

EGYETÉRTÉS

Műfajtól árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Számvetésért
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Kötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 722. Kiadóhivatal 706.

Meddő küzdelem.

Budapest, márczius 17.

A házszabályrevízió általános vitája ma véget ért. Tizenhét napig tartott, s ennek az aránylag nagy időnek dacára is azt kell mondani, hogy hamar ért véget, mert azok, akik ellenzői voltak, s akik éppen e miatt a reform miatt léptek ki a függetlenségi pártból, a vita elején nagyon fogadkoztak, hogy egy fél évig is el fogják húzni a vitát. A fenyegetéstől ugyan nem ijedt meg senki, de ez a fordulat tanulságul szolgálhat arra, hogy egész harcuk, melyet a revízió ellen indítottak, nélkülözze a belső igazságot, s még őket magukat sem tudta lelkesíteni, mert hisz közülük is sokan vannak, akik a vitában nem vettek részt.

Kossuth Ferencz czeglédi beszéde után nem lephetett meg senkit, hogy a házszabályvita ma ehhez a nevezetes etaphoz érkezett. Sem Magyarország függetlenségének, sem a nemzeti jogoknak igazabb őrzője nincs és nem is lehet, mint ő, s vele szemben a czeglédi beszéd után igazán cinizmus lett volna a revíziót tovább is merényletnek deklarálni s Kossuthot és a kormányt tovább is ugy feltüntetni, hogy ezzel a házszabályrevízióval Magyarországot ki akarja szolgáltatni Ausztriának. A vita tehát a

belső szükségszerűségéből ért véget s ebből nyilvánvaló, hogy a részletes vita sem tarthat hosszú ideig, Mert, ha akárminő machinációk lesznek is az ellenzék részéről, az kétségtelen, hogy hosszú ideig a vitát előlött az egy szakaszos javaslat nem fölött húzhatják. Arra nem is kell gondolni, hogy majd a részletes vitánál fogják megkísérteni azt a technikai obstrukciót, amelyet már az általános vitánál kilátásba helyeztek, mert hisz annak a körülménynek magyarázata, hogy azt eddig alkalmazásba nem vették, egyszerűen abban keresendő, hogy a technikai obstrukció is csak akkor lehetséges, ha annak belső igazsága kétségtelen. És ami nem volt igazság az általános vitában, nem lesz igazság a részletes vitában sem.

Tulajdonképen nem lehet új érveket felhozni a házszabályrevízió mellett, mint ahogy azok sem fognak új érveket felhozni tudni, akik a revízió ellen foglalnak állást. A horvátországi ügyek szomorú fejlődése mindenkit meggyőzött arról, hogy a parlamentet munkaképessé kell tenni s hogy azt a harcot, melyet a horvátok a magyar állam szuverenitása ellen folytatnak, lehetetlenné kell tenni. A horvát tartománygyűlés elnapolása erre nem volt elégséges, mert ha a magyar kormány és a magyar képviselőház ennél a fél rendszabálynál megál-

lana, akkor tulajdonképen semmit sem tett volna a helyzet javítása érdekében. A horvát koalíció, mely alól a talaj az elnapolással lenn Horvátországban el van vonva, megismételte volna azt a lelketlen magavi-seletet, amelyet az egész 1907. év alatt tanusított s amely ellen a kormány a magyar érdekek védelmére az emlékezetes felhatalmazási törvényhez volt kénytelen folyamodni. De ezt nem lehet állandó gyakorlattá tenni, s főleg nem lehet minden törvénytél alkalmazni. Nem alkotmányjogi, hanem technikai okokból. Másrészt képtelen helyzet volna az, hogy a magyar országgyűlés fölött állandóan a horvátok és a nemzetiségek obstrukciójának Damokles kardja függjön s hogy a parlament munkaképessége állandóan ki legyen nekik szolgáltatva. Főleg most, mikor a budgetjavaslat, az adójavaslat s a választói reformjavaslat fogja ennek az esztendőnek parlamenti munkáját igénybe venni.

Igaz, hogy az adójavaslatok és az általános választói jogról szóló javaslatok tárgyalásánál a horvátokat szó nem illeti, de a nemzetiségek már most készülődnek arra, hogy kérlelhetetlen harcot indítsanak s a mai házszabályok mellett ők is elegenden vannak ahhoz, hogy akár egy évig is elhúzhassák a vitát, hogy tehát éppen annak a nagy feladatnak megvalósíthatását megakadályozzák, amely-

A templomban.

Irta: Peterdi Sándor.

(Utánnovás ill.)

Az öreg Forgó Balázs zsémbeskedve szolt a feleségéhez: — Ejnye anyjukom, tisztítsd meg jobban a kabátomat! Nézd csak! itt is pihés... emitt is poros... Ilyen kabátban csak nem megyek a fiammal és a menyemmel végig az utcán! Minket nagyon megnéznék ám!

A szavakra a jó öreg kihúzta magát, de hirtelen abbahagyta a feszekést, mert a fekete kabát veszedelmesen ropogni kezdett. Nem csoda! Immáron öt éve pihent elfeledve, elhagyottan a szekrényben. Igen, öt éve, hogy Balázs apón volt. Akkor — óh, hányszor visszagondol erre a napra! — akkor, mikor utóliára siklottak végig reszkető ujjai az orgona billentyűin, akkor, mikor bucsuzott az öreg hangszertől, amely vele élt, vele vénhedett meg.

Nagyon, de nagyon szomorú nap volt az! Az öreg Balázs felvette az ünneplőjét a bucsuzóra. Sirt a virágokkal feldíszített orgona a bucsuzó orgonista reszkető ujjai alatt, de sirt az öreg Balázs is, amikor az istentisztelet véget ért és az orgona bugásának utolsó hangjait verték vissza a falak.

Öt év mult el azóta, de Balázs apó még mindig nélkülözi az orgonát, még mindig fájlalja, ha reá gondol. Tudja Isten, hogy van az! Az ember olyan furcsa szerzet! Életében annyi öröm és annyi bánat éri, de a vidám napokra nem tud ugy visszaemlékezni, mint a szomorúakra. Talán azért is van, hogy mikor a nevést már rég elfelejtették, sirmi még mindig tudunk az utolsó leheletvételeig. Csak egy a szerencse, hogy az ember mindent megszokik. A

felejtés nehezebb — a megszokás könnyebb. Barátság, szerelem, bűn és erény — minden csak megszokás.

Lassan-lassan — ha nehezen ment is — de Balázs apó is megszokta, hogy ezentúl nem kell mindennap az orgona mellé ülnie az ájtatos hiveknek Istennel való beszédjét kísérni. Aztán beletörődött és már ritkábban busulta el magát az orgona miatt. Ma azonban a szekrény mélyéből előkerült fekete ruha ismét visszazökkentette egy kicsit a multba. De azután elverte magától a borus gondolatokat.

— Lám, lám, én már készen vagyok és a fiatalok még nincsenek itt! Vajon hol késhetnek?

— Az előbb a kerü házban láttam őket, esendesítette az asszony.

— Már megint! Én nem értem, mit akarnak ott! A multkor is egész nap ott kotorásztak a ládákban. Pedig megmondtam a fiunknak, hogy néhány régi zsolttáros könyvön, énekes füzetben, fakult, egérrágtá kottán kívül ott ugyan mást nem talál. Mindez a lim-lom pedig aligha érdeklí...

— Hátha! Hiszen művész...

— Ugyan anyjuk, hol az eszed! A fiunk, az országos híri művész a világismert mesterművek iránt érdeklődhetik, de néhány avult zsolttár...

— No, ne dünnyögi öreg, itt vannak már... A fia és a menyé léptek be.

— Itt vagyunk papa, elkéstünk?

— El bizony, pedig az esperes ur... meg a méltóságos ur is várnak...

— Egy-kettőre készen leszünk! De nini! hogy kicsipte magát a papa! Nono! valószínűleg szemrevaló menyecske is lesznek... csintalankodott az asszonyka.

— Hej, te selma, te! — nevetett az öreg

orgonista és szeretettel czirógatta meg menyének fide, bársonyos arcját.

A fiatalok hamarosan készen voltak és aztán elindultak. Az öreg Balázs apó büszkén lépett melletük és boldogan fogadta az üdvözléseket. Az arca sugárzott az örömtől, amikor hallotta a megjegyzéseket:

— Ni az öreg Forgó! Az a fia!... a fővárosban él, most látogatóban van itt... nagy művész... híres ember... az pedig a felesége mellette... sokat olvastunk róluk...

Az orgonista még keményebbeket lépett és erősen belekapaszkodott a fia karjába. Mintha csak azt kiabálta volna oda az embereknek:

— Igen... lássátok... ez az én fiam... a híres ember...

Sorba járták a városka előkelőseit. Az ilendőség is ugy parancsolta, no meg egy kicsit az öregek kedvéért. Jó szívvvel tették, mert tudták, hogy örömet szereznek nekik. Pedig ugyan csak unalmas volt már hallani az ilyenkor szokásos megjegyzéseket.

— Hogy megemberesedett a lelkem!... Hej, amikor még ilyen pöttyöm jószág volt... mindig mondtam, hogy ember lesz a talpán... Tudtam én azt előre!...

Mert az emberek mindent tudnak előre akkor, amikor már régen megtörtént.

Persze a menyecskevel is hunczutkodnak egy kicsit.

— Hát apróság van-e már?

A fiatal asszony erre — ez már így illik — szemérmesen elpirul, amire aztán következik a ráduplázás:

— Hanem aztán fiu legyen! Hadd örökölje az apja híres nevét!

Az ilyenféle beszéd jó szívből ered, nem is szabad zokon venni.

nek keresztülvitele a jelenlegi parlamentnek tulajdonképeni hivatását képezi.

A részletes vitánál minden esetre fognak módosításokat indítványozni, hiszen magában a függetlenségi pártban is vannak, akik a revíziót szükségesnek tartják, csakis egyes részletkérdésben foglalnak el ellentétes álláspontot, mint a mai reformjavaslat. Kossuth Ferencz a pártban kijelentette, hogy a kormány nem zárkozik el olyan módosítások elől, melyek a lényegét nem alterálják, de semmi esetre sem fog beleegyezni olyan módosításokba, amelyek illuzióriussá tennék az egész reformot. Tehát ha a közóhajnak megfelelőleg a mai szövegen módosítások történnek is majd, az kétségtelen, hogy a házszabályrevíziót feltartóztatni már nem lehet s minden erre vonatkozó kísérlet meddősege előre látható.

És ez megnyugtató mindenki számára, akinek szívében fekszik az, hogy az országgyűlés a vállalt feladatokat teljesíthesse. Nem ugyanazt jelenti a házszabályrevízió ma, mikor a parlamenti többséget egy hazafias koalíció alkotja, mint jelentette akkor, mikor a kormány egy mindenre kapható többségből került ki s mely a házszabályrevízióval a rideg párturalmat akarta csak biztosítani. Akkor a házszabályrevíziót a nemzeti jogok elleni harcra akarta a kormány felhasználni, ma pedig a kormány és a parlamenti többség azért fogja megcsinálni, nehogy a horvátok, a nemzetiségek s az általános választói jog alapján a parlamentbe bekerülő nemzetközi szocialisták a nemzeti reformokat megakaszthassák.

S hogy a nemzet ezt a különbséget átlátta, az kitűnik abból, hogy ma az egész ország megnyugvással látná már a házszabályrevízió törvényre emelkedését. S ezzel a nemzeti közérzettel szemben

ma már, a részletes vitánál, minden esetleges ellenzéki küzdelem hiábavalónak fog bizonyulni.

Budapest, márczius 17.

A képviselőház holnap, délelőtt 10 órakor ülést tart. A napirenden a házszabályrevízióról szóló Nagy Emil-féle javaslat szerepel, s azok fognak felszólalni, akiket a zárszó joga megillet.

Wekerle az adóreformról. A „Revue de Hongrie” című új francia nyelvű folyóirat első számában Wekerle Sándor miniszterelnök cikket irt az adóreformról. Az ismertetés címe: „Le projet de réforme des impôts en Hongrie.” („A magyarországi adóreform tervezete.”) Az egész cikk alapföggeléte az egyenlő és általános megadóztatásnak az elvéből áll. A cikkíró rövid történeti visszpillantással rámutat a magyar adóviszonyok fejlődésére. Az 1848 előtti időkre, amikor az adó csak a parasztokt és polgárokat terhelte, majd a 48-as törvény határozatait idézi, amelyek az általános megadóztatást hozták be, s amelyek nagybárá maig is érvényben vannak. Világos ismertetésben vezet a cikkíró bennünket az adóviszonyok bonyodalmas labirintusába: a közvetlen adók, az állami és községi adók előnyei és hátrányai vonulnak el szemünk előtt és kidomborodnak azok a nehézségek, amelyeket elűntetni az új adójavaslatnak a hivatása. Kiválóosodik Wekerle cikkekéből, hogy az új javaslat, törvényre emelkedése esetén, nemcsak igazságosabb megadóztatással fog könnyíteni az állapotokon, hanem azzal is, hogy lehetővé teszi az ipar és kereskedelem fejlődését.

A folyóiratban ezenkívül több értékes cikk között gróf Apponyi Albert kultuszminiszter is értekezik a közoktatásügyről.

A hadügyi osztályfőnök Budapestben. Hoffmann Hugó altábornagy, a közös hadügyminisztérium osztályfőnöke ma Budapestre érkezett és előbb Jekelfalussy Lajos honvédelmi minisztert kereste föl, majd a képviselőházban hosszasan tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel.

A házszabályrevízió tárgyalása. A képviselőházban ma befejezték a házszabály revíziójának általános tárgyalását. Molnár Jenő volt az utolsó fel-

szóló. Most a záróbeszédre kerül a sor. Huszonnégy képviselő adott be tiz aláírással ellátott határozati javaslatot. Ezek közül hat képviselőnek nem engedte meg a Ház a záróbeszédet, mert javaslataikat Petrovics és Brediceanu képviselők románul írták alá, így: Stefán Petroviciu, Coriolanu Brediceanu. Tizennyolcz záróbeszéd lesz tehát. A revízió vitája február 20-án kezdődött és tizennyolcz tárgyaló napig tartott. A kormány azt hiszi, hogy a részletes vita husvét előtt véget ér.

A függetlenségi és 48-as balpárt ma este a Bristol-szálló külön termében értekezletet tartott, melyben elhatározták, hogy a zárszóval a párt összes tagjai élni fognak. Holnap Lengyel Zoltán és Bozóky Árpád, csütörtökön Mezőfi és Pilisy, szombaton pedig Parkasházy fogják záróbeszédüket elmondani. A párt tagjai márczius 20-án az egyetemi ifjúsággal kivonulnak Kossuth sírházhoz, ahol Babocsay Sándor a párt nevében koszorút fog letenni és beszédet fog mondani. A párt tudomásul vette, hogy Debreczen város polgárságának egy része a balpárthoz csatlakozott és a pártot szervező nagygyűlésre meghívta. A balpárt összes tagjai szombaton Szappanos elnök vezetésével Debreczenbe utaznak.

A nemzetiségi képviselők ma délután értekezletet tartottak, melyen a házszabályrevízió feletti vita további folyamán követendő magatartására nézve állapodtak meg. Miután a vita bezárása ma váratlanul történt és az indítványozók közül a legtöbben ez idő szerint nem is időznek Budapestben, valószínű, hogy közülük csak néhányan fognak élni a zárszó jogával. A részletes vitában a nemzetiségiek részéről több módosítvány fog előterjesztetni.

A horvát képviselők már nem igen fognak befolyást gyakorolhatni a házszabályt módosító indítvány sorsára. A horvát-szerb koalíció szerdán és csütörtökön értekezletet tart, melyen a horvát néphez intézendő manifesztumot fogja végleg megállapítani és valószínűleg csak szombaton érkeznek a horvát képviselők Budapestre, amikor a képviselőház az indítványt már részleteiben is tárgyalja. Ilyképpen ellenkezésük csak szűk mederben foroghat.

Kossuth Ferencz Bécsben. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter holnap, a délután 5 óra 15 perczkor induló gyorsvonattal Bécsbe utazik. A miniszter holnapután, csütörtökön, audiencián jelenik meg a király előtt. A kihallgatáson tárczája kö-

A fiatalok nem is haragudtak érte, de azért örültek, amikor már tullestek a sok látogatáson.

Egy napon Balázs az izgatottságtól kipirult arczzal jött haza a kaszinóból, ahová délutánonkint betért egy kis szóbeszédre és kártyamulatozásra.

— Anyjuk! anyjuk! Képzeld csak! Nagy újságot mondok!

— Mi az? hiszen egész ki vagy forgatva!

— Hogyne! Képzeld mama! A fiunk jövő vasárnap játszani fog az orgonán a templomban és a menyüink énekel!

— Teremtő Jézuskám! Hogy esett ez a dolog?

Az öreg nagy lélegzetet vett és aztán szaporán folytatta:

— Hogy? Ugy esett, hogy a földesurnál voltunk és az nógatta, kérte a fiunkat. Az esperes ur se hagyta és addig el se eresztették, míg meg nem ígérte. Volt öröm, amikor igent mondtak. Micsoda gyönyörű dolog lesz az! Ott lesz az egész város... ott lesz mindenki... de még a szomszéd vármegyéből is átjönnek a nagy esetre! Istenem! Istenem! Hála neked, hogy ezt a szép napot megélni engedted!

Mikor a fiatalok hazajöttek, a két öregot sirva találták. A meghatottságtól, a boldogságtól sirtak.

— Én édes gyerekeim! — zokogott az öreg. Milyen boldoggá tesztek! — És tudjátok-e már, miféle egyházi dalt fogtok játszani?

— Még nem, apuska! — felelé a fiu és tekintete odavillant a feleségére. Majd taláunk valamit. A földesur megengedte, hogy nála próbáljunk...

— Persze... persze... ez az én háziorgonám már kopott jószág...

— No — igen!

És a fiatalok ismét összenéztek.

— Valószínűleg egy zsolnárt fogunk előadni.

Ismerek egyet... művészi alkotás... orgonára van letéve... egyszerű, de igazi fenkölt ihlet van benne... nagyon szép munka...

— Melyik zsolnárt az?

— Pereli uram perlóiddel...

— Pereli uram perlóiddel! — ismételte az öreg és önfieledten, a távolba vesző tekintettel lassan dudolni kezdte Dávid király zsolnártát...

A nagy vasárnap elérkezett. Egész népvándorlás indult meg az istenháza felé, mert hire ment, szállt mint a pernye, hogy az országos neví művész fog játszani az orgonán és a felesége énekel. Az egész megye egyházi és világi előkelőségei mind megjelentek az egyszerű templomban.

Az öreg Balázs és a felesége a pirossal bevont padokban, elől ültek. Szinte szégyenkeztek, hogy ily előkelő helyre jutottak és alig mertek felnézni. Érezték, hogy őket nézik; néha-néha hallhatták is a tiszteletteljes sutogást.

— Az az apja... az az anyja...

A szülők titokban összenéztek, aztán mélyen felsóhítottak és kezeiket összekulcsolva tekintettek az ég felé. Ez a sóhai, ez a tekintet a legigazibb hálalima volt.

Csend lett. Az oltártól felhangzottak a szent igék — és visszhangjuk támadt a gyülekezet ajkain. Azután felhangzott az orgona fenséges hangja.

A hívők ájtatosan, némán hallgatták szózatát. A zokogó fájdalom, a mélyeséges panasz, a szívből feltörő keserű, kétségbeesett segélykiáltás hangjai gomolyogtak a levegőben, a küzdő szív gyöterlmes szavai töltötték meg a magas boltzatokat. Azután a megcsukló zokogás, a felyiharzó lázongás kitorései lassankint lecsendesedtek, a szív megnyugodott, a kishitűség eloszlott, a béke, a megnyugvás tért a küzdős helyére, a szenvedélyek hullámaint elos-

lalt az Istenbe vetett hit és bizalom. Az orgona most már lágyan, zsongítóan szólt, majd néhány futam után szárnyalva zengte az ég urának dicsőségét.

Az ájtatos közönség lenyűgözve, mindent elfeledve hallgatott. Halotti csend volt az egész templomban, csak elől, a pirossal bevont padok között hallatszott elfojtott zokogás. Az öreg orgonista sirt. Térdre roskadt, ősz fejét az imazsamolyra fektette és úgy zokogott. Felesége aggódó szeretettel, gyengédséggel csitította.

— Ej no... apjukom... de apjukom...

— Az én zsolnárom... Az én művem... Én irtam valamikor régen... — zokogta Balázs apó.

Mindjárt megismerte volt. Ahogy az első hangok megütötték füllét, régi emlékek visszhangja kelt szívében — figyelni kezdett. Oly ismerős volt a zsolozsma dallama. És a hogy tovább zuggott-buggott az orgona — minden hang a szívébe nyilatott. Igen, ezek az ő lelkéből fakadtak egyszer, ő vetette őket papírra, hogy azután mikor a fiatalok ábrándok eltűntek, az élet harcza lenyűgözte művészi álmait, reményeit... eltemesse szekrénye mélyébe.

És annyi év után hallotta szerzeményeit. Amit a feledésnek szánt — megelevenedett és a dicsőség koszoruját fűzte barázdás homlokára.

Mikor kifelé tolongott a tömeg, az öreg orgonista bujni, menekülni szeretett volna, de a fiatalok közrefogták, nem engedték. És amint körülfogták az ősz Balázst, ahogy dicsérték, paroláztak vele, — az öreg orgonista szempilláin könnyek reszkettek és szemrehányóan zsmébelt.

— Látjátok... mit csináltak velem... hát illik ez... haszontalan... rossz gyerekek.

rőbe ta
arra is
gyarors
miniszté
telmi sz

Ste

Mind a
grádi s
bukares
Mindké
Jamentő

az orsz
pho tu
talentur
a kettő

eziaczió
figyelen
határoz

tek nem
ket, ah
Petrovi

az így
korrekt
indokol

magyar
got bizt
nak, de

is magy
san, hiv
nos érv

nyelve
meg en
zetiségi

ban ser
nökség
bizonyi

rendező
döntés

tapsolta
tánt is,

ennek a
más eg

éretlen
ges tud

és nem
lenni fo

házzab
obstru

sek mié
miért n

get, mié
zetiségi

gyar el
hazafias
nem me

esetben

Men
zottsága

lőház II.
gyalni f

Tutsek S
Oncu Mi

István o

A ba

sódszor

álló nem

küldött

alkalmat

kat besz

rozati ja

ket az

párt meg

viselő te

dissziden

igazságü

tározati

rébe tartozó ügyekről referál. Bécsi tartózkodását arra is fölhasználja Kossuth Ferencz, hogy Magyarország képviselőiben aláírja a közös külügy-minisztériumban a Szerbiával megkötött kereskedelmi szerződést.

Stefán Petrovics és Coriolán Brediceanu.

Mind a két ur képviselő, de az első nem a belgrádi skupstinának tagja és a második sem a bukaresti camaré-t boldogítja jelenlétével. Mindkét idegen nevű urhoz a mi parlamentünknek van szerencséje. Egyébként, még az országrontó nemzetiségi csoportban is — ahogyan tudvalevőleg nincsenek egyetvő politikai talentumok — szimpla, jelentéktelen férfiak mind a kettő. Ma — egy elvi jelentőségű elnöki enuncziáció kapcsán — még is rájuk terelődött a figyelem. A jó urak azt cselekedték, hogy egy határozati javaslat aláírásánál azzal tüntettek nemzetiségük mellett, hogy úgy irták nevüket, ahogy ezt a pópától tanulták, így: Stefán Petrovics és Coriolán Brediceanu. Justh Gyula az így aláírt határozati javaslatokat, nagyon korrektil, nem bocsátotta szavazás alá, azzal az indoklással, hogy a képviselőház ügykezelése magyar. A horvátoknak is csak annyi eltérő jogot biztosít a törvény, hogy horvátul is szólhatnak, de ami az írást illeti, a legutolsó aláírásnak is magyar nyelvűnek kell lennie, ami hivatalosan, hivatalos fórum kezébe kerül. Amaz általános érvényű törvény alól, hogy a törvényhozás nyelve magyar, még a horvátokat sem illeti meg ennél több kivétel, annál kevésbé a nemzetiségi képviselőket, akik még fölhasználásaikban sem használhatják anyanyelvüket. Az elnökség eljárásának korrekt voltát legjobban az bizonyítja, hogy Lengyel Zoltán, az obstrukció-rendező disszidensek közül sietett az elnöki döntés támogatására. A magyar ellenzék megtapsolta az elnököt és megtapsolta Lengyel Zoltánt is, de gondolt-e valaki közülük arra, hogy ennek a helyes és indokolt tetszésnyilvánításnak más egyéb konzekvenciái is vannak? A mal éretlen nemzetiségi tüntetéssel szemben egységes tudott lenni az elnökség, a nemzeti többség és nemzeti kisebbség. Miért nem tud egységes lenni fontosabb, életbevágóbb kérdésekben? A házszabályrevízió éle a horvát és a nemzetiségi obstrukció ellen irányul; a magyar disszidensek miért indulnak a tetszetős jelszavak után, miért nem látják meg a jelszók mögött a lényegét, miért hajtják — ha akaratlanul is — a nemzetiségi obstrukció malmára a vizet? A magyar ellenzék ma, egy pillanatra tisztán látta hazafias kötelességét, e kötelességtudás azonban nem merülhet ki abban, hogy ez egyszer egy esetben megtapsolták az elnököt.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága e hónap 20-án, pénteken délelőtt a képviselőház II. számú termében ülést tart, amelyen tárgyalni fogják Szász József, Parkasházy Zsigmond, Tutsek Sándor, Jeszenszky Ferencz, Vajda Sándor, Oncu Miklós, Goldis László, Suciu János és Pop Cs. István országgyűlési képviselők mentelmi ügyeit.

A bankbizottság ülése. Csütörtökön ül össze másodszer a bankbizottság. A meghívó szerint „az önálló nemzeti bank kérdésének tanulmányozására kiküldött bizottság” ez és éppen ez az elnevezés adott alkalmat arra, hogy ma a képviselőház folyosóin sokat beszéljenek róla. A kérdésben ugyanis két határozati javaslat állott egymással szemközt. Az egyiket az országos függetlenségi és negyvennyolcas párt megbízásából dr. Jankovics Marczel képviselő terjesztette elő, a másikat a negyvennyolcas disszidensek aláírásával Polónyi Géza volt igazságügyminiszter. A Jankovics Marczel határozati javaslata így hangzott:

„Mondja ki a Ház, hogy tekintettel arra, miszerint a jegybank kérdésében az országgyűlésnek aránylag rövid idő múlva határoznia kell, a bank kérdésének a kormány közreműködésével való előkészítése céljából 21 tagú parlamenti bizottságot küld ki.”

A Polónyi-féle határozati javaslat eképpen szólott:

„Mondja ki a képviselőház, hogy az önálló magyar jegybank 1911. évi január 1-ére való felállítását elodáztatlanul szükségesnek tekinti és ennek a kormány közreműködésével való előkészítése céljából egy 21 tagú álló külön bizottságnak kiküldését elrendeli.”

A képviselőház a Jankovics Marczel és így,

az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas párt határozati javaslatát fogadta el, amely nem mint a Polónyi-féle javaslat önálló magyar jegybankról, hanem csupán jegybankról beszél. Erről az ellentétéről esett ma sok szó. Gróf Batthyány Tivadar, a bizottság elnöke a kérdéssel így nyilatkozott:

— A meghívó szövegezése különben sem alkalmas a bankbizottság tanácskozásainak megnehezítésére, mert a meghívókat nem én, hanem a háznagy irodája szövegezte és küldte szét a bizottság tagjainak. A bizottság tanácskozási rendjéről nem mondhatok semmit, mert a bizottság tagjaival szemben való illojalitásnak tartanám, ha a tagok az újságokból tudnák meg, miről lesz szó a bizottság ülésein.

Párisi levél.

(Clemenceau válsága. — A Dreyfus-féle per utóhangjai. — A szociálisták megtagadják volt mesterüket.)

— Saját tudósítónktól. —

Páris, márczius 14.

A Clemenceau-kabinetnek nehéz napjai voltak a lefolyt héten több homlokterén kellett egyszerre a harezot megállania és csak nehezen bírta magát fenntartani, nem is mindig kifogástalan eszközökkel. Kétszer szavazták le a kormányt e héten, még pedig nem valami alárendelt jelentőségű kérdésekben, minden más kormány ilyenkor lemondott volna, de a kiválságban ügyes Clemenceau kivágta magát a csávából és uszik tovább az árral. Hétfőn szavazták meg a jövedelemadó egyik fontosabb szakaszát, a szavazási arányt hivatalosan úgy állapították meg, hogy 271 szavazat volt a javaslat mellett 240 szavazat ellenében. Ez Caillaux pénzügyminiszterre nézve elég kedvező eredmény volt, csak hogy kitudódott, hogy a szavazás meg lett hamisítva. A francia kamara házszabályai szerint távollevő képviselők is szavazhatnak és pedig olyképpen, hogy szavazatukat egy arra megbízott képviselővel küldik be az elnöknek. Csak hogy a házszabályok e rendelkezését nagyon lazán kezelik, úgy hogy a párttagok távollevő elvbarátjaik nevében is szavaznak, annélkül, hogy minden ilyen esetben kellőképpen megállapítanak, hogy a szavazó képviselő a távollevő párttagtól vajjon csakugyan kapott-e megbízást a szavazásra vagy nem. Az e heti hétfői szavazás után legott annyi számmal jelentkeztek a távollevő képviselők azzal a panaszszal, hogy a nevükben történt szavazásra nem bíztak meg senkit, hogy a szavazás aránya egészen más képet mutatott, mert az derült ki, hogy voltaképpen az illető szakaszt 260 szavazattal 256 ellenében elvetették. Csak hogy ezen a bajon utólagosan nem lehetett segíteni, mert a házszabály szerint a háznak egyszer kimondott szavazati eredménnyel hozott határozatát megváltoztatni többé nem lehet. Annyi azonban tagadhatatlan, hogy a kormányt leszavazták, noha ragaszkodik ahhoz, hogy a forma szerint nem tartozik ez utólag helyreigazított szavazási arányból a következményeket levonni.

Még csattanósabb volt az a vereség, amelyet a kormány kedden szenvedett a kamarában. Arról a törvényjavaslatról volt szó, amelyet a kormány behozott, hogy Reinach József, akit a Dreyfus-féle perben való magatartása miatt megfosztottak honvédszázadosi rangjától, ismét rehabilitáltassék. E törvényjavaslattal szemben a szociálisták azt követelték, hogy az összes, még a szabadságot állományban volt katonatisztek is, akiket hasonló okokból, mint Reinach századost, bocsátottak el a katonai szolgálat kötelességéből, helyezték vissza régi állásaikba. Megtoldták még ezt a követelésüket azzal, hogy minden köztisztviselő is, akit politikai vétség miatt fosztottak meg állásától, visszahelyeztessék hivatalába. Az illető reszort-

miniszterek és maga Clemenceau is erőlyesen ellenezték a szociálista javaslatok elfogadását, de ezek mégis elfogadtattak, még pedig 330 szavazattal 217 szavazat ellenében. Clemenceau kormányelnök, aki nyilvánvalóan jól ismeri parlamentjét, nagy bölcsen óvakodott attól, hogy a javaslatok tárgyalása során felvesse a bizalmi kérdést, de azért itteni parlamenti körökben senki sem kételkedik benne, hogy ebben a szavazásban a legmesszebbmenő bizalmatlanság nyilatkozik meg Clemenceau ellen és hogy a kamara szavazatának éle kizárólag Clemenceau személye ellen irányul. Maga az „Aurore”, Clemenceau hü lapja is beismeri ezt, mert e szavazás alkalmából ezeket írja: „Meg kell állapítani, hogy az elmozdított tisztviselők érdekében hozott határozat legtávolabbról sem tüzött maga elé valami méltányossági célokat, hanem csakis arra célzott, hogy cselet vessen Clemenceau elé. Nem a postatisztek érdekében szavaztak, hanem egyes-egyedül a kormány ellen. Ez az igazi és egész valóság”.

A kamara most pénteki ülésében utólag maga magát czáfolta le, mert érezte azt, hogy keddi szavazásával nagyon lejtős térre lépett, midőn a szociálisták javaslatait diadalra juttatta és bizalmat szavazott a kormánynak a tisztviselők kérdésében. Ez a bizalmi szavazat világossá teszi azt, hogy a kamara keddi szavazásával és Clemenceau ellen való állásfoglalásával jóval túllépett a célon.

Mindennél azonban még világosabban tűnik ki az, hogy Clemenceau nem bírja többé saját pártjának, a szociálista-radikálisoknak osztatlan bizalmát. „Clemenceau zsarnoksága engem a legmélyebb megvetéssel tölt el. Ő nekünk az, ami Franco volt a portugáliaknak. Az anarchizmusból került ki és most hallatlan abszolutizmusba csapott át. Valamikor tréfásan a legelső rendőrügynöknek nevezte el magát, de ezzel csak a tiszta igazságot mondta ki. Sohasem fogják neki megbocsátani, hogy Franciaországban olyan rendőri kormányzatot honosított meg, amelyet nemzeti jellemünk nem bír elviselni”. Ezekkel a szavakkal illette Clemenceau kormányzatát Regnier radikális szociálista képviselő. Regnier képviselő tévedhet ugyan, mert éppen a legutóbbi időben a közfelfogás a szociálistákkal szemben nagyon megváltozott. A közvélemény kissé kiiózanodott a szociálista tanok mámorából és nagyon lehetséges, hogy éppen a szociálisták szenvedélyes támadásai fogják Clemenceaut megszilárdítani állásában. És sokan azt tartják, hogy Combes, a radikálisok bálványa nagyon téved, ha azt hiszi, hogy elérkezett az ideje annak, hogy a legszélsőbb republikánusok jussanak kormányra. Sok jel arra mutat, hogy a túlzó radikálisoknak ideje már lejárt, maga Clemenceau is alighanem ezen a nézeten van. Combes bármennyire fennen lobogtatja a radikalizmus zászlóját, ezidőben nem bírja Clemenceaut kivetni a nyeregéből. Mert Clemenceau nagyon jól ért hozzá, hogy az időnként váltakozó uralkodó nézetekhez simuljon. Ez a simulékonyság biztosítja Clemenceaunak a tulsulyt a saját pártjabeli elvnyargalókkal szemben. Innen van az, hogy Clemenceau állását még nem tartják megingottnak, bármennyire lármáznak ellene a radikális és szociálista párttáborban. Ha másképpen nem, akkor úgy segít magán, hogy reszort-miniszterei közül fog egynehányat, mint ballasztot kivetni tulterhelt kormányhajójából, hogy ezt új erővel frissithesse fel és újból kifeszített vitorlákkal ezzen keresztül az ellene felbőszült szociálisták nagy hullámcsapásain. De magát Clemenceaut nagyon nehéz lesz a hajóból kivetni, akármilyen válságos színekben fognak még csillámlani a parlamenti szavazások pillanatnyi esélyei.

Az első stáció.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 17.

A házszabályrevízió ellen indított obstrukció elérkezett első állomásához; a Nagy-féle indítványról az általános vitát befejezték. Mára már csak két szónok maradt: egy nemzetiségi és Molnár Jenő. Molnár Jenő terjedelmesre szabta az indítvány ellen való harci beszédjét. Argumentumai odakonkludáltak, hogy a szigorított házszabály vagy nem ér semmit, vagy ha fog érne valamit, a nemzeti állam ellen fogják fegyverül felhasználni. Sürgette a nemzetiségekkel való megbékülést, mert az országban békére van szükség. Molnár beszéde erős tetszést aratott elvarárai körében. Utána az elnök berekesztette a vitát és egyben megállapította, kik élhetnek a zárószó jogával. Néhány nemzetiségi képviselő határozati javaslata alá egyik-másik nemzetiségi képviselő a keresztnevét idegen nyelven írta (István helyett Stefán) — e határozati javaslatok benyújtói elestek a zárószó jogától. Ezt az elnöki enuncziációt idegenkedve fogadták a nemzetiségek és egyikük hangot is adott ennek. Lengyel Zoltán, s vele együtt az egész Ház, felháborodva tiltakozott a nemzetiségi vakmerőség ellen és követelte, hogy az idegen nyelven benyújtott határozati javaslatokat ne vegyék figyelembe. Így is történt. Mind a mellett még egy csomó szónok maradt, ki elmondhatja záróbeszédét.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Hammersberg László és Vertán Endre.
Az elnök: Megnyitja az ülést.

A házszabálymódosítás.

Maniu Gyula: Nem fogadja el Nagy Emil indítványát a házszabálymódosításra vonatkozólag.

Molnár Jenő: Sajnálja a többséget, mert elvek, hatalom és népszerűség nélkül megy majd a választásra. Emlékeztet rá, hogy 1904. november 18-án este Apponyi olyan nagyszerű, megrázó beszédet mondott a házszabályrevízió ellen, hogy a Tisza-párt megdöbben s nem akarta aznap megcsinálni a zseb-kendő-szavazást. Tisza azonban annál inkább erőltette, mert attól félt, hogy reggelre az egész pártia megmondolja a dolgot s nem megy bele a Perczelcsinybe. Ugyanez az Apponyi most félórás beszédet mondott a házszabályról s ez a nagy ember úgy beleizzadt ebbe a munkába, hogy csak úgy csurgott róla a veríték. (Derültség.)

Farkasházy Zsigmond: Hol vannak a miniszterek? Így nem lehet tárgyalni, ha nincs jelen miniszter!

Polónyi Géza: Ez nem kormányzati kérdés! Semmi köze a házszabályokhoz a kormánynak.

Molnár Jenő: Valamikor egy nézetem volt Visontaival, arról, hogy a pártkötelék és a fegyelem megöli az egyéniséget, a képességet. Ugy látszik, egyik embernek korábban megjön az esze, mint a másiknak. Visontaié már megjött, az övé talán majd később jön meg.

Baross János: Vagy tán soha! (Élénk derültség.) Idősb Madarász József: Ne irigyeljétek azt az udvari tanácsosságot! (Helyeslés, derültség.)

Az elnök: Kéri a képviselőket, ne zavarják közbeszólásaikkal a szónokot.

Farkasházy Zsigmond: Majd megfélemlünk a zárószóval!

Az elnök: Farkasházyt rendreutasítja.

Farkasházy Zsigmond: Házszabályvitát leszünk kénytelenek rendezni!

Molnár Jenő: Gróf Andrássy Gyula ideális ember s hova vitte a helyzetet? Az öreg Mauhiavelli megfordulna a sírjában, ha hallaná a következtetéséről szóló tételt. (Derültség.) Szünet után Molnár Jenő folytatja beszédét. Még mindig reménykednek, hogy a többség sorai megbomlanak s akadnak férfiak, akik a disszidensekhez csatlakoznak s megakadályozzák a házszabálymódosítást. A függetlenségi pártot ez a revízió nem fogja megbuktatni, mert nagyon mélyen vannak gyökerei a nép szívében, de árt neki.

Idősb Madarász József: Bizony már gyengül nagyon!

Molnár Jenő: A nemzetiségekkel minden áron meg kell békülni. (Nagy zaj.)

Felkiáltások: Micsoda beszéd ez!

Molnár Jenő: Nekik is el kell ejteniük tulzó követeléseiket (Zaj.) Egységes magyar nemzeti állam ez, nem szabad beszélni sem a hegemoniáról! (Tetszés a nemzetiségek részéről.) Arra kell kiküldeni huszonegyes bizottságot, hogy a nemzetiségekkel kibéküljünk!

Ivánka Milán: Ez az igaz! Béccsel ki tudnak minden áron békülni!

Csizmazla Endre: Hiszen ők szolgálják Béccet! (Nagy zaj.)

Molnár Jenő: A házszabályrevízió nem ér semmit, mert ha azok az elemek, amelyekből annyira fél a kormány, csakugyan bekerülnek, első dolguk lesz, hogy ezt a házszabályt félrelökjék. Határozati javaslatot nyújt be: a házszabályhoz nyulni nem lehet s ezért a Nagy Emil-féle indítvány elvetendő.

A vita bezárása.

Az elnök: Mivel szólásra senki sincs feljegyezve, a vitát berekeszti. (Élénk éljenz.) Megállapítja, hogy kiket illet meg a zárószó joga. Többek közt Szekács Ferenc is nyújtott be tiz aláírással ellátott határozati javaslatot. Mivel azonban ezek közt Petrovics István Stefan Petrovicsnak írta magát, ilyen nevű képviselő pedig nincs: ez a határozati javaslat nem ad jogot Szekácsnak a zárószóra. A magyar országgyűlés tárgyalási nyelve magyar, ebből a szempontból is semmis Petrovics aláírása. (Zajos helyeslés.)

Maniu Gyula az aláírás helyességét vitatja.

Lengyel Zoltán: Csatlakozik az elnök házszabálymagyarozatához s kéri a Házat, hogy ebben a kérdésben a legszigorúbban alkalmazza a törvényt. A horvátoknak is csak beszélniök lehet horvátul, írni, vagy indítványt beadni nem szabad. (Helyeslés.)

Az elnök: Törvény értelmében azt, amit nem magyarul adnak be, figyelembe sem lehet venni. Ez oly világos, hogy erről a Ház nem is határozhat. Ugyanebből az okból nem illeti meg a zárószó joga Vajda Sándort, Suciu Jánost, Petrovics Istvánt, Brediceanu Koriolánt és Maniu Gyulát. Ezeket a határozati javaslatokat úgy Petrovics, mint Brediceanu idegen nyelven írták alá, így a törvényes tiz aláírás nincs meg. (Nagy zaj a nemzetiségek részéről.) Az idő előrehaladott voltára való tekintettel az ülést berekeszti.

— Eijen az elnök! — kiáltják a magyar képviselők s az ülést háromnegyed két órakor véget ért.

Budapest, márczius 17.

A tüzéség újjászervezése. Megemlékeztünk a tüzéség tervbevett reformjáról. Ugyanerről ma Bécsből a következőket írják: A tábori és hegyi tüzéségnél tervbevett organizáció a következő reformokat tartalmazza: 1. Mind az 56 tábori tüzésérednél a lovasezredek mintájára két osztályparancsnokságot létesítenek. Ezekben az ezredekben és a nyolcz lovas-tüzésosztály alosztályainál ideiglenesen 41 egységes állományt fognak létesíteni, a lovas-tüzésosztályoknál az ágyuk számát két ütegről háromra emelik s végül azoknál a tüzéséredknél, amelyeket évente a tüzéségi lövés-iskola rendelkezése alá bocsátanak hasonzerű csapatok kiképzése végett, bizonyos állománytöbbletet rendszeresítenek. 2. Tervbevették a hegyi tüzéség újjászervezését is. Egy negyedik üteg felállítása, a jelenlegi tartalék-pótkeretek egy lövedék pótkeret és egy pótkeretté való kettéválasztása, valamint a többi alosztályok állományának megfelelő szabályozása által tirolli és vorarlbergi hegyi tüzésosztályt hegyi tüzéséredde fogják átalakítani. Felállítanak egy, a tirolli tüzéséredhez hasonló új ezredet (Stájer és Krajna), egy cseh tüzéséredet, amelyet három hegyi és két keskenyvágányú üteggel és a szükséges törzsszel és keretekkel fognak ellátni. A katarói hadikikötő biztonságára Dalmáciában egy új tüzéséredet állítanak fel.

A delegációk határozatai. A hivatalos lap mai száma Barabás Béla elnök és gróf Semsey László jegyző aláírásával közli a magyar delegáció határozatait. Utána a következő jóváhagyás olvasható:

A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyűlés és a birodalmi tanács részéről kiküldött és Általunk 1907. évi december hónap 20-ára Wienbe egybehívott bizottságoknak: I. az osztrák-magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1908. évi előirányzata, II. a Boszniában, Herzegovinában és a Limterületen lévő parancsnokságok, csapatok és intézetek 1908. évi rendkívüli hadseregi szükségletének (Megszállási hitelnek) fedezése, III. a hadsereg számára az 1908. évre kért rendkívüli hitel, IV. az 1907. évi póthitelek, V. a külügyminisztérium

1903. évi rendkívüli szükségletéhez engedélyezett két póthitel felhasználási és elszámolási határidejének az 1908. évi kezelési időszak végéig leendő kiterjesztése, VI. a hadsereg rendkívüli szükségleténél, a megszállási hitelnél és az egyszeri rendkívüli hadseregi szükségletben engedélyezett néhány hitel felhasználási és elszámolási határidejének kiterjesztése, VII. a haditengerészet 1904., 1905., 1906. és 1907. évi egyszeri rendkívüli szükségletében, továbbá egy a haditengerészet 1904. és 1905. évi rendkívüli szükségleténél engedélyezett hitel felhasználási és elszámolási határidejének kiterjesztése, végül VIII. az osztrák-magyar monarchia közös kiadásainak és bevételeinek 1905. évi zárszámadása tárgyában hozott határozatait közös minisztériumunk előterjesztése folytán az 1867. évi XII. t.-cz. értelmében ezennel jóváhagyjuk és megerősítjük. Kellé Wien, 1908. évi márczius hónap 14-én. Ferencz József s. k., Aehrenthal s. k., Burián s. k., Schönaich tábornagy s. k.

A horvátországi helyzet. A Dráván túl a helyzet az elnapolás óta még zavarosabb. A horvát sajtó bejelenti, hogy a horvát-serb koalíció megmaradt kiküldöttjével a magyar parlamentben a küzdelmet teljes erővel fogják folytatni Magyarország ellen. Olyan modorban tárgyalják ezt a küzdelmet, mintha egy külföldi hódító ellen folytatnának háborút. A horvát sajtót élénken foglalkoztatja az a kérdés is, hogy báró Rauch bán miért nem jelent meg személyesen a tartománygyűlésben az elnapolásnál. Erre vonatkozólag a bán környezetéből Zágrábból a következő híradás érkezik: Báró Rauch bán terve eredetileg az volt, hogy személyesen fogja az elnapoló királyi kéziratot a tartománygyűlés elé vinni s ott maga fogja felolvasni. De a koalíció köréből az utolsó perczen az a hír szivárgott ki, hogy a horvát-serb koalíció több tagja a bán, valamint Crnkovics osztályfőnököt és Gavranics főispánt az elnapoló kézirat felolvasása után tetteleg bántalmazni szándékozik. Bár nem bizonyos, hogy ennek a híresztelésnek volt-e alapja, a bán elhatározta, hogy eredeti tervét megmáskítja, mert el akarta kerülni azokat a következményeket, melyekkel a tetteges bántalmazás magukra az illető képviselőkre vonatkozólag járt volna.

Báró Rauch Pál horvát bán, hír szerint, e hétfő végén Budapestre jön, hogy a kormánynak jelentést tegyen a horvát ügyekről. Budapestről a bán Bécsbe utazik és kihallgatásra megy a királyhoz.

Mára várták a horvát-serb koalíció tagjait Budapestre. Csak nagy későn érkezett Zágrábból a jelentés, hogy a horvát-serb koalíció csütörtökön plenáris értekezletet tart, amelyen megvitatják a horvát országgyűlés elnapolásával megváltozott helyzetet. Alkalmassint elhatározzák majd, hogy a közös országgyűlés házszabályainak megváltoztatását minden rendelkezésükre álló eszközzel megakadályozzák. A horvátok pénteken érkeznek Budapestre s szombaton már meg is kezdik a harcot.

Az egyik bécsi lap ma azt a hírt közölte, hogy a horvátokkal közelebbi békétárgyalásokat kezd a magyar kormány s a tárgyalásokat a máv. alkalmazottak szolgálati pragmatikájának visszavonásával vezetik be, mert jóformán ez az egyetlen akadály a békének. A hírről Josipovich Géza a következőképpen nyilatkozott:

— Sem tervezett, sem foganatban levő békétárgyalásról nem tudok. Ilyenek a szolgálati pragmatika visszavonása árán el sem képzelhetők. A kormány semmi esetre sem vonja vissza a törvényt. Nem álszeméremből ragaszkodik a pragmatikához s annak különösen a horvátok által diffikultált negyedik szakaszához, hanem mert jogosnak, helyesnek és méltányosnak tartja.

Zágrábban a szociáldemokraták ma este gyűlést tartottak, amelyen mintegy 3—4000 ember vett részt. Bukseg munkásvezér beszédet mondott, melyben élesen elítélte a kormányt. Utána Koratz, az új szociáldemokrata képviselő beszélt, ki szintén a kormányt, majd a Starcevic-pártot támadta és az általános választójogot követelte. A gyűlés teljes rendben folyt le. A koalíciós lapok azt a hírt hozták, hogy dr. Rakodczay, a hétszemélyes tábla elnöke Bécsbe utazott, állítólag azért, hogy ő felségénél kijárja, miszerint a kormány által tervbevett három hétszemélyes táblai bíró nyugdíjaztatása visszavonassék. A lapok megjegyzik, hogy a hétszemélyes táblai bírák azért nyugdíjaztatnának, mert a legutóbbi választások alkalmával a koalíció jelölt-

jeire szavaztak. Dr. Rakodczay tényleg Bécsbe utazott, de tisztán avégből, hogy mint legfőbb horvát törvényszék elnöke, ő felsége kezébe letegye az esküt. A három hétszemélyes táblai bíró nyugdíjaztatását illetően megjegyzendő, hogy mindhárman 40 évnél hosszabb idő óta szolgálnak és a horvát bírák múlt évi gyűlése azon óhajának adott kifejezést, hogy a kormány hasson oda, miszerint azon bírák, kik már 40 év óta szolgálnak, vagy 65 évnél idősebbek, nyugdíjaztassanak, hogy az előmenetel megkönnyíthessék. A kormány csakis ezen óhajnak tett eleget. A többi híresztelések üres kombinációk.

Kossuth Lajos emlékezete. A képviselőház, — mint értesülünk — Kossuth Lajos halálának évfordulóján, márczius 20-án délelőtt a nagy halott iránt való kegyeletből nem tart ülést. — Itt jegyezzük meg, hogy a függetlenségi és 48-as párt ugyancsak márczius 20-án délután 3 órakor üli meg Kossuth Lajos emlékéit a Royal-szálló dísztermében. Az ünnepi beszédet a Kossuth-serleggel kezében Hoitsy Pál fogja tartani.

A temesi főispán installációja. Ma délelőtt 9 óra 40 perczkor utazott el Hertelendy Ferencz, Temes vármegye új főispánja Budapestről. A küldöttségek tagjai a nyugoti pályaudvarnál találkoztak. Szegeden Náray Tamás főispán csatlakozott a vonatához, míg a határvárosnál, Zombolyánál az érkező főispánt 12 tagú küldöttséggel fogadták. A temesvári pályaudvaron több száz főre menő tömeg fogadta zajos ovációval a vendégeket. T. E. B. sz. Károly kir. tanácsos, polgármester üdvözölte meleg szavakkal az érkező főispánt, aki szívélyesen köszönte meg az ovációt. Ezután a főispán a város ötös fogatán a polgármesterrel a városba hajtattott. Az egész Temesvár városa zászlódsít őrözt. A pályaudvarról a megyeházára hajtott a főispán, délután folyamán pedig látogatásokat tett. Este 7 órakor fátylasmenet volt, amelyben több ezren vettek részt. A megyeházánál Jakabffy Pál kir. táblai elnöki titkár mondott üdvözlő beszédet, amelyet a főispán megfogadott. Ezután díszelőadás következett a színházban. Holnap délelőtt 10 és 11 órakor lesz Temes megye és Temesvár város törvényhatósági bizottságainak közgyűlése.

Küldöttségek a minisztereknél. Szakcs, Nak, Lápa, Várag, Szill és Adacs községek nagyszámú küldöttsége tisztelgett ma Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél Hainrikffy Pál orsz. képviselő vezetésével és arra kérte a minisztert, hogy a törvényben megengedett állami támogatással tegye lehetővé az atala—hetényi h. é. vasut kiépítését. Kossuth Ferencz miniszter válaszában a legnagyobb jóakarattal biztositotta a küldöttség tagjait, kijelentvén, hogy a szóbanforgó vasutnál felméri az állami postai hozzájárulást, gondoskodik kisebb mozdonyok felvételéről, amivel a költségek csökkennének, általában megtesz minden lehetőt, mert a szegény emberek ügyét mindig szíven viseli és mindig örül, ha a szegény nép terhein könnyíthet. A küldöttség tagjai nagy lelkesedéssel fogadták a miniszter kijelentéseit, majd Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár keresték fel, aki a maga részéről is biztositotta őket teljes jóindulatáról.

Feljermegyei Tuberkulózis Ellen Védekező Egyesület küldöttsége tisztelgett ma délelőtt gróf Cziráky Antal vezetésével gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél. A küldöttségben résztvettek gróf Batthyány Lajos és Sára Gyula orsz. képviselők, továbbá Szücs János alispán, dr. Révfy Ferencz főorvos, Zalay Mihály főgimnáziumi igazgató és még számosan. A küldöttség szónokája gróf Cziráky Antal volt, aki az egyesület fokozottabb tevékenységéhez az állam hozzájárulását kérte a belügyminisztertől. Az egyesület már több év óta áll fenn, főkegyesületei is vannak és a legközelebbi időkben diszpanziv üdülőhelyet akarnak felállítani. Gróf Andrássy Gyula válaszában a legnagyobb örömmel helyezte kilátásba a segítséget, megjegyezve, hogy természetesen az állami segély mértékét a rendelkezésére álló fedezethez fogja mérni. A miniszter még megjegyezte, hogy ő maga is a diszpanziv rendszert találja aránylag a legolcsóbbnak és a legcélszerűbbnek, bár kétségtelen, hogy ennek a beruházásaihoz, házépítéshez és egyébhez szükség van bizonyos forgó tőkére, amelynek megszerzéséhez az állam mindig szívesen fog hozzájárulni. A miniszter ezután még hosszabban elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

A budapesti vendéglős-ipartestület és a szabadkai szállodások, vendéglősök és kocsimárosok egyesületének küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknél, Hock János orsz. képviselő vezetésével és arra kérte a miniszterelnököt, hogy a vendéglős-ipart képviseléshez kössék, azonkívül ne adjanak több en-

gedélyt bizonyos szabályrendeletek értelmében, hogy ily módon megakadályozzák a vendéglősöknek és kocsimárosoknak rohamos szaporodását. Wekerle Sándor miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy ezt a kérdést nem lehet incidencially elintézni. A kérdés taulmányozás tárgya a minisztériumban és az erre vonatkozólag annak idején benyújtandó javaslatok remélhetőleg minden jogos igényt ki fognak elégíteni és minden visszaélést ki fognak zárni.

A t. Házból.

I. Az utolsó mohikán.

Miután valamikor mégis csak be kellett végeznie a kis balpártnak a házszabályrevíziós beszédek legalább általánosságban, hát ma felemelkedett a vita főrendezője, Molnár Jenő. Ugy tett, mint a patriarchális jó gazdasszony, aki megfőzi az ételt, gondoskodik róla, hogy kellemes és izletes legyen, ellátja az egész háznépet és csak azután kanalaz belőle maga is. Amikor már javarészen jóllakott a szagától. Molnár Jenő, az utolsó szónok, tizenegy órakor következett, mert addig az oláh Maniu Gyula povedált. Nem is voltak hallgatói Maniunak, sőt egyáltalában az egész országház területén nem lehetett több képviselőt összeszámlálni, mint annyit, hogy Ugron Gábor eképpen konstátálhatta az állapotokat: „Annyian vagyunk, amennyit a távollevők megérdemelnek.” Vagyis huszonötven vagyunk — oldotta meg a rejtélyt Justh Gyula, aki nagyon boszankodott és a zsurnaliszták közt fenyegetődzött, hogy névsort fog olvasatni és a hiányzókat pénzbelileg fogja büntetni.

Nyomban telefonáltatott a város minden részébe, hogy jöjjenek a mamelukok.

— Ugy-e kegyelmes uram — szólott az intímusok közül Csathó Aurél — kitűnő intézmény verbuválásra a telefon?

— Ellenkezőleg — mond Justh — a perna-hajderek megkérdezik, hogy mi történik s azt felelik vissza: „a nagyságos ur nincs itthon” és befordulnak a másik oldalukra.

Az egy napi vakáció megkedveltette velük a pihenést és akik itt vannak, szintén csak azon örvendenek, hogy pénteken, márczius huszadikán, Kossuth Lajos halálának évfordulóján nem lesz ülés.

— Tehát szombaton sem lesz ülés! — biztatják Justh Gyulát.

— Miért?

— Mert ha hétfőn azért nem volt ülés, mert vasárnap márczius 15-ike volt, akkor szombaton nem lesz ülés, ha pénteken márczius 20-ika lesz.

Erre Justh valami igen nagy gorombaságot akart mondani, de észrevette a közelben Zboray Miklóst, hát inkább lenyelte, nehogy civilizálatlanság hírébe kerüljön.

De gyerünk csak hallgatni Molnár Jenőt. Kedves baráti társaság gyülekezik körülötte, nemcsak a balpártiak köréből, de volt elvtársai, a jelenlegi kormánypárti függetlenségi is szeretettel fordulnak feléje és korteskednek érdekében:

— Hallgassuk meg, mi jót mond Jebi!

Jebit a nagy küzdelem összeforrasztotta a becsületes és önzetlen politikusokkal. Régebbi fáradalmakban mindig talpon volt, dolgozott, nem pihent, a legkényelmetlenebb feladatoktól se riadt vissza, éjjel-nappal mindig számítani lehetett Molnár Jenőre. A Hangliban még a megboldogult Beöthy Ákossal főzte a terveket. Dédelgette Bartha Miklóst. Harczolt mindazokért, akiket szeretett és következőképpen Jebit valamennyien megszerették, akik cselekvéseit figyelemmel kísérték. Persze, hogy az osztozkodások Jebit kihagyták. De neki nem is kellett egyéb, csak hogy képviselő maradjon és kritikusi időben megint ellenzéki menjen. Mert

vannak temperamentumok, melyek csak az ellenzéki politikát itélik magyar politikának, valaméddig nincs függetlensége a nemzeti államnak. Ha ilyen volt Beöthy Ákos és Bartha Miklós, tanítványuk gyanánt maradt Molnár Jenő, egész más zsáner, más egyéniség, más képességgel bíró, de ugyanazon lelki állapotu ember, mint ők voltak. Még báró Bánffy Dezső is megbecsülte azzal, hogy elejétől végig hallgatta a beszédét. Pedig olyan beszéd volt, mint a székely képzeletében a czilinder, amiről azt hitte, hogy végig fei. Terjedelmes volt annyira, hogy a jól táplált nagy alaku, gömbölyded Molnár Jenő aképpen tűnt fel, mint hogyha a tulajdon szónoklatával lenne megtöltve s a végén, amikor mindent kihuz önmagából, olyan vékonygyá zszugorodik össze, mint a szilfid Kovács Ernő. Az öreg Madarász József szintén bejött és Jebi elé ült és helyesléseivel támogatta. A hosszú fehérhaju Szappanos István, akit ő „kedves öcsém”-nek nevez, távolabb húzódott, hadd vézérkedjék a kis öreg kurucz, aki a balpárton csak vendég. És Farkasházy Zsigmond, aki a szónokló Molnár mellett minisztrát, egyszer se mulasztja el a felkiáltást:

— Ugy van! Azt mondja Madarász József is. Tessék ide halgatni, Madarász József is azt állítja.

Molnár Jenőnek sajtáságosan egyéni beszédmódja van. Nem azt mondja: „Nézzük csak őket”, hanem így szól:

— Nézzük csak őket!

Nem sokat teketóriázik, főképpen pedig nem akad el.

— Jaj kérem — így szól Jebi — nagy bajba jutnak az urak, hogy benne maradtak az elvfeledásban. Ugyibár jött a kvótaemelés, jött a házszabályrevízió; aztán jönni fog a tiszti fizetésemelés, a létszámemelés és satöbbi.

— Satöbbi is lesz? — kérdezi csudálkozva Baross János.

— Bizony lesz és osztán az a satöbbi lesz a legkeserveesebb. Osztán mindent muszáj lesz megszavazni.

Farkasházy Zsigmond klimerezett Molnár Jenőnek.

— Vigyázz, beszélj az obstrukcióról, mert Justh ügyel.

— Jó, jó, beszilek én arrul is nekik.

Tudniillik a házszabályrevízióhoz közelebb van az obstrukció, mint a satöbbi.

— Hát aztán, minek ahogy olyan nagyon szidiák az obstrukciót. Hát tán a buza nem fog megnőni, hogyha mik obstruálunk?

— A buza, az megnő — felelik — csak Buza Barna nem nő meg.

— Hát tán nem lesz termés az obstrukció miatt?

— Amiatt ugyan lehet!

— Na, hát akkor ne tessik mondani, hogy veszedelmes az obstrukció.

Polémiaja közben beszédek idéz és olvas. Eközben a revíziót pártoló Tolnay Lajost is előveszi.

— Abbul a kiből, amit Tolnay Lajos festett, az ember azt látja — mondja — hogy évek mulva Tolnay Lajos úgy fog kinézni, mint egy sörös hordó, Apponyi szociálista vezér lesz. Andrássy meg fog görnyedni a politikai konzekvenciában és Lengyel Zoltán döngetni fogja a padokat. Tán örökös obstrukció lenne. De hol van az?

— A csillagokban — szól Farkasházy.

— Igen a csillagokban és a léghajókban, amelyeken Tolnay szokott felszállani.

Időközben érkezik Visontai Soma, a Molnár Jenő kebelbarátja.

— Hiába rázza a fejét Visontai képviselő társam — szól rá propter formam Molnár Jenő.

Visontai nevet:
 — Ki rázza a fejét télen?
 — Visontai ő méltósága — hecczelik Molnár Jenőt, de ő nem áll kötélnek.
 Emlegeti, hogy ők egyetértettek, de a többinek már megjött az esze.
 — És udvari tanácsosok lettek, meg némesek lettek — szoltak közbe.
 — Hallgassatok — riadt fel Hédervári Lehel — mert hozzátok vágom a családfámat.
 — Ugyan, ne irigyellétek azt az udvari tanácsosságot — intette a lármázókat az öreg Madarász József.

Molnár Jenő később különböző notabilitásokat szedett elő. Macchiavelliről csak úgy beszélt, mint a multkor a Zakariás János ösapjáról, aki nyugtalanodik sirjában amiatt, hogy az ifjú Zakariás emeli a kvótát.
 — Az öreg Makkiáveli — mondja — megfordulna a sirjában, ha látná a politikai következetlenséget.
 — No, ha csak az a baj Jebi — szoltak feléje vidáman — hát csak had forogjon a jó öreg Makkiáveli. Így haladt tovább élénken diskurálgatva és a végén még az ellenfelek is megéjlenéztek, mert a balpárti állás nem változtat a barátságukon.

II. Stefan és Corjolán.

A főöröm aztán az volt, hogy Molnár Jenő után nem jelentkezett több szónok s az elnök a házszabályrevízió javaslat általános vitáját nagy mozgás között bezárta. Szavazni azonban nem lehetett, mert vannak határozati javaslatok, melyeknek benyújtóit zárszó joga illeti meg. Amikor e határozati javaslatokat számbavették, Justh Gyula felfedezte, hogy öt határozati javaslaton két-két idegen név van: Stefan Petrovics és Corjolán Brediceanu. Van ugyan Petrovics István és Brediczián Corjolán nevű képviselő, de Stefan és Corjolán idegen, megfordított rendben idegen.

Sokat nem bajlódtak velük, kidobták őket s azok a határozati javaslatok, melyeket így irtak alá, érvénytelenek lettek.

Ez már beszéd. A gonyolódóknak éppen elég volt ez az elnöki válasz:
 — Kuss!

KÜLFÖLD.

Bülow nyilatkozata. A Novoje Vremja interjút közöl, amelyet egyik munkatársa Bülow herczeg német birodalmi kancellárral folytatott. Bülow herczeg a beszélgetés folyamán határozottan kijelentette, hogy az osztrák-magyar kormány egy időben értesítette a pétervári és berlini kormányokat a szandzsák-vasut tervéről, ennél fogva tehát teljesen téves az orosz sajtónak amaz állítása, hogy e vasutépítési tervre Berlinben adtak ösztönzést. Az osztrák-magyar terv tökéletesen összhangban van a berlini szerződéssel és csakis kereskedelmi célok szolgálatában áll, amiért német részről épp oly örömmel üdvözölhetjük, mint minden hasonló vállalkozást. Az oroszok e miatti izgatottsága egészen érthetetlen. Németország a Balkánon csakis kereskedelmi érdekeit szolgáló politikát követ, kívánja a rend és nyugalom helyreállítását a többi hatalmakkal egyetértésben. Németország egyáltalában nem gátolja a macedóniai reformművet. A konstantinápolyi német nagykövet csupán néhány tárgyi természetű kifogást tett a macedóniai igazságügyi reformra vonatkozó javaslatához oly célból, hogy elejét vegye komoly bonyodalmaknak. A többi nagykövet egyhangulag hozzájárult. Németország ragaszkodik ahhoz, hogy a hatalmak akciója közös legyen és ha alkalomadtán esetleges német javaslatok az európai államoknál nem találhatnak helyeslésre, Német-

ország a jobban érdekelt hatalmaknak engedné át az elsőbbséget. Németország nem gondol sem Kisázsia gyarmatosítására, sem a perzsa tengeröbölben egy kikötő megszerzésére. Csak azt reméli, hogy a vasut Mezőpotámiát gazdaságilag emelni fogja, ami általános szempontból haszonnal fog járni. Mi csak munkaterületeket és piacokat akarunk szerezni iparunk számára. Nagyon érthető, hogy a vállalat megőrizné német jellegét, miután németek által idegen tőke részvétele nélkül is keresztülvihető. Az orosz sajtó e tekintetbeni támadásai igaztalanok. Bismarck herczeg valamikor ezzel a szóval „nyomdafesték” lekicsinyelhette ezeket a támadásokat. Közben azonban az orosz sajtó befolyása nagyobbodott magában Oroszországban is, amiért az orosz sajtónak Németország iránti ellenséges magatartását nem lehet továbbra is ignorálni. Németország nem szándékozik senkit sem megtámadni. Flottájának kiépítése nem irányul egyik hatalom ellen sem. Németországnak azonban, mint nagyhatalomnak, minden eshetőségre készen kell állania, hogy határait megvédelmezhesse. Azokat a híreket, amelyek Németországnak beavatkozásáról szólnak az orosz ügyekbe, Bülow herczeg neveltségeseknek minősítette.

Osztrák költségvetési bizottság. A mai ülésen a belügyminisztériumi tétel folytatódólag tárgyalása során Bienerth belügyminiszter kifejti, hogy a kerületi hatóságokra vonatkozó tervezet készül. A kivándorlók védelmére is törvény készül; a miniszter ezután kijelentette, hogy Poroszországnak az idegen munkásokra vonatkozó intézkedése, amely szerint azoknak igazoló béczeákat kell váltaniok, arra birta az osztrák kormányt, hogy ez ellen felemelje tiltakozó szavát a német birodalmi kormánytól. A sichelburgi kerületnek Krajinához való csatolására vonatkozólag Sittnik képviselő által felvetett kérdésre megjegyzi, hogy a kiegyezési tárgyalások folyamán ez ügyben is tárgyalások folytak. Hivatkozással ezen megállapodásra, a magyar miniszterelnököt az osztrák kormány felkérte, hogy az ügyre vonatkozó nézetét és javaslatait mielőbb közölje. Lovag Vukovics azt mondja, hogy a kormánynak kötelessége, hogy az elégedetlen Horvátországgal szemben kielégített Dalmáciát állítson, ami elsősorban a nyelvkérdés rendezésével érhető el. A belügyminiszternek, mint a kormány tanácsosának figyelmét arra a körülményre tereli, hogy báró Rauch horvát bán minden alkalmat felhasznál arra, hogy az ellenzéknek az ő személye ellen irányuló tüntetéseit illojális tüntetésnek bélyegzi meg, oly módon, hogy sajtója révén, mint a korona megszemélyesítője szerepel. Seitz képviselő kifejti, hogy amint a Vaterland ma nyíltan bevallja, a nunciusz lépéseket tett a külügyminiszternél egy Salzburgban mondott beszéd miatt és azt sem lehet tagadni, hogy az egész Warmund-ügy a pápai nunciusz intervencziójára vezetendő vissza. Seitz képviselő szerint tagadhatatlan, hogy a nunciusz közbelépése vetette fel ezt az ügyet. (Ujabb élénk ellentmondás.) A legközelebbi ülés holnap lesz.

Német birodalmi gyűlés. A mai ülésen a hadastyánok című tétel tárgyalása után azt elfogadták. Következett a gyarmatügyi költségvetés második olvasása. Dernburg államtitkár a következőket jelenti ki: Beható bizottsági tárgyalások örvendetes jelét képezik annak, hogy a nemzet érdeklődése a gyarmatügy iránt fokozódik. A német kormánynak meg kell nyernie a gyarmatok lakosságának bizalmát. Köszönetemet fejezem ki a birodalmi gyarmatügyi hivatal tisztviselőinek, különösen a védőcsapatok tisztjeinek és szívesen elismerem, hogy az irántuk támasztott követelményeknek megfelelnek. Kelet- és Nyugat-Afrikában a munkáskérdés egyik legfőbb feladatunk. Az ind elemet Kelet-Afrikában épségben kell tartani. Szólv azután foglalkozik az emlékirattal, amely kifejti, hogy majdnem az összes afrikai vasutak megnyitásuk után rövid idővel megtérítették az építési költségeket, sőt jövedelmezőbbé váltak.

Dernburg beszédének további folyamán kifejti, hogy a kormány odatörekszik, hogy a nagy gyarmatok pénzügyi önállóságra tegyenek szert.

Az orosz dumából. Stolypin miniszterelnök a kormány valamennyi tagjához levelet intézett, amelyben hangsúlyozza, hogy feltétlenül szükséges a legsürgösebb és legfontosabb törvényjavaslatokat

legkésőbb június közepéig a dumában letárgyalni s e végből felkéri minisztertársait, hogy lehetőleg hamar jelöljék meg a tárczájuk körébe vágó legfontosabb javaslatokat. A szélső jobboldal interpellációt készül benyújtani a dumában a kaukázusi helyzet miatt s fel akarja hívni a kormány figyelmét arra, hogy a kaukázusi hatóságok egy gyékényen árulnak az örményekkel. A lengyel kérdésben is interpellációt fog a szélső jobboldal a kormányhoz intézni. Hir szerint azonban ennek az interpellációnak a kezdeményezői a dumán kívül állanak. A képviselők egy csoportja az elnökségnél lépéseket tett avégből, hogy a дума adjon ki Dumski Listok című külön lapot, amely a дума üléseinek és a bizottsági üléseknek részletes lefolyását s a jegyzőkönyveket a beszédek szövegét tartalmazó szövegében közölje, mert a sajtó csak kivonatossan ismertetheti a дума tárgyalásait. A terv az, hogy a дума külön lapját a vidékre is küldjék és példányonként egy kopék legyen az ára.

A barcelonai látogatás és a spanyol szenátus. A szenátusban Maura miniszterelnök Odon és Buen katalanista szenátor éles kritikájára a barcelonai helyzetről és eseményekről válaszul, biztosítja a házat, hogy a barcelonai bombamerényletek korszaka véget ért. A kormány nem fogja elmulasztani a bajok elfojtását, de e célra kérnie kell az ellenzék támogatását is. A miniszterelnök védelmébe veszi a barcelonai hatóságokat, amelyek véleménye szerint kifogástalanul teljesítették kötelességüket és visszautasítja Odon szenátor azon állítását, hogy a királynak Barcelonába való utazása helytelen cselekedet és kihívás volt és a miniszterelnök megjelenését szuronyok védelme és az alkotmányos garanciák teljes felüggesztése mellett ugyancsak nem lehet kihívásnak tartani.

Ujabb összekülvés Lisszabonban. A „Publishers Presse” lisszaboni távirata szerint ujabb katonai összekülvést fedeztek fel, amelynek az volt a célja, hogy több erred fellázításával katonai diktatúrát létesítsenek. Az összekülvők az oportói herczeg nevével akarták tervüket végrehajtani, a kormány azonban megtudta a dolgot és szigorú vizsgálatot indított. Ennek alapján sok tisztet letartóztattak. Az oportói herczeg kijelentette a miniszterelnöknek, hogy nevével visszaélt, mert ő neki az egész összekülvésről nem volt tudomása sem.

Marokkó. Holnap várják Kazablankában a fontos döntéseket Marokkó keleti és nyugati tartományainak fejleményeiről. D'Amade tábornok, Liautey és Regnault már ma odaérkeztek. A legfontosabb feladat most a fogságra vetett két európai kereskedőnek kiszabadítása, ami előreláthatólag hamarosan meg fog történni. Mulay Hafid levelének hiteles szövege már megérkezett s megállapították, hogy az nem bántó hangu Franciaországra nézve. Az ellen szultán kéri a francia kormányt, hogy közölje kívánságait és feltételeit, hogy aszerint alkalmazkodhassék.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A debreczeni egyetem. A debreczeni egyetem ügye új stádiumba lépett. Debreczen városa az egyetem céljaira két millió koronát, telket és építőanyagot ajánlott fel. Azonban a miniszteri nyilatkozatok után arra a meggyőződésre jutottak, hogy az eddigi felekezeti alapon az egyetem fel nem állítható. A város által kiküldött egyetemi bizottság tehát új tervezetet dolgozott ki, még pedig egy négykarú teljes egyetemre nézve, amely állami intézmény lenne s részben az állam, részben Debreczen városa, részben a debreczeni ref. egyház, részben a tiszántuli ref. egyházkerület által tartatnék fenn. Ezt a tervezetet a tiszántuli kerület egyetemi bizottsága az esperesi és gondnoki értekezlet elé terjesztette. A prototans, illetve református egyetem helyett tehát állami egyetem állíttatnék, amelybe a debreczeni főiskola theológiai, filozófiai és jogi szakjai, mint karok olvadnának be.

A haiti-i forradalom.

— Rémuralom Port-au-Princeben. —

Budapest, márczius 17.

Tegnap számunkban már hírt adtunk arról, hogy a Nagy-Antillák nyughatatlan köztársaságának Haiti-szigete ismét véres események színhelye. A forradalom tüze már régen lappang ugyan a hamu alatt s kisebb vérengzések napirinden voltak, de most az elégedetlenek radikálisan akartak végezni Alexis elnökkel és pártjával. A kormány azonban neszét vette a dolgnak s most vérbe fojtja az összeesküvést. Naponta tömegesen végeztek ki a gyanúsakat s kiknek sikerült a hatalmak konzulátusaiba menekülni, azoknak az élete sem biztos, mert Alexis elnök erőszakkal akarja őket onnan a vérpadra hurcolni.

Az érdekelt hatalmak Port-au-Prince elé rendelték hadihajóikat, mert a haiti-i kormány azzal fenyegetőzik, hogy összelöveti a konzulátusokat, ha az összeesküvésben gyanús embereket ki nem adják. E fenyegetést azonban aligha fogják megvalósítani, mert annak beláthatatlan következményei lennének.

Port-au-Princeből ma a következő újabb jelentéseket kaptuk:

Port-au-Princeben már hetek óta forrongás van. Az ellenzéki pártvezérek a francia követésre menekültek és a követség a haiti-i kormány követelése ellenére nem volt hajlandó a menekülteket kiszolgáltatni. Erre a kormány csapatai meg akarták támadni a követség épületét. Francia, angol és német hadihajók közelednek Haiti-szigetközé az európai alattvalók védelmére. A francia követségre menekültek ügye sokkal bonyolultabb, semhogy békés megoldásról lehetne szó. Port-au-Princeben kitört a rémuralom. Az utcák néptelenekek, csak tiszték és hivatalnokok járhatnak szabadon. Híresztelik, hogy a belügyminiszter tömegesen kivégeztetett minden gyanús ellenzékét. Alexis elnök kijelentette politikai elvtársai előtt, hogy nem aggódik az idegen hadihajók demonstrációja miatt, sőt kívánja, hogy ez mielőbb következzen be, miután máskülönben a jelenlegi helyzet végtelemül összebonyolodnék. A haiti-i szigeti kormány el van határozva, hogy erőszakkal is kézrekeríti a konzulátusokra menekülteket, ha jóakarattal nem akarják azokat kiadni. Ennek dacára az elnök további bonyodalmak elkerülése céljából a jelenleg a francia követségen időző menekülteknek megadta az engedélyt, hogy Haiti szigetet bántatlanul elhagyhassák. A városban a legkalandosabb hírek vannak elterjedve. Attól tartanak, hogy a haiti-szigeti katonák az idegen hajók érkezésekor meg fogják támadni az idegeneket. A kivégzések még mindig nem értek véget. A kormány ma reggel 27 embert agyonlővetett. Valószínűleg újabb erőszakoskodások fognak következni.

Ma egy német hadihajót várnak Port-au-Princebe, ahol legújabb jelentésekre való tekintettel, további intézkedésig a német követ rendelkezésére fog állani. A német kormány megengedésre jutott a követendő elvekre nézve a francia kormánnyal, amelynek állampolgárai szintén veszedelemben vannak. Francia czirkálók állandóan a közelben tartózkodnak.

Alexis elnök egy kiáltványban kijelentette, hogy az összeesküvők az ő és a miniszterek meggyilkolásának tervével foglalkoztak. Azok, akiket fegyverekkel kezükben fogtak el, csak igazságos büntetésüket vették anarchisztikus üzemük miatt.

Washingtoni jelentések szerint az Engle ágyunaszád utasítást kapott, hogy Haitiba menjen és ott az amerikai érdekek védelmére rendelkezésre álljon. A D'Estrées francia czirkálót és egy Jamaikából érkező angol pánzelost is Conaivesbe várnak.

Washingtonból hivatalosan jelentik: Amerikai hadihajók elvezénylése Guantamából Port au Princebe, óvóintézkedés az amerikai kormánynak, habár a külügyminiszteriumban nem hiszik, hogy ott külföldi érdekek komolyan veszélyeztetve volnának. El kell ismerni, hogy forradalmárokkal szemben gyakran szükséges az erőyes intézkedés. Az amerikai Egyesült-Államok véleménye szerint Haiti maga törődhetik

a saját boldogulásával, miért is a beavatkozás szükségtelen, hacsak amerikai érdekek nincsenek veszélyeztetve, vagy az emberiség érzése nem teszi szükségessé a beavatkozást.

Késő éjjel jelentik Port-au-Princeből: Az Indefaticable nevű angol czirkáló tegnap és a Bréma nevű német czirkáló ma reggel ideérkeztek. Azt hiszik, hogy a külföldieket nem fenyegeti veszély. Az Indefaticable három ágyulövessel jelezte érkezését, ami ijedséget keltett. A nyugalom azután, mikor az ágyulövések okát megtudták, helyreállott.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szerda, márczius 18. — Róm. kat.: Sándor. — Prot.: Sándor. — Görög-ország: Márczius 5. Konon. — Zsidó: Vead. 15. Sisan Purim. — A nap két reggel 6 óra 9 perczkor. nyugszik este 6 óra 8 perczkor. — A hold két délután 6 óra 32 perczkor nyugszik reggel 6 óra 48 perczkor. — A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad délután 4 órakor. — A Magyar Néprajzi Társaság rendes évi közgyűlése délután 5 órakor az Akadémiában. — A Szabad Egyetemen dr. Radó Antal előadása este fél 7 órakor. — Az Orsz. Színészegyesület közgyűlése délelőtt 10 órakor. — A fővárosi közgyűlése délután 4 órakor. — Gróf Vay Péter előadása a Katolikus Körben. — A Foto-klub vetítésteleje 7 órakor Ervaytam-tér 5. — Dr. Faragó Gyula előadása este fél 9 órakor Lizi Ferenc-tér 18. — A Kisfaludy-színház jótékonyági mozgó-fénykép-előadása 6 és 8 órakor. — Sorozás a Mária Terézia lakonyában a 2201—2400 számig. — Bosznay István kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Déry Kálmán kiállítása a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kizyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 1 korona belépődíjjal. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9—12-ig és 26-ig. — A Széchenyi-múzeum nyitva 1 korona belépődíjjal. — Az apunkumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum és könyvtár nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György-múzeum zárva. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 3—6-ig.

— **Személyi hírek.** Ferencz Szalvátor főherceg ma délelőtt Bécsből Párára utazott. Bárá Fejérváry Géza ma este Bécsbe érkezett.

— **A király állapota.** Bécsből megnyugtató hírek érkeznek. A király állapota minden tekintetben kielégítő. Az uralkodó az éjjel nyugodtan aludt, álmát csak egy izben zavarta rövid köhögési inger. A nátha is nagyon könnyű természetű, nem jár lázzal, sem hágyadtsággal. A nátha különben is oldódó és a köhögési inger után, amely hurutos váladék kivetésével jár, a király megkönnyebbülést érez. A király hangulata kitünő és biztosra lehet venni, hogy könnyű meghülésést már a legközelebbi napokban teljesen kiheveri. S bárha jól érzi magát, állapota mégis megköveteli, hogy néhány napig egyenletes hőmérsékleti levegőben maradjon és így kétséges, hogy ezen a héten bejön a Burgba. Orvosi részről azt tanácsolták a királynak, hogy menjen néhány hétre Abbáziába, ő azonban ezt a leghatározottabban ellenzi. A király betegsége dacára szorgalmasan dolgozik s ma délelőtt kihallgatáson fogadta Ernő Ágost cumberlandi herceget.

Bécsi tudósítónk jelenti éjjel: A király jó étvágygyal megreggelizett és a dejeuner is izlett. A meghülés egyébként sem szerez kellemetlenségeket az uralkodónak, hágyadtságnak a legcsekélyebb nyoma sem vehető rajta észre, köhögése könnyű, laza és nem száraz, náthája már muldófélben van. E héten azonban semmi esetre sem megy be a Burgba ő felsége, még akkor sem, ha náthája teljesen elmúlik és az időjárás enyhére fordul. Szó sem lehet arról, hogy az uralkodó délvidékre utazzék, hallani sem akar erről most sem, mint ahogy multkor súlyos betegsége után sem követte ezt az orvosi tanácsot. Valószínű azonban, hogy ez idén a király néhány héttel korábban fog Ischlbe utazni.

A király náthája és köhögése még nem mult el, de nem jelentékeny, láz nem mutatkozik, az uralkodó hangja tiszta és rosszullet ma sem zavarta a munkában. A jövő hét közepe előtt aligha fog kikocsizni ő felsége.

— **A német trónörökösné ezrede.** A Berlinben megjelenő „Post”-nak katonai körökből vett értesülései szerint, a német császár Czeczilia hercegnőt, a német trónörökös nejét, a Krefeldben állomásozó 11-ik wesztfáliai huszárezred parancsnokává fogja kinevezni. Ez volt az a huszárezred, amelyet évekként előzőt a német császár a krefeldi hölgyek kérésére városukba helyeztett, hogy ne szükköljdenek az ügyes tánczosokban és

azóta, mint ismeretes, a 11-es wesztfáliai huszárok a „tánczos huszárok” büszke jelzőjét viselik.

— **A miniszterelnök nevenapja.** Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma bizalmas családi és baráti körben ülte meg holnapi nevenapjának előestéjét. A miniszterelnöknek, aki nevenapja alkalmából mindenünnen számos üdvözlést kapott, a miniszterelnökség tisztviselői kara is kifejezte szerencsekívánatait.

— **A német császár Dalmáciában.** Zárában híre jár annak, hogy Vilmos császár az Adriai-tengeren való czirkálása közben Dalmácia jelentősebb városait, Cattarót, Raguzát, Sebenicot, Spalatot és Zárát is meglátogatja.

— **Sergius nagyherceg a Szent István-rend nagykeresztése.** A király Mihajlovics Sergius orosz nagyhercegnek a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

— **Az abruzzói herceg eljegyzése.** Még tavaly novemberben kipattant Newyorkban a titok, hogy az abruzzói herceg nőül veszi Elkins amerikai szenátornek és többszörös milliomosnak a leányát. A herceg két hónappal ezelőtt titokban elutazott Olaszországból Floridába, ahol most Elkins szenátor családjá tartózkodik. Tegnap az abruzzói herceg miss Elkinsel és anyjával Washingtonba utazott s ott megjelent egy lakomán, amelyet az ő tiszteletére rendeztek. Az eljegyzést holnap, szerdán fogják hivatalosan megtartani.

— **Harc a tuberkulózis ellen.** A fehérmegeyi tuberkulózis ellen védekező egyesület küldöttsége tisztelgett ma délelőtt gróf Cziráky Antal vezetésével gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél. A küldöttségben résztvettek gróf Batthyány Lajos és Saára Gyula országgyűlési képviselők, továbbá Szücs Jenő alispán, Révy Ferencz főorvos, Zalay Mihály főgimnáziumi igazgató és még számosan. A küldöttség szónoka gróf Cziráky Antal volt, aki az egyesület fokozottabb tevékenységéhez az állam hozzájárulását kérte a belügyminisztertől. Az egyesület már több év óta áll fenn, fiókegyesületei is vannak és a legközelebbi időkben diszpanziv üdülőhelyet akarnak felállítani. Gróf Andrássy Gyula válaszában a legnagyobb örömmel helyezte kilátásba a segítséget, megjegyezve, hogy természetesen az állami segély értékét a rendelkezésére álló fedezethez fogja mérni. A miniszter még megjegyezte, hogy ő maga is a diszpanziv rendszert találja aránylag a legolcsóbbnak és a legcélravezetőbbnek, bár kétségtelen, hogy ennek beruházásához, házépítéshez és egyébhez szükség van bizonyos forgó tőkére, amelynek megszerzéséhez az állam mindig szívesen fog hozzájárulni. A miniszter ezután még hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

— **A Stössel-pör utójátéka.** A szélső jobboldali orgánuma mai számában közli, hogy Fock és Smirnow tábornokok között mégis párbaj lesz. Smirnow tábornok még a port-arturi pör végtárgyalása előtt nagyon becsmérőleg nyilatkozott Fock tábornokról s aztán a pör folyamán is ismételte vádjait. Fock párbajra hívta ki Smirnowot, aki azt felelte, hogy elvi ellensége a fegyveres mérkőzésnek, de hajlandó kivételet tenni, ha felettes hatósága úgy kívánja. Híresztelik, hogy az illetékes katonai parancsnokság Fock befolyásos barátainak intervenciójára a párbaj mellett döntött és erre Smirnow már meg is nevezte segédeit, de csak a legsúlyosabb feltételek mellett hajlandó megverekedni.

A czár a hadügyminiszter által előterjesztett haditörvényszéki kérvényt aláírta és a Stössel tábornokra Port-Artur átadása miatt kimért halálbüntetést 10 évi várfogságra változtatta. A szolgálatból kizárják és rangvesztésre ítélték.

— **Varmund-ügy.** Dr. Varmund innsbrucki egyetemi tanár ellen tudvalevőleg nagy hájsza indult meg amiatt, hogy brosurában a modern tudományosság és a katolicizmus összeférhetetlenségét fejtette. A bécsi pápai nunczius a külügyminisztert is felkereste ebből az ügyből kifolyólag és felhasználta az alkalmat, hogy Varmund urnak, az innsbrucki egyetem egyházi tanárának előadásaira és brosuráira utaljon, anélkül azonban, hogy valami határozott kívánságnak adott volna kifejezést.

A külügyminiszter erről egy márczius 6-án kelt levelében értesítette a vallás- és közoktatásiügyi minisztert és hangsúlyozta, hogy a pápai nunczius határozott kívánságának nem adott kifejezést. A közoktatásiügyi miniszternek tehát nem volt oka, hogy a jelentés alapján további intézkedést tegyen. Az ügy a dolog természete szerint az arra hivatott osztrák hatóságok előtt fog elintézését nyerni.

— **Az erdélyi püspök beiktatása.** Kenessey Bélát, az újonnan megválasztott erdélyi református püspököt az erdélyi egyházkerület április 7-ikére összehívott közgyűlésén fogják beiktatni. Az igazgatótanács a beiktató beszéd tartására Baksay Sándor dunamelléki püspököt kérte fel. Ugyanezen a közgyűlésen fogják betölteni a Kenessey püspökké választása által megüresedett kerületi főjegyzői állást is. A jelölések már megtörténtek s a választási mozgalom igen hevesen indult meg, úgy, hogy a főjegyzőválasztás igen hangosnak ígérkezik. Eddig négy jelölt áll szemben egymással: Bodor János szászvárosi lelkész, Nagy Károly teológiai tanár, Pokoly József teológiai tanár és Vásárhelyi Boldizsár deési első lelkész.

— **A német császár fél a bacillusoktól.** Vilmos császár környezete régen tudja, hogy az uralkodó igen fél a ragályos betegségektől. Ennek a bacillusoktól való rettegésnek nyit kifejezést adott a császár tegnap. Részt vett a földalatti vasznak a város nyugai határáig vivő új vonala megnyitásán. Azt beszélte, hogy a német császár ebből az alkalomból különös kijelentést tett. Amikor a vasut igazgatósága meghívta a császárt, hogy vegyen részt az ünnepi megnyitáson, a császár így szólt:

— Remélem, hogy erre az utra új kocsit csináltak, mert bacillusos régi kocsiba nem ülök bele.

A császárt megnyugtatták. A vasut igazgatósága a próbautra egészen új vonatot készített, amelyen Vilmos császár is bejárta az új vonalat.

— **A katonai tisztviselők és a hadügyminiszter.** Régióta arra törekcsenek a katonai tisztviselők, hogy egyenlő rangba jussanak a hadsereg tényleges tisztjeivel. A delegációs tanácskozásokon is szóba került ez a mozgalom és a hadügyminiszter erre azt mondta, nem hiszi, hogy lehetséges volna a hiúság szempontjából rendezni a katonai tisztviselők egyenlőségének kérdését. Ez a felvilágosítás kedvetlenséget okozott a hadsereg katonai tisztviselői között, ahol az a felfogás, hogy nem hiúságból kéri az egyenlősítést, hanem azért, mert mostani helyzetükben még a mérnökökkel és intendaturai hivatalnokokkal sem egyenlők. Ők is követelhetik maguknak a portepét, a csillagot és a bojtos kardot, mint a katonai mérnökök, vagy az intendatura hivatalnokai. Annál inkább, mert ezek nélkül még a katonai körökben sem tudnak tekintélyre vergődni, holott pedig a hadseregnek érdeke, hogy a szervei egyforma megbecsülésben részesüljenek, tekintet nélkül arra, hogy a szolgálatnak mely ágában tesznek a hazának hasznos szolgálatokat.

— **Megbüntettek egy porosz herceget.** Szinte példátlan szigorúsággal büntette meg Vilmos német császár Joachim Albert porosz herceget. A császár azzal az indokolással bocsátotta el a herceget a hadsereg kötelékéből, hogy nem méltó a katonai egyenruhát viselni. A császár azért volt olyan szigorú a herceghez, mert az nem volt hajlandó szakítani Liebenberg-Nulzer bárónéval, akinek báró Liebenberg volt bécsi városi tisztviselővel való házassága még nincsen felbontva. A herceg a külföldön fog lakni. A báróné annak idején látszólagosan férjhez ment báró Liebenberg bécsi városi tisztviselőhöz, aki Joachim herceg kedvese volt, csak az volt a célja, hogy bárói rangot nyerjen. A dolog kitudódott és annak idején nagy feltűnést keltett. Joachim hercegnek az eset miatt hosszabb időre Afrikába kellett mennie, de ott sem felejtette el kedvesét, aki miatt most ki kellett lépnie a hadsereg kötelékéből.

— **Kedélybeteg nagyhercegnő.** Adtunk hírt róla, hogy a maeklenburg-strelitzi nagyhercegnő súlyosan megbetegedett. Újabb híradás szerint a nagyhercegnő már huzamosabb idő óta kedélybeteg. A baj onnan eredt, hogy a nagyhercegnő, mint uralkodó hercegnő a kormányzás kötelességeit az utóbbi években nagyon is komolyan vette és ezáltal szervezetét túlságosan megerőltette.

— **Gépkocsi-szerencsétlenség.** Montekarló és Nizza között tegnap egy automobil összeütközött egy villamos kocsival. Az automobil teljesen összetört. Az automobilban ülő Baltadzi György, a „Jockey” című sportlap igazgatója és egy Zarnaple nevű újságíró súlyosan megsebesültek.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az országgyűlési alkotmánypárt kedden este nyolcz órakor tartotta szokásos heti pártvacsoráját a Hungária-szálló fehértermében. Megjelentek a vacsorán Széll Kálmán, a párt elnöke, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, gróf Hadik János államtitkár s a pártnak számos képviselő és külltagja.

— **Márczius tizenötödike.** A ferenczvárosi függetlenségi és 48-as pártkör is megülte márczius 15-ikét. Dr. Györy István tartotta elnöki megnyitó-beszédét. Utána Zempléni Árpád több verset olvasott fel. Dr. Kalmár Antal gondolatokban gazdag ünnepi beszédet mondott. Szankovics Mariska pedig Kornai István A kém című balladáját szavalta.

A Kereskedő Ifjak Társulata vasárnap, márczius 15-én délelőtt 11 órakor tartotta Semmelweis-utcai helyiségében márcziusi ünnepét.

A Ganz-féle vasöntő és gépgyár szakirányú tanonciskolájának növendékei is kivették részüket a nagy napok 60 éves évfordulójának lelkes megünnepléséből. A gyár részéről Hochholtzer Károly főmérnök, iskolafelügyelő vezetésével díszes közönség vett részt.

A székesfővárosi IV. kerületi felsőbb leányiskola ünnepélyt Hahóthy Sándor igazgató beszéde nyitotta meg, az iskola önképző-köre hazafias szavakat adott elő. Az ünnep jelentőségét dr. Berki Miklós tanár méltatta.

A VI. ker. Kartács-utcai polgári leányiskola nagy közönség jelenlétében tartotta meg a nemzeti ünnepét. Az ünnepi beszédet dr. Kerékgyártó Árpád igazgató-tanár tartotta.

A ferenczvárosi függetlenségi 48-as párt nagy és lelkes közönség előtt ünnepelte a szabadság ünnepét. Dr. Ballagi Aladár orsz. képviselő tartotta az ünnepi beszédet, ismertetvén egyúttal a mai politikai helyzetet.

A Zombori Kereskedelmi Körben márczius 15-ike alkalmából tartott sikerült estélyen dr. Pataj Sándor, a zombori függetlenségi párt elnöke mondott ünnepi beszédet, Engländer Reza, a nőtisztviselők együletének elnöke pedig ünnepi ódát szavalt.

A Budapest-Rákosmezei Függetlenségi 48-as Kör márcziusi ünnepélyén dr. Molnár Antal lelkész méltatta a nap jelentőségét.

Csillaghegyen a közös konyha tagjai ünnepelték meg márczius 15-ikét.

Pomázson a Kaszinó és a Polgári Társas-kör ünnepelte meg a nagy napot.

Az Istenhegyi Népmívelési Egyesület márczius 15-én szépen sikerült ünnepet rendezett az I. ker. Diana-uti iskola nagy tornatermében, melyet zsúfolásig megtöltött a Svábhegy jobbára idegenajku közönsége.

— **A főkapitány Andrássynál.** Boda Dezső rendőrfőkapitány ma is megjelent a képviselőházban és jelentést tett gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a rendőrség intézkedéseiről és a vasárnapi tüntetésről.

— **Postatakarékpénztárunk mintaszerűsége.** A németalföldi királyi postatakarékpénztár kiküldöttjei: P. J. F. Du Bois igazgató és A. I. van Brand osztályfőnök Budapestre érkeztek, hogy a m. kir. postatakarékpénztár berendezését behatóan tanulmányozzák. A hollandi kiküldötteket Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma hosszabb kihallgatáson fogadta, amely után a külföldi vendégek Sztérfényi József államtitkárnál is tisztelegtek. Dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos, a postatakarékpénztár igazgatója megtette az intézkedéseket arra nézve, hogy a külföldi szakértőknél tanulmányaiknál minden irányban támogatást nyerjenek.

— **Affér a porosz képviselőházban.** Lovagias ügy keletkezett tegnap a porosz képviselőházban, ahol a költségvetést tárgyalták. Hahn agrárius képviselő azt állította, hogy a szabadelvűek a zsidóktól kaptak pénzt a választásokra, ami Goldschmidt szabadelvű képviselőt olyan közbeszólásra indította, melyért az elnök rendutasította. Hahn a közbeszólás miatt segédeit küldötte Goldschmidt-hez, aki azonban a kihívást visszautasította azzal, hogy ő a párbajnak elvben ellensége.

— **Plakátok a gyermeknapra.** Piros, kék, sárga színű izléses kis plakátok jelentek meg a főváros utcáiban, hogy tudomására hozzák a nagyközönségnek a gyermeknap dátumát. Lépten-nyomon találkozzunk a gyermeknapnak ezekkel az előhírnökeivel, melyek már a múlt évről ismeretesek a közönség előtt s amelyeket az idén is szimpátiákkal fogadnak. Ezeknek a színesen figyelmeztető plakátoknak bizonyára részük lesz az idei gyermeknap sikerében.

— **A szerb király utazni készül.** A Párisban megjelenő „Figaro” értesülése szerint Péter szerb királynak az a szándéka, hogy ez év vége felé Bécsben, Pétervárott és Párisban látogatást tesz.

— **Magyargyűlölő diák.** Szegedi tudósítónk érdekes helyi szenzációról értesíti lapunkat. A szegedi állami felső kereskedelmi iskola középso C) osztályában hétfőn délelőtt 9 órától 10-ig jogi ismeretek órája volt, amelyet dr. Andrássy Jenő tanár tartott meg. Magyarázás után feleletésre került a sor és a tanár többek között Niessner Jánost is fölhevítve, aki német anyanyelvű, torontali fiú és az osztály jó tanulója közlője való.

— **Mik a magyar álampolgárok kötelességei?** — kérdezte dr. Andrássy Jenő.

A diák a legnagyobb meglepetésre így felelt:

— Én nekem ezt nem kell tudnom, mert én nem vagyok magyar. Nem is akarok magyar lenni és csak azért beszélek magyarul, mert kénytelen vagyok elvégezni az iskoláimat!

— **Hogyan mer magyar földön, magyar iskolában így beszélni?** — förmedt rá a tanár, aki óra után felvezette a diákokat az intézet igazgatója elé. Tóth József igazgató kihallgatta Niessner Jánost, aki remegve, megszeppenve, de nyakas állhatatossággal ösmerte be a bűnét. Az igazgató erre értésére adta Niessnernek, hogy a vizsgálatot megindítja ellene, de addig is, amíg ügyében a tanári testület dönt, maradjon otthon, mert a magyar középiskola senkit sem kényszerít arra, hogy az „ellenségeivel” szíjon egy levegőt. Amíg a kihallgatás tartott, háromszáz diák a Kossuth-nótát énekelt. Az igazgató csak nagy nehezen tudta megnyugtanni a diákokat, akik zajongva követelték Niessner eltávolítását. A pán-germán eszméktől megméltéyzett diákok valószínűleg el fogják távolítani az intézetből, ahol ez már második incidense Niessnernek.

— **Az adóhivatali tisztviselők fizetésrendezése.** Az adóhivatali tisztviselőknek legutóbbi kongresszusa elhatározta, hogy sérelmeiket emlékiratban terjesztik a kormány és a képviselőház elé. Ennek a kongresszusnak határozatából kifolyólag annak idején egy nagy küldöttségből is jelent a képviselőházban, ahol a memorandumot, amelyben az adóhivatali tisztviselők fizetési sérelmei részletesen és kimerítően ismertette vannak, a képviselőház elnökének és a kormány tagjainak átnyújtották és egyben a sérelmek orvoslása céljából kérvénnyel fordultak a képviselőházhoz. Mint értesülünk, nagy örömet keltett az adóhivatali tisztviselők körében, hogy kérvényüket a képviselőház kérvényi bizottsága behatóan és jóindulattal méltányossággal tárgyalta és most, hogy a képviselőház a kérvényt a pénzügyi bizottságnak azzal adta ki, hogy még az 1908. évi költségvetés keretében gondoskodják a helyzet javításáról, reményt látnak arra, hogy a közel jövőben megelégedést előidéző intézkedések fognak történni. Csak azt tartják kívánatosnak helyzetük gyors szanálása érdekében, hogy az 1908. évi költségvetés mielőbb tárgyalás alá kerüljön a képviselőházban.

— **Farman vetélytársa.** A hírneves Farman-nak komoly versenytársa mostanában Delagranné nevű aeronauta, aki repülőgépjén tegnap szállt föl. Amíg farman tegnap az issyi gyakorlóterén repülőgépjével nem emelkedett föl a földről, hanem csak a motort próbálta ki, addig Delegrang nagy közönség jelenlétében több utat tett a levegőbe repülőgépjén, s egy alkalommal hétszáz méter távolságot tett meg egyenes vonalban. Delagrang már évek óta fáradhatatlanul dolgozik repülőgépjén, de tegnap volt első kétségbevonhatatlan sikere. A repülőgép négy-hat méternyi magasságban repült a föld színe fölött.

— **Az ál Egon herceg.** Bécsben a rendőrség ma letartóztatott egy Erb Margit nevű szélhámos leányt, aki évek óta Bécsben vegetál s azt hirsztelte magáról, hogy Egon herceg ő, de kénytelen leányruhában járni, mert rokonai üldözik. Azzal a mesével, hogy Németországban tizenkétmillió márká letéje van több banknál, sikerült sok hiszékeny embert léprecsalni, így egy pékmestertől 14.000 koronát préselt ki évek során. Egyszer egy gazdag özvegyasszonyt akart kifosztogatni úgy, hogy eljegyezte s akkor az országos kórház megfigyelő osztályára vitték, de nemsokára mint épeszűt elbocsátották.

— A püspök zsarolól. Ez év február hó hatodikán Kovács Mária postakezelő beadványt intézett a IV. ker. járásbíróhoz, amelyikben kérte, hogy Párvy Sándor püspököt kötelezze annak a nyakéknak és zsebkendőnek a visszaadására, amit a püspök tőle elvett és visszatartott. Azt, hogy a püspök hogyan jutott a nyakék és a zsebkendő birtokába, a beadvány a következőképen adta elő: Kovács Mária hónapokkal ezelőtt nővérét, Kovács Anna magánzónót elkísérte Párvy püspökhöz, aki ekkor a Császárfürdőben lakott és akivel Kovács Annának valami hivatalos elintézni valója volt. Kovács Anna, akinek társaságában még egy barátja volt, hosszabban tárgyalta a püspökkel, majd mindannyian menni készültek Ekkor történt, hogy a püspök Kovács Mária nyakáról lekasztotta a nyakéket és azt a zsebkendővel egyetemben visszatartotta. A leányt pedig, aki ez ellen tiltakozott, azzal biztatta, hogy visszakapja, hogyha eljön érte egyedül. Kovács Mária keresetével több tárgyaláson foglalkozott a IV. kerületi járásbíró, úgy ma is, amidőn több tanu kihallgatására került a sor. A mai tárgyalás után azonban váratlan fordulat történt: Párvy a rendőrségen megtette a feljelentést Kovács Mária és Kovács Anna ellen zsarolás, Bán Anna szakácsnő ellen pedig hamis tanúzás miatt. Dr. Nagy Károly rendőrfogalmazó ma detektívekkel behozta a megvádolt asszonyokat a főkapitányságra, ahol a késő éjjeli órákig tartott a kihallgatásuk. Több tanu terhelő vallomása alapján tizenegy óraker letartóztatták őket.

— Pénztárvizsgálat akadályokkal. A kongresszusi választmány kiküldött bizottsága ma a főgyógyászati pénztárt akarta megvizsgálni, azonban a tisztviselő ellenszegültek. A bizottság a város polgármesterétől karhatalmat kért, mire a polgármester a személyesen jelenlévő alispánnal tanácskozva, a karhatalmat megadta, azonban az ellenfélnek is megadta a felelősségi jogot a fogantatás felfüggesztésével.

— Sarafov gyilkosát elfogták. Bukarestből érkezett tudósítások hírül adják, hogy Osztrov városában tegnap letartóztattak egy Iliev nevű bolgár embert, aki titokban át akart szökni a határon. Iliev kihallgatása alkalmával azt mondta, hogy Panicza banda-vezérrel együtt ő gyilkolta meg Sarafovot és Gavranovot.

— A kúteges tifusz. Az utolsó huszonegy óra alatt semmiféle új megbetegedés nem történt; az utcán azonban több ember esett össze, akiket mint gyanús betegeket megfigyelés alá vettek. A Jászminertzei elemi iskolát tegnap fertőtlenítették. Megállapították ugyanis, hogy pár nappal ezelőtt egy kisleány betegedett meg gyanús körülmények között, aki ebbe az iskolába járt. A kisleányt a Szent Gellért-kórházba vitték, ahol kétheti megfigyelés után az orvosok kúteges tifuszt konstataáltak rajta. A Szent Gellért-kórházban ez idő szerint 38 férfi- és 36 nőbeteg van, 35 férfi és 15 nő pedig megfigyelés alatt van.

— Tömeges letartóztatások Perzsiában. Az elmúlt héten Perzsiában nem kevesebb, mint száz tizenkét embert tartóztattak le, akik valamennyien a forradalmi pártok tagjai. Megállapították azt is, hogy a sahélele ellen tervezett merényletbe katonai személyek is beleavatva. A sahélele palotáját és a kastély környékét most egész csapat katoná őrzi. A sahélele merénylet óta nem hagyta el a palotát.

— Az éhínség Szibériában. A „Novoje Vremja” hosszabb tudósítást közöl a szibériai éhínségről és a tudósító borzalmas részleteket közöl a csukli és jakutsk-törzs szenvedéseiről. Megtörtént, hogy éhező gyermekek megették éhség miatt anyjuknak holtestét. A veszedelmet az éhség okozta.

— Házasságok. Krausz Gyula, a Magyar Belga Fémipar Részvénytársaság tisztviselője eljegyezte Weisz Hermint Budapesten.

Dr. Barsy István eljegyezte Babocsay Ilonkát, Ezerben.

Dr. Spannberger Alajos fővárosi fogalmazó, Spannberger Alajos fővárosi iskolaigazgató fia eljegyezte Weisz Gyula, Weisz Gyula fővárosi bizottsági tag leányát.

Vasvári Géza mérnök eljegyezte Pálffy Margitot Budapesten. A menyasszony szülei Pálffy György, a Nemzeti Színház művésze és volt felesége Haraszthy Hermin, a Vigaszínház művésznője.

— Kézrekerült sikkasztók. A rendőrség ma letartóztatta Bartók Gyula huszéves posta- és táviratészter, aki Máramarosszigeten volt állomásán és onnan hivatalos pénzek elikkasztása után megszökött. Bartókot már régóta kereste a rendőrség. Budapesten rejtőzött néhány hét óta. Ma azután ráakadtak a detektívek Murányi-utca 36. szám alatti lakásán. A bűnös utra került fiatal embert letartóztatták. — Rónai Róth Károly harminczöt éves, szegedi illetőségű kereskedőt és Komora János szabót szintén letartóztatta a rendőrség. Mindketten sikkasztottak.

— Revolverpárbaj az utcán. Ma korán reggel revolverlövés hangja verte fel a Ránolder-utca csendjét. Három munkás: Szücsik János fékező, Jancsik Árpád rézöntősegéd és Kovácsik János cserepessegéd heves szóvita közben összeverekedtek. Szücsik és Jancsik végül pisztolyt rántottak elő és többször egymásra lőttek. A golyók szerezcsére senkit sem találtak. Az izgalmas jelenetnek sok tanuja volt. A verekedőket hamarosan letartóztatta a rendőrség. Bekísérték őket a IX. kerületi kapitányságra.

— Halálozások. Báró Vay Arnold, szabócsmegei nagybirtokos, a ref. egyház főgondnoka Miskolcon elhunyt. Temetése nagy részvét mellett a hó 14-én ment végbe Alsó-Zsolcán. Az elhunytat özvegye Mikes Sarolta grófnő és három gyermeke gyászolja.

Cazall del Drago biboros ma délután Rómában meghalt.

Bécsben Trauttmansdorff Weinsberg hercegné ma délben hercegassai palotájában hosszas szenvedés után, 88 éves korában meghalt.

Kölnben dr. Fastenrat polgármester, a kölni virágjátékok megalapítója, tegnap meghalt.

Atkári Markovich Győző kir. tanácsos, pénzügyigazgató ötvenhat éves korában elhunyt Pozsonyban.

— Eltűnt gyógyszerész. Halápy Frigyes ismert budapesti gyógyszerész, a hársfamézzsörp című köhögés elleni szer feltalálója az utóbbi napokban rendezetlen adósságai és nagy kötelezettségei miatt eltűnt Budapestről. József-köruti virágzó patikáját eladta, vagy bérbe adta Örkényi gyógyszerésznek s a bérleti jogot átíratta az apjára. Baross-utcai előkelően berendezett lakását átíratta Aitschul Henrik pénzügyőrre és elutazott a fővárosból. A fiatal gyógyszerész anyagi romlását a kártya okozta. Nagyban játszott a Józsefvárosi Körben, amelynek kártyaszobája már nem egy embert tett tönkre, sőt kergetett az öngyilkosságba. Játszott azonkívül, még pedig igen nagy arányokban a Lipótvárosi Kaszinóban is. Volt éjjel, hogy tizezreket vesztett. Duszgazdag, milliomos családdhoz tartozott, a patikája is jól ment, éppen ezért könnyen kapott pénzt, amennyire csak szüksége volt. A kölcsönöket könnyen kapta, ellenben a lejárt váltókat nem bírta megújítani, sem kifizetni s az apa, aki nem győzte pénzelní a fiát, végre is megtagadta a segítségét a könnyelmű fiutól. Halápy gyógyszerész egy év előtt vette el feleségül a milliomos dr. Deutsch Ignác leányát, akitől azóta már el is vált.

x Zászlók, címerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 fillér.

x Fodor-léle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Álmatlanságban szenved az emberek egy nagy része, ideges kimerültség, vagy túlfeszített munka következtében. Dr. Höning Izso elektroterapeutai intézetében (Károly-körut 24.) teljesen fájdalommentes és a lehető legkényelmesebb (mert levetkőzni sem kell hozzá) gyógyeljárás (elektromágneses áram, Franklin fejdöche, magas feszültségű áram stb.) vezet sokszor már néhány nap alatt sikerre, még oly esetknél is, melyek évekig dacoltak mindennemű orvosi kezeléssel.

Kérjük mindenütt a világhírű
Hercules-sör
MALATA - TAPSOR - különlegességét

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Szinészek közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 17.

A magyar színészet egyeteme, az Orsz. Színészegyesület, ma délelőtt kezdte meg három napra terjedő rendes évi közgyűlését. A színészek közgyűlésének képe immár megváltozott, a tanácskozást csak ritkán zavarja meg a régebben szokásban volt láрма és zaj. A mostani közgyűlés már parlamentarisan folyik le. A közgyűlésen már számos nem czéhbéli színész vesz részt s a mai XXIX. közgyűlésen a kultuszminisztériumot dr. Csató Károly, min. titkár és gróf Festetic Andor színészeti főfelügyelő képviselte, míg a vidéki és fővárosi színházak részéről mintegy 100 tag jelent meg.

Ditrói Mór, a tanács elnöke hosszabb beszédben nyitotta meg a közgyűlést, amelyben utalt a legutóbbi évek eseményeire és rámutatott arra, hogy az egyesület tanácsa megtette kötelességét s ennek legszebb bizonyítéka az, hogy a színészek tartaléktökéje immár közel jár a félmillió koronához. A maga részéről már csak rövid ideig óhajt megmaradni az elnöki székben, de addig is szeretné átfórmálni az egyesület szervezetét, úgy, hogy annak közgyűlése parlamentáris, modern testület legyen s ne apró ügyek panaszló fóruma. Meg kell csinálni azt, hogy a közgyűlés ünnepélyes és tiszteletparancsoló legyen, amelyen csak művészettel, irodalommal és társadalmi kérdésekkel foglalkozunk, a sérelmeket pedig a választmányban intézzük el.

Az elnök ezzel fejezte be beszédét:

Ha a magyar színészet nem akar elpusztulni a kabaret és mozi világában, úgy meg kell nemesednie s művészi és nemzeti tartalommal kell ellátni.

A zajos tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Mezei Kálmán, mint a legidősebb közgyűlési tag elfoglalta a korelnöki széket s a közgyűlési tagok igazolására Szendrey Mihály, Csiky László és Mezei Andor tagokból álló verifikáló bizottságot küldött ki.

Az igazolás után a közgyűlés elnökévé egyhangulag dr. Janovics Jenőt, alelnökeivé Szendrey Mihályt és Hidvégi Ernőt, jegyzökké pedig Tábori Emilt és Ország Bertalant választották meg.

Ezután a bizottságok megalakítására került a sor. A javaslattevő bizottság tagjai: Tompa Antal, Faragó Ödön, Follinus Aurél, László Gyula és Hidvégi Ernő lettek. A számvizsgáló bizottság tagjaivá: Berényi Miklós, Bartha Pál, Herczfeld Dezső, Bátor Endre és Mezei Kálmán választottak. A kérvényi bizottság tagjai pedig Nádas József, Halasi Béla, Sz. Nagy Imre, Bérczy Gyula és Komjáthy János lettek.

Janovics elnök ezután megalakítottak jelentette ki a közgyűlést s szép beszédben azon reményének adott kifejezést, hogy a közgyűlés tanácskozási és a szeretet és a kölcsönös megbecsülés lengje körül.

Szendrey Mihály napirend előtt indítványozza, hogy Ditrói Mór tanácselnök iránti bizalmának a közgyűlés jegyzőkönyvében adjon kifejezést s megnyitó beszédét a hivatalos Színészek Lapjában egész terjedelmében adják közre. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult az indítványhoz. Tompa Kálmán azt indítványozta, hogy Blaha Lujzának a közgyűlés fejezze ki hódolatát és nyújtson át neki koszort. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette az indítványt.

Végül a tanácsosok választására került a sor; Tapolczai Dezsőt egyhangulag választották meg fővárosi tanácsossá, míg Réthey Lajost szótöbbséggel. Póttanácsosok lettek: Feld Aurél, Follinus Aurél és Herczfeld Dezső. Vidéki póttanácsos pedig Szalkay Lajos lett.

Ezután még Szendrey Mihály szólalt fel az 1600 koronás le nem foglalható fizetési ügyben, amelyhez dr. Faludi Jenő ügyész, Beöthy László, Gyulai Zsigmond és mások szólottak, mire a közgyűlés kimondotta, hogy dr. Visontai Soma képviselő vezetésével bizottságot mentsz az igazságügyminiszterhez, hogy a készülő végrehajtási tör-

vényben a színészek fizetését csak 1600 koronán felül lehessen lefoglalni.

A közgyűlést holnap folytatják.

(*) Operaház. Weidt Lucy, a bécsi udv. opera tagja, aki tavaly a hangversenyteremben mutatkozott be a budapesti közönségnek, ma este a magyar kir. Operaházban Aidát énekelte, mint vendég. Impónálóan szép ethiopiai királyleány volt. Még nem láttunk Aidát, akinek úgy illett volna a barnára festett arczsín, mint a vendégművésznőnek. És úgy játszott, hogy becsületére vált volna bármely drámai színésznőnek. Hangja is inkább a szinpadra való, mint a hangversenyterembe. Igazi drámai jellegű hang ez. Szépnek azonban nem mondható. A magasban átható csengésű, de kissé éles, a középső fekvésben pedig szintelen, bágyadt és csakis alsó regisztere hangzik kellemesen. Banni azonban kitűnően tud a hangjával és ez biztosítja neki a sikert. Az első felvonásban ugyan még nem keltett nagy hatást áriájával. A második felvonásban Amnerissel való jelenetét is főleg művészi játéka tette érdekessé. De a nilusparti jelenetben játékaival és énekével egyaránt a helyzet magaslatára emelkedett. A közönség, mely a színházat egészen megtöltötte, minden felvonás után, különösen pedig a nilusparti jelenet után nagyon lelkesen ünnepelte a vendégművésznőt tapsal, kihívással és virággal. De kijutott az ünnepségből a többi szereplőknek is, főleg Fodor nének, aki mint Amnerisz a vendégművésznőnek veszedelmes vetélytársa volt, valamint Lunardi-nak, Takátsnak és Erdősnek. a. k.

(*) Révy Aurélie. Soha mozgalmassabb és változatosabb hangverseny-szezónja nem volt a fővárosnak, mint az ide. Koncert-termeinket gyors egymásutánban keresték fel a külföldi művész-arrivéi, akiket méltánylás, elismerés kísért szerepléseik során. Annál nehezebb feladat várt Révy Auréliára, akinek mai szezonvégi fellépésén, egy fáradt és már-már raffineriára hajló publikum igényeivel és előítéletével kellett megküzdeni. Konstatálnunk kell, hogy a küzdelem könnyű jellegű volt, Révy Aurélie már Beethoven „Ah perfido“-jának elmélyedéssel szaturált és hangtechnikailag tökéletes interpretálásával teljes győzelmet aratott. Azután fokozatosan nőtt a siker. Schubert, Kern és Kálmán Imre dalai mind csak arra látszottak alkalmat adni, hogy egy megértő egyéniség, gazdag érzelmű skáláján, a hang színfinomságaival és impónáló volumenjével magyarázzon el valamit a dal elemeinek hierarchiájáról... Valamit, amit a külföldi vendégek közül jó néhányan nem tudtak megérteni a közönséggel. Tapsot taps után váltott ki a művésznő, aki Rossini „Sevillai borbély“-ából Rosina nagy áriáját frenetikus hatást keltve adta elő. Ritkán hallunk tisztább decrescendókat, kristályosabb trillákat és ezüstcsengésűbb staccato-kat, mint amilyenekkel Révy Aurélie az „Una voce poco fa...“ kezdetű áriát feldisznította és artisztikussá tette. A dallam szépségeit oly jeles harmóniával és felfogásbeli egyszerűséggel adta elő, hogy ezért elfeledünk neheztelni a művészet mesgyéjéről való ama rövid kisiklásért is, amikor a hegedű-obligátót önmaga adta. Ez a kis izlés-gikszer azonban éppenséggel nem árthatott annak az egységes művészi hatásnak, melyet a műsor egyéb számaiban keltett. A Royal széksorait zsufolóság megtöltötte a közönség, mely tapsal, virággal halmozta el a művésznőt, akitől előadása végén még több ráadást csikart ki.

—lle.

(*) Egyházi hangverseny. Ma este hat órákor elegáns fogatok, automobilon sorakoztak a Kálvintéri református templom előtt, s előkelő közönség töltötte meg a templombeli padosorokat, hogy végigélvezze a Svárdström-négyes és Degel Frigyes orgonaművész közreműködésével rendezett egyházi hangversenyt. Degel Bach I. S. E-moll fugáját és Reichenberger intermezzóját adta elő nagy művészettel. A négy művésznő énekét pedig áhitattal hallgatta végig a diszes közönség. Valborg hangja csengett, bugott s mintha hozzáért volna az orgonához, itt a csendes fuvala, ott az ébresztő harsona illuzióját keltette. Mozart négyzólamu Lacrimosóját s Allelujáját oly művészi összhangban énekelte a négy Svárdström. (Valborg, Olga, Sigríd, Astrid), hogy majd kitört a tapsvihár. A hangverseny befejeztével a közönség bevárta a karzatról lejövvő művésznőket,

s a hölgyek sora között átvonulván, barátságos mosolyokkal és fejbólintásokkal üdvözölték mindenfelől, eképen fejezvé ki azt a megérdemelt elismerést és tapsot, mit a hely voltára való tekintettel az előadás alatt el kellett hallgatni.

(*) A vidéki színészek Blaha Lujának. Az Országos Színészegyesület mai közgyűlésére Budapestre gyűlt színházgatók és színházszervezők körében mozgalom indult meg aziránt, hogy az egész ország színészei nevében küldöttségileg jelenjenek meg a Népszínház-Vigoperában „A nagymama“ előadásán és hódolatuk jeléül babékoszorút nyuljanak át a magyar színészet nagyszónyának. A lelkes vidéki színészek meleg szeretettel karolták fel a mozgalmat, amely méltó betetőzése a Blaha Luját ezen új szerepében ért nagy ovációknak. A hatalmas koszorú szalagján az adományozó színházszervezők nevei szerepelnek. Ennek folytán a közgyűlés résztvevői megjelennek „A nagymama“ holnap előadásán dr. Janovics Jenőnek, a kolozsvári színház igazgatójának vezetésével és az első felvonás után nyílt színen átadják a koszorút Blaha Lujának.

(*) Giuseppe Cassone — Herczeg Ferenczhez. Emittettük, hogy a Petőfi-Társaság márcziusi ünnepi ülésén kézbesítették Herczeg Ferencznek, a társaság elnökének Giuseppe Cassone hírneves olasz poéta legújabb művét: Petőfi János vitézének olasz fordítását. Az alkalmasszerű szép költemény hatása alatt Herczeg nyomban üdvözlő sürgönyt menesztett a társaság nevében Cassone-hoz, aki Szicília egyik kies helyén, Noto-ban fekszik beteg. A sürgönyre ma a következő válasz érkezett Herczeghez:

„Hálás szívvel köszönöm a szíves fogadtatást, amelyben a Petőfi-Társaság részesítette a nagy magyar költő János vitézének általam adományozott szerény fordítását. Giuseppe Cassone.“

(*) A „Johann Strauss“-színház. Bécs legújabb színháza a tervekből nem tud átszökkenni a valóságba. Müller Lipót igazgató nem tudja összerakni a szükséges pénzt, mert hasztalan fordul bármire, senkisére érez hajlandóságot a tőkebefektetésre. Müller legutóbb Amannal és Eibenschütznel, a Carl-színház igazgatóival tárgyal, de ezek a tárgyalások sem vezetnek eredményre. Müller most még egy kísérletet tesz s ha ez sem sikerül, leteszi a színházépítés tervéről. A nem várt fordulat sok szereplő művésznök okoz kellemetlenséget, mert nagyon sokan szerződtek jó előre az új színházhoz és ezzel valamennyien visszas helyzetbe kerültek régi intézeteikkel szemben.

(*) Pálmai Ilka utolsó fellépései. A Király-Színház nagysikerű operettjének, a „Varázskeringő“-nek e héten, csütörtökön lesz a 125-ik előadása, amelyen Pálmai Ilka, aki a századik előadás óta állandóan vendég szerepel, fogja Franczi szerepét játszani. A jubiláris előadás után még csak egyszer, pénteken lép fel s ez lesz Franczi szerepében az utolsó fellépése. A színház Fall Leó operettjének, „A Dollárkirálynő“-nek előkészületeivel már teljesen elkészült; főpróbája pénteken délelőtt 11 órákor lesz.

(*) A Magyar Színház újonsága. A Magyar Színházban pénteken először színrekerülő két darabnak, ifj. Hegedűs Sándor fantasztikus darabjának, „A rab“-nak és Verő György egyfelvonásos tréfiájának, a „Leányzó“-nek csütörtökön délelőtt 11 órákor lesz a főpróbája. A bemutatott előadásra még meglevő jegyek válthatók a Király-Színház és Magyar Színház pénztárainál és a Bárd-féle jegyirodában.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló belegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetik a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-éle módszer védjegyét — a halászkéjú r—l figyelmebe venni

Scott-féle Emulsió
iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető legjobb erősítőszert. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált kitűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszertárakban.

FŐVÁROS.

(*) Wampetics és Wurglits. A holnap közgyűlésen alkalmasint nagy háborúság lesz az Állatkert területéhez csatolt Wampetics-féle vendéglő bérléte miatt. A szakbizottságok és a tanács azt javasolják, hogy a vendéglő bérlét Wampetics Ferencnek adják tíz évre évi 16.000 korona bérért. Ennek ellenében a bérlő lemond a területen beruházott 168.000 korona építési tőkének még törlesztetlen részletéről. 106.200 koronáról, melyre nézve bírói döntés még nincs. Ezenkívül magára vállalta a bérlő az összes épületek jókarban tartásával járó költségeket is. Lemondott a korábbi szerződésben az állatkerti területre nézve részére biztosított kizárólagos italmérségi jogáról. Lemondott továbbá a főváros ellen a korábbi szerződésének megszüntése folytán támasztható mindenemü kártérítési igényéről, fennállónak vélt követeléséről, sőt ez alapon a megszünt Állat- és Növény. honosító Társaság csődtömege ellen fennálló követeléseire nyerendő összeget ugyancsak bír fejtében a fővárosnak engedte át. Ezzel szemben áll azután egy másik ajánlat: a Wurglits Vilmosé, aki ugyancsak tíz évre akarja a bérléte, kötelezi magát 100.000 korona beruházást tenni, amely a bérléte letelte után a fővárosra száll s végül az összes közterheken kívül évi 24.000 korona évi bért ajánl.

(*) Közlekedési ügyek. Ma délután ülést tartott a közlekedésügyi bizottság Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöke mellett; előadó Antal Gyula tanácsjegyző volt.

A napirendretérés előtt Zipernovszky Károly abban az irányban szólalt föl, hogy az olyan közúti vasuti kocsi perron-ajtaját, amelyek befelé nyílnak, a lehetőség szerint alakítsák át kifelé nyílóra, a közönség nagyobb biztonsága szempontjából. Az elnök megígérte, hogy ebben az ügyben előterjesztést tesznek a tanácshoz.

A fogaskerekű vasut-társaságnak az a kérelme is tárgyalás alá került ma, hogy a viteldíjak fölemelhesse, amennyiben a régi díjak leszállítása az üzem fenntartásához szükséges. A szerződés és a pótlólagos szerződés előterjesztése után elfogadta a bizottság az ügyosztály javaslatát, azzal, hogy a közgyűlés előtt javasolják, hogy a díjak fölemeléséhez ne adja a hozzájárulást.

(*) A Gizella-tér szabályozása. A magánépítési Bizottság tegnap tartott ülésében behatóan foglalkozott a Gizella-tér szabályozásának a kérdésével, amelynek dolgában a Magyar Mérnök- és Építészegyesület is intézett megkeresést a székesfőváros hatóságához. A tárgyhöz szóltak: Kun Gyula tanácsos, mint a magánépítési ügyosztály vezetője, továbbá Freund Vilmos, Quittner Zsigmond és az elnök Wellisch Alfréd. Elfogadták Kun Gyula tanácsosnak azt a javaslatát, hogy kériék föl tanácsot, utasítsa mérnöki hivatalt olyan tervrajz bemutatására, amely az egész teret és a fennálló parkot magában foglalva, egyszerűen a Vörösmarty-szobrot is szélességben és magasságban feltüntesse. Javasolja továbbá, hogy adja ki az összes iratokat a Magyar Mérnök- és Építészegyesületnek, továbbá a Magyar Építész Szövetségnek és az összes fővárosi bizottsági tagoknak tanulmányozás céljából.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — Kiváratra prospectus

Idégyengéségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsabak (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és cauz (Rheuma, huygysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Szókrékedés.
Anyagserebajok. (Ehizás czukorba, vérszegénység).
Börbajok. Börviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás kopaszóság).
Aranyeres csomók.

EGYESÜLETEK.

→ A Budapesti Népoktatási Kör ma délután tartotta meg rendes évi közgyűlését Zsilinszky Mihály valóságos belső titkos tanácsos elnöklésével. Az elnök rövid üdvözlése után dr. Gyulay Béla alelnök terjesztette elő az évi jelentést. A jelentést, valamint a bemutatott számadatásokat a közgyűlés tudomásul vette s a tisztikart, kifejtett buzgóságának teljes méltánylása mellett, egyhangulag újból megválasztotta. Végül Pastinszky János tanító igen értékes és tanulságos előadást tartott a külföldön szerzett tapasztalatairól a népoktatás terén. Főképp Franciaország és Svájc népoktatási viszonyait ismertette és szomorúan konstataálta ezekhez képest nagy elmaradottságunkat. A felolvasást zajos tetzés kísérte.

(—) Népszerű egészségügyi előadások. A Ferencz József Kereskedelmi Kórház Betegsegélyző Pénztár tagjai számára a folyó évben is tart népszerű egészségügyi előadásokat. Az előadások sorrendje a következő: 1. dr. Faragó Gyula előadása: „A kereskedelmi alkalmazottak egészségi vezetelméről”. A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszerveletében (VI., Liszt Ferenc-tér 18.) márczius 18-án, szerdán este fél 9 órakor. 2. Dr. Török Lajos egyetemi rk. tanár előadása: „A nem fertőzéses következményeiről”. A Magántisztviselők Otthonában (VII., Royal-szálló, A) szárny, II. emelet) márczius 19-én este 8 órakor. 3. Dr. Baumgarten Egmont egyetemi magántanár előadása: „Az orrlégzés fontosságáról”. A Kereskedő Ifiak Társulatában (IV., Semmelweis-utca 17.) márczius 21-én este 8 órakor. Az előadásokat az illető egyesületek engedélyével a betegsegélyző pénztár minden igazolt tagja látogathatja.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Megsemmisített halálos ítélet. A beregszászi kir. törvényszéknél az esküdtbírószék ma kezdi meg újra tárgyalni Dávid Márton és társainak bűnpörét, kik 1906. május havában Spitz Mózes Nagyszőlőss mellett állítólag megölték és holttestét a Tiszába lökték. Az esküdtszék 1907. június havában hozott ebben az ügyben ítéletet, mely szerint Dávid Mártont halálra, fiát pedig életfogytig tartó fegyházra ítélte. A kuria azonban az ítéletet megsemmisítette, mert a koronatanut, Szántai Lászlót elfelejtették megsemmisíteni.

§ A megcsalt leány merénylete. Gombai Ágnes kávéházi pinczérnő volt Kassán, amidőn beleszeretett Maurer Nándor betűszedőbe. A szerelmesek között csakhamar nagy szerelem fejlődött, később közös háztartásra is léptek egymással. Egy ideig boldogan éltek egymás oldalán. Egyszerre azonban az eddig józan életű, szorgalmas Maurer megváltozott. Korcsmáznit kezdett és minden keresetét elkártyázta. Napról-napra mélyebbre zuhlott. Végre a leány megunt a zaklatott életet és elhatározta, hogy hazamegy a szüleihez. Amikor Maurer ezt megtudta, térdre állva könyörgött a leánynak, hogy ne hagyja el, mert nem tud nélküle élni és megfogadta, hogy visszatér a jó útra. A leányt megfogadta a könyörgés és ottmaradt. De Maurer nem váltotta be ígérését, folytatta a léha életet, mire a leány egy napon a faképnél hagyta őt és Budapestre jött, ahol egy József-köruti borozóban pinczérnőnek állott be. Egy reggelen betoppant hozzá a zárlott leány. Panaszkodott, hogy már hetek óta nincsen munkája és támogatást kért addig, amíg alkalmazást talál. A leány, aki még akkor szerette kedvesét, ott tartotta őt magánál, kiruházta, pénzt is adott neki. Maurer végre munkát kapott, de attól fogva feljő sem nézett a leánynak.

— Időközben — mondta Gombai Ágnes a bíróság előtt — arról értesültem, hogy Maurer egy utcai leányt vett feleségül. Nem akartam elhinni, de hogy meggyőződést szerezsek, kutatni kezdtem Maurer lakását. Egy Dávid-utcai házban végre rátaláltam. A hír igaz volt. Csakugyan elvett egy vöröshajú utcai leányt. Egyszerre csak előttem termett Maurer. E pillanatban úgy éreztem, mintha forgott volna velem az egész világ. Hogy aztán mi történt, nem tudom, mert elájultam.

Igy vallott Gombai Ágnes. Az elnök kérdésére elmondta még, hogy a revolvért, melylyel Maurert ezen a végzetes találkozáson agyonlőtte, évekket ezelőtt vásárolta és mindig magánál hordta.

A bíróság Gombai Ágneszt fölmentette az erős fölindulásban elkövetett szándékos emberölés vádjától. Az ügyész főlebbezésére a budapesti kir. ítélőtábla Frenreisz István elnöklésével ma foglalkozott a meghatározó tragédiával. A vádat dr. Magyar István főügyész helyettes képviselte, a védelmet dr. Gál Jenő ügyvéd látta el. A tábla helyben hagyta az elsőbírószék felmentő ítéletét.

VITA FORRÁS
SÓSKUT VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ
Orvostlag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.
Mint üdítő és borvíz páratlan.
Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi Iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.
Főraktár: Édeskúty L. urnál, Budapest, Erzsébet-tér 6.

SPORT.

( ) Ping-Pong. A Nemzeti Vivő-Club e hó 7-én és 8-án növendék tagjai részére házi ping-pong versenyt rendezett. A versenyen 34 nevező indult és az, méreteit és színvonalát tekintve, országos versenynek is beillt volna. Részletes eredmény a következő:

Egyes nyílt: 1. Roheim, 2. Paduch, 3. Fabinyi, 4. Freund.

Páros nyílt: 1. Roheim—Sacher pár, 2. Jacobi—Andrényi pár.

Egyes handicap: 1. Fodor I., 2. Jacobi, 3. Andrényi, 4. Baronyi.

Páros handicap: 1. Guttmann—Fodor pár, 2. Paduch—Andrényi pár.

( ) A bécsi ügétő meeting mai második napjának eredménye a következő:

I. Begrüßungsrennen. Díj 1700 korona. Derby első, Coralle második, Serenissimus harmadik. Futottak még: Demission, Wellborn, Dandy, Bariton, Sport, Ischl, Phoebe. Tot.: 10:21. Helyre: 20:35, 95, 57.

II. Rotundenpreis. Díj 2600 korona. Manilla Sprinter első, Brigadier második, Tutti-Frutti harmadik. Futottak még: Coeurduade, Botha. Tot.: 10:26. Helyre: 20:39, 45.

III. Andalpreis. Díj 2500 korona. Lengyeltóti első, Eboli második, Kontrás S harmadik. Futottak még: Jelinek, Pepsi, Mánás. Tot.: 10:14. Helyre: 20:24, 32.

IV. Versuchsrennen. Díj 5000 korona. Grete N első, Willy második, Dylla R harmadik. Futottak még: Zufall, Lion Turner, Pepus. Tot.: 10:41. Helyre: 20:35, 29.

V. Trabersport Klubrennen. Díj 1700 korona. Vidra első, Zella második, Aegir harmadik. Futottak még: Hermann B, Lunedi, Arian, Drahn ma um, Itt van már, Champus, Sonntagkind, Hermin. Tot.: 10:21. Helyre: 20:27, 44, 37.

VI. Carignano-Rennen. Díj 1700 korona. Gáva első, Fereno második, Egeria harmadik. Futottak még: Yocus, Erin, Helen P. Tot.: 10:10. Helyre: 20:104, 53.

VII. Preis von Salzburg. Díj 2300 korona. Dagmar első, Rebecka második, Bandit harmadik. Futottak még: Dalipan, Imperator, Musa, Champion, Bourbon, Ister. Tot.: 10:45. Helyre: 20:45, 35, 67.

Nyílt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Rohitschi étvágyat gerjeszt
Templomforrás elősegíti az emésztést
szabályozza az anyagcserét.

Nagybani raktár Magyaror vag részére:
Hoffmann József, Budapest, VI., Bátorhy-utca 8. szám

Vergyógyítás.
Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikeres alkalmazható köszvény-, asztma-, görvélykór-, szív-, lélt gyomor-, bel- és idegrendszerben (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most szás meg szás teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének
Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelési helye van
Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol — betegokat intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymóda.

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármilyen okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, ugyszintén vérszegény, túlfeszített munka folytán ideges, izgékony és korán kimerült felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredménnyel használják a **Dr. Hommel-tele Haematogen-t.**

Ez javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert.
De határozottan valódi **Dr. Hommel-tele Haematogen-t** kell kérni, az utánaotóktól pedig gondosan óvakodni kell, kapható a gyógyszerárakban.

KÖZGAZDASÁG.

Az adóreform-javaslatok módosítása.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara eredményes akciója.

Budapest, márczius 17.

Megirtuk annak idején, hogy az adóreform-javaslatok egyes tételeinek módosítását Wekerle pénzügyminiszter tervbe vette Lán-czy Leónak, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökének előterjesztése és közbenjárása folytán. A pénzügyminiszter, aki a javaslatok benyújtása idején erősen kötötte magát azoknak változás nélkül való elfogadásához, pusztán és kizárólag Lán-czy Leó által kifejtett indokok alapján határozta el magát eredetileg elfoglalt álláspontjának megváltoztatására. Ebben az esetben is tehát élénken domborodik ki az ország legelső kamarájának, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának a kormányzati hatóságok előtt való nagy sulya és ponderancziája. A budapesti kamara ezuttal ismét kétségbevonhatlan tanujelét adta annak, hogy a magyar kereskedő- és iparos-osztálynak legelső társadalmi érdekképviselői szervezete az országban. Ezt a tényt le kell szögeznünk most, az adóreform-javaslatok tervbe vett megváltoztatásánál azért, mert az a fellegas vert gyökeret az ujjab időben, mint hogyha nem a budapesti kamara élén álló Lán-czy Leó intervencziója és hathatós érvei győzték volna meg a miniszterelnököt az adóreform-javaslatok módosítására vonatkozólag, hanem egyéb közgazdasági testületek. A pénzügyminiszter — mint ismeretes — megbizta Lán-czy Leót egy szakavatott férfiakból álló bizottság összeállításával, mely az adóreform-javaslatokon megejtendő módosításokat eszközölje. Ez a bizottság Wekerlével együtt több ízben folytatott tanácskozásokat, melyek eredményre is vezettek, mint ez az alábbi tudósításunkból is kiténik.

Az első alkalommal a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának ügye került szóba. Az adójavaslatok rendkívül szigorú intézkedéseket tartalmaznak az üzleti könyvek és a bizonyítási kénszerre vonatkozóan. A kereskedelmi érdekek szempontjából sürgették e szigorú intézkedések enyhítését s ez részben sikerült is. A miniszterelnök ugyanis elfogadta az értekezlet többsége által kifejezett óhaját, hogy a törvényjavaslat lehetőleg küszöbölje ki a besugási rendszert, ezt abban a formában oldották meg, hogy a törvény szakaszai közé iktatták azt a rendelkezést, amely szerint egy vállalat elbocsátott alkalmazottja az elbocsátás idejétől számított öt éven belül nem tanuszkodhatik a vállalat ellen. Ennek az intézkedésnek elvi jelentősége van azért, mert kihat a többi adó-nemre is.

A részvénytársaságok tiszta jövedelmének megállapítása is módosult. A javaslat ugyanis taxative felsorolja azokat a tételeket, amelyek a tiszta jövedelemből levonandók. Az értekezletnek többféle kifogása volt a tervezett felsorolás ellen és ezek közül Wekerle miniszterelnök figyelembe vette azt a javaslatot, amely a taxative felsorolások közé be akart iktatni még egyet, azt tudniillik, hogy a vállalat tiszta jövedelméből levonható egy másik vállalat tiszta jövedelme is. Ezt elvben elfogadta a miniszterelnök, ámde azzal a megszorítással, hogy ez az intézkedés csupán arra a tartalékra vonatkozik, amely nem kerül felosztásra. Elvben megállapodás történt arra vonatkozólag, hogy a vállalat tiszta jövedelmének kimutatása a mérleg alapján történik. Ez egyrészt sokkal biztosabb alapot helyez a megadóztatást, másrészt sok olyan kifogásnak veszi elejét, amelyekkel a részvénytársaságok tiszta jövedelmének megállapításánál joggal hozakodhatnának elő.

A második értekezlet a jövedelmi adónak volt szentelve. Erre vonatkozólag már ismertettük az értekezlet eredményét, amelynek egyik nevezetes vivmánya az, hogy a létminimumot 600 koronáról felemelték 800 koronára. Egyebekben pedig a miniszterelnök hajlott azokra a kívánásokra is, amelyek a középosztály adójának

enyhítését szorgalmazzák s ha erre nézve nem is történt megállapodás, annyi már most is bizonyos, hogy az értekezlet e tekintetben is eredményekkel számolhat be. A pénzügyminisztériumban különben már elkészítették a skálát.

A harmadik értekezlet tárgya kereseti adó volt. Az értekezlet több foglalkozási ághoz tartozók kereseti adóját tárgyalta s megállapodásaiból kiemeltük azt, amely a mészárosok, bérkocsisok és hajósok kereseti adójára vonatkozik. A miniszterelnök ugyan nagy erélyvel védelmezte a törvénytervezetben kifejezésre jutott elveket, mindazonáltal sikerült bizonyos tekintetben enyhíteni a tervezet rendelkezéseinek például olyformán, hogy a mészárosok, bérkocsisok és hajósoknál a minimális tételeknek a jövedelmi adóra való hatását mérsékeltek. Az értekezlet bizalmas jellegénél fogva valószínű, hogy az általunk ismertett megállapodások nem merítik ki a tárgyalások anyagát. Annyi azonban máris kiszivárgott, hogy a javaslatnak a képviselőházban leendő tárgyalása előtt az értekezlet megállapodásai kellő formában a nyilvánosságra kerülnek és felette meg fogják könnyíteni a törvényjavaslat tárgyalását. Hogy mikor kerülhetnek ezek a megállapodások nyilvánosságra, azt még hozzávetőlegesen sem lehet megállapítani, mert az új adótörvény munkálatai nagyterjedelműek és nagy nehézségekkel vannak összekötve. Beavatottak szerint a javaslat legfeljebb csak három év múlva, 1911-ben emelkedhetik törvényerőre.

A kereskedelem és ipar szervezetein kívül a gazdasági szervezetek is serényen foglalkoznak az adóreformmal s legújabbban a Tiszavölgyi Társulat központi bizottságában került szóba az adóreformjavaslatok jelentékeny módosításának az eszméje.

A Nyerstermék r.-t. felszámolása. Két éve alapította a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank a Nyerstermék r.-t.-ot egy millió korona tőkével. A társaság átvette a Hecht L. és Társa bérkereskedelmi céget. Az új társaság azonban, amint idei mérlegéből kiviláglik, nem valami jól prosperált, mert az idei mérleg 832.430.50 korona veszteséggel zárul, tehát a részvénytőke 83%-a elveszett. A Hecht-féle cég már akkor fizetési nehézségekkel küzdött s mikor a bank átvette, új alapokra kívánták helyezni a cég üzletét. A Leszámitoló Bank idei évi jelentésében megvan említve, hogy a bóraknak Amerikából kiinduló nagymérvű hanyatlása hozzájárult a veszteségekhez. A veszteségből a bankra eső rész a mérlegben már leiratott. A társaság e hó 31-én tartja közgyűlést, ahol a lefolyt évi mérleget előterjesztik s egyéb tárgyakon kívül a felszámolás kimondását is elhatározzák.

A gyémántipar krízise. A Dutoits-panmine — amint Kimberleyből jelentik — a gyémántipar pangása következtében elhatározta, hogy üzemet április 24-ével bezárja.

A Magyar-Belga Fémipar r.-t. tökémeleése. A Magyar-Belga Fémipar r.-t. április 5-én tartja rendes közgyűlést, amelyen — egyéb tárgyakon kívül — a lefolyt évi mérleget is előterjesztik. Ugyanezen a közgyűlésen határoznak a jelenlegi egymillió koronányi részvénytőke felemelése tárgyában is. A részvénytársaság 1906. évi közgyűlési határozatából kifolyólag annak idején egy millió korona 4%-os elsőbbségi kötvényt bocsátott ki s ily módon szaporította tőkéjét. Az idei mérleg a tavalyinál kedvezőbb, amennyiben 185.449 koronával szemben, az 1907. évben, 404.122.28 koronát ért el. Megbízható helyről úgy értesülünk, hogy az idén 16 korona osztalék fog a részvényeseknek jutni, a tavalyi 14-el szemben.

Villamos világítás Zólyomban. A zólyomi városi közgyűlés elfogadta a városnak a villamos világítás bevezetésére vonatkozólag kötött szerződését. A villamos világítás berendezését a Ganz-féle gyár fogja eszközölni; az új villamos mű egy éven belül üzembe lesz helyezve.

A Reichsbank kiküldöttjei az Osztrák-Magyar Banknál. A Reichsbank — amint Berlinből írják — Schmiedicke titkos pénzügyi tanácsost és dr. Lummot, a bankvezetőség tagjait Bécsbe küldte, hogy az Osztrák-Magyar Bank szervezetét tanulmányozza, hogy azután esetlegesen a Reichsbanknál hasznosítsák a látottakat. A bankvezetőségnek

az a terve, hogy más külföldi jegybankokhoz is küld ki megbízottakat. A kiküldöttek — jelentik Bécsből — már meg is érkeztek oda s első sorban a bank devizauzletét s a bankjegynyomda berendezését tanulmányozták. Ma délbén a német vendégek tiszteletére Bilinski bankkormányzó dejeuner-t adott, melyen Tschirschky német nagykövet, Korytowski pénzügyminiszter, Pranger vezértitkár és Schmied vezértitkár-helyettes vettek részt.

Az első közzététel. Tegnap nyílt meg Prágában — amint onnan jelentik — a tőzsde keretében az első közzététel. A megnyitáskor a látogatók sorában ott voltak nemcsak a cseh szénvidék képviselői, hanem a felső sziléziai és angol czegek is. Kötések mindjárt az első napon történtek. A tőzsdét havonta egyszer tartják meg.

Az angol bankkréta. Bécsi pénzügyi körökben londoni értesülések nyomán beszélnek, hogy az angol bank újabb rátaleszállítása a legközelebbi csütörtökhöz nincs kizárva. Lehetőséges azonban, hogy a bankvezetőség tekintettel a közeledő évnegyedre, későbbre halasztja ezt a szándékát.

Külföldi kiállítások a pécsi kiállításért. A király az 1907. évi pécsi országos kiállítás rendezése körül szerzett érdemek elismerésül Nendtvich Andornak, Pécs sz. kir. város polgármesterének a királyi tanácsosi címet, Sikorszki Tádé gyárigazgatónak a III. osztályú vaskoronarendet — mindkettőnek díjmentesen, Oberhammer Antalnak, Pécs sz. kir. város tanácsnokának és helyettes rendőrfőkapitányának, továbbá Lenkei Lajosnak, a „Pécsi Napló” politikai napilap felelős szerkesztőjének és Pilch Andor okleveles műépítésznek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Mattyasovszky Tibor kiállítási titkárnak és Novotarszki Miksa műkértésznek pedig a koronás aranyéremkeresztet adományozta.

A nemzetközi hűtőipari kongresszus és kiállítás magyar bizottsága. Az Országos Iparegyesület ülésében tegnap este Gelléri Mór igazgató meghívása folytán számos érdeklődő gyűlt egybe, hogy megalakítsák a Párisban f. év őszén rendezendő első nemzetközi hűtőipari kongresszus magyar bizottságát. Az értekezlet ehhez képest elhatározta, hogy megalakítja a párisi nemzetközi hűtőipari kongresszus magyar bizottságát. Megválasztotta elnöknek dr. Ballai Lajos min. tanácsost, alelnöknek dr. Lázár Pál orsz. képviselőt, műegyetemi tanárt, Gelléri Mór országos iparegyesületi igazgatót, Melly Béla székesfővárosi tanácsnokot, Küssler Henrik vezérigazgatót és Röck István gépgyárost, főtitkárnak Sasvári Ármint, m. kir. kereskedelmi muzeumi aligazgatót. A bizottság örvedetes tudomásul vette, hogy a kongresszus rendezésétől vett értesítés szerint Kossuth Ferencz kereskedelmi és dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elfogadták a kongresszusi diszelnöki tisztséget és megbizta az elnökséget, hogy kérje le Sztéryny József, Mezössy Béla és gróf Hadik János államtitkárokat, hogy fogadják el a bizottságban a tiszteletbeli elnöki tisztséget.

A petroleumfinomítók egyezménye. Márczius végén lesz az évfordulója annak, hogy a petroleumkارتel feloszlott. Azóta többször történt kísérlet arra, hogy a kartel megújítsák, de eredménytelenül, majd a finomítók azt tervezték, hogy más megoldással szabályozzák az üzletet. Bizonyos megállapodások a gyárak közt már is létesült, de néhány nagyobb gyár távol tartotta magát ettől az egyezménytől. Most úgy hírlik, a gyárak egy új szervezet alapján akarnak megállapodásra jutni s ehhez már az eddig nem csatlakozó nagyobb gyárak is hozzájárulnának. Bécsben már jó ideje, hogy titokban tárgyalnak is az új megállapodás érdekében, amely, értesüléseink szerint, nem a kartel formáját ölténé fel, hanem pusztán az árak tartását czélozná. A gyárak egyébként a határidőre való eladásokat már a múlt héten beszüntették, ami annak a jele, hogy biznak a megállapodás sikerében s nem akarják magukat hosszabb időre lekötöni. Ugy halljuk, hogy a gyárak e hét vége felé Bécsben ülésezni fognak, ahol dűlőre viszik az ügyet. Bizonyos, hogy ez alkalommal a Rockefeller-tröszt belföldi kirendeltségeinek munkájáról sem feledkeznek meg. Itt említjük, hogy ma a bécsi tőzsdén a petroleumértékek emelkedtek, mit szakkörökben az új megegyezéssel hoznak kombinációjába.

Az igazságügyminiszter és a gazdák. A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választmánya legutóbbi ülésében elhatározta, hogy Günther Antal igazságügyminisztert abból az alkalomból, hogy a polgári perrendtartásra vonatkozó törvényjavaslatot benyújtotta, feliratban üdvözlö. A felirat, melyet a szövetség most terjesztett föl, mindenekelőtt megállapítja, hogy a javaslat méltán tekinthető a magyar igazságszolgáltatás fejlődésének egyik határkövül. A szö-

vetséget a javaslatban leginkább a szociálpolitikai szempontok érdeklik. Különösen figyelemre méltónak találja a javaslatnak azt az alap gondolatát, hogy a polgári törvénykezést teljesen egységesítse, a bíró előtti egyenlőség elvét következetesen megvalósítsa s megszüntessen minden előjogot.

Tőzsdetanácsos-választás. Az üresedésben levő négy tőzsdetanácsos választása érdekében kiküldött kétszázas bizottság ma este ülést tartott a tőzsdepalota elsőemeleti termében Gál Károly fővárosi bizottsági tag elnöke alatt, amelyen a bizottság tagjai szinte teljes számban jelentek meg. Az értekezlet Ribári Lajos társelnök vezetésével szavazatszedő bizottságot küldött ki. Leszavazott összesen 209 tőzsdetag, ezek közül jelöltettek Kubics Gusztáv, Widder Mór, Földiák Vilmos és Guttmann Sándor.

Rákóczi lovasszobor sorsjáték húzása. A Rákóczi sorsjegyek húzását e hó 15-én tartották meg. Negyvenezer koronát a 109178. szám, tízezer koronát a 255855. szám, hatezer koronát a 139538. szám és ötezer koronát a 322156. számú sorsjegy nyert.

A helyzet Romániában. A romániai parasztlázadásokról megjelent hírekkel szemben, melyek a Romániával üzleti összeköttetésben álló hazai czegeket aggodalomba eithetik, a Kereskedelmi Muzeum egyik budapesti levelezője márczius 14-iki kelettel a következőket jelenti:

A magyar lapokban közölt híresztelésekre vonatkozólag, melyek szerint Romániában és pedig Moldvában ismét parasztlázadás tört volna ki, jelentjük, hogy azok a hírek ebben a formában teljesen alaptalanok. Egyik czezfőnökünk, aki épp ma érkezett vissza moldvai utjáról, személyesen tapasztalta, hogy az említett vidéken a legteljesebb nyugalom uralkodik. Annyi igaz, hogy a parasztek az utóbbi időben egyes követelésekkel léptek fel a földbirtokosokkal szemben és némi mozgolódás volt észlelhető, azonban parasztlázadásról szó sem lehet, mivel a kormány a múlt év szomoru tapasztalatai után állandóan éber figyelemmel kíséri a parasztek viselkedését és esetleges mozgolódást már csirájában elfojt. Tény az, hogy a Moldva egyes részeire katonaság lett kirendelve, de ez csak óvintézkedésnek tekinthető, mert beavatkozásra sehoh szükség nincsen, s mint említettük, csirájában nyomnak el minden félig-meddig is gyanus mozgolódást.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE Gabonatőzsde.

Tegnap jelentettük, hogy az utolsó amerikai emelkedés nagyon gyenge megokoláson alapulván, alig lehet tartós. Ma már az utolsó tengerentuli emelkedés teljesen szembefordult. A csökkent amerikai jegyzésekkel szemben, piacunkon is lanyha volt az irányzat és különösen a közeli terminusokban nagy lebonyolítási hajlam mutatkozott. Áprilisi buza 11.60-ig, októberi buza 9.74-ig, áprilisi rozs 10.56-ig, májusi buza 11.58-ig csökkent. A készáruipiaczon elegendő kínálat volt és 21.000 mázsa buza jött forgalomba, melyért olcsóbb ár volt elérhető. Rozs is 10 fillérrel olcsóbbodott.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 2800 mm. 77 kg. 24.— korona, 100 mm. 77 kg. 23.80 korona, 100 mm. 76 kg. 23.70 korona, 100 mm. 76 kg. 23.70 korona, 100 mm. 75 kg. 22.70 korona.

Szentesi: 1214 mm. 75 kg. 23.35 korona.
Pestvidéki: 2000 mm. 76.5 kg. 23.40 korona.
Bácskai: 1100 mm. 75.5 kg. 23.— korona.
Verbászi: 4500 mm. 75.5 kg. 23.50 korona.
Adai: 3000 mm. 76 kg. 23.80 korona.
Raktárból: 1500 mm. 76 kg. 23.50 korona, 1680 mm. 75 kg. 23.20 korona, 1100 mm. 75 kg. 22.— korona, 1250 mm. 74.8 kg. 23.10 korona.

Rozs: 100 mm. 20.80 korona.
Árpa: 200 mm. 14.60 korona, 200 mm. 14.50 korona.

Zab: 100 mm. 16.40 korona.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiaczon kötött:

Jelölt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisa 11.63, 11.65, 11.59, 11.74, 11.59,
Buza 1908. októberre 9.76, 9.81, 9.76.
Rozs 1908. áprilisa 10.—
Rozs 1908. októberre 8.61, 8.58,
Zab 1908. áprilisa 7.73,
Tengeri 1908. májusra 6.65, 6.66, 6.64, 6.68, 6.62.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.63	11.64
októberi buza	9.76	9.77
áprilisi rozs	10.59	10.60
októberi rozs	8.58	8.59
áprilisi zab	7.70	7.71
májusi iengeri	6.63	6.64

Délutáni forgalom.

Délután csekély forgalom mellett az árak néhány fillérrel javultak.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisa	11.66	11.67
Buza új októberi	9.78	9.79
Rozs 1908. áprilisa	10.58	10.59
Rozs új októberi	8.58	8.59
Zab 1908. áprilisa	7.72	7.73
Tengeri 1908. májusra	6.65	6.66

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 15-ől márczius 16-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	6964	—
Rozs	—	—
Arpa	3467	—
Zab	14373	4000
Tengeri	13904	7020
Liszt	—	9641
Korpa	200	2521

Értéktőzsde.

A napok óta tartó lanyhaság ma is kifejezésre jutott az értéktőzsdén. A délelőtti üzlet során az értékek a tegnapi zárlati árfolyamon alul jutottak kiálatra, míg a déli tőzsdén bécsi vásárlásokra az árfolyamok valamivel javultak, illetőleg a tegnapi zárlati árfolyamot érték el. Visszaestek a Déli Vasut I koronával, a Hazai bank I koronával, a Leszámitoló-bank 75 fillérrel emelkedtek. A helyi piacon a Kereskedelmi Bank, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság, a Lipótvárosi Takarékpénztár, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár, a Salgótarjáni, a Magyar Villamossági és a Városi villamos részvényeket keresték. A járadékpiazz javult egy kevésbé kedvezőtlenebb külföldi jegyzésekre és helyi eladásokra gyenge irányzattal folyt le az előtőzsde. A forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett hanyatlottak. Különösen Osztrák-magyar államvasut és déli vasut részvények élénk kínálat mellett lényegesen ellanyhultak. A déli tőzsdén a király állapotáról érkezett kedvezőbb hírekre és helyi fedezésekre, valamint bécsi arbitrázs vásárlásokra az irányzat megszilárdult és az értékek árfolyamai mérsékeltlen emelkedtek. A forgalom, — mely többnyire a vezető értékekre szorított — időnkint élénk volt. Az utótőzsde jobb bécsi és berlini jelentésekre kis forgalom mellett szilárd volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 639.25—638.75. Magyar hitelrészvény 765.—763.—. Osztrák-magyar államvasut 669.50—677. Déli vasut 144. Rimamurányi vasmű 531.50—533.25. Magy. leszámit. bank 473.50—472.75. Jelzálogbank 420—421. Közúti vaspálya 554—555.50. Magyar koronajáradék 93.65. Hazai bank 276—276.50. Salgótarjáni köszémbánya 569.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde szilárdult.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 638.—640.50. Magyar hitelrészvény 763.50—763.75. Osztrák-magyar államvasut 668.75—670.50. Rimamurányi vasmű 533.50—535.50. Jelzálogbank 421.—421.50. Városi villamos vasut 273. Magyar koronajáradék 93.75—93.77.50. Hazai bank 278—276.50. Kereskedelmi részv.-társ. 531. Magyar kereskedelmi bank 3320. Lipótvárosi takp. r-t 170. Magy. orsz. közp. takp. 1605. Salgótarjáni köszémbánya r.-t. 570. Magyar villamossági r.-t. 273.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8—10.— K, 1908. márczius hó végére 20—22 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde irányzata szilárd maradt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 641.25—640.90. Magyar hitelrészvény 775.50—777. Közúti vaspálya 557.25. Hazai bank 79. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 777.

BECSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 17. (Az Egyetértés távirata.) A külföldi jelentések kevésbé adtak unszólást az üzletre, a kínálat gyöngye, az eladók csak 5 fillér árengedést akartak koncedálni, de ezzel szemben a konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól s így csak nagyon csekély üzlet fejlődhetett ki gabonaneműekben. Más cikkekben is majdnem teljes üzletelenség uralkodott, az irányzat rozszban bágadt, ha ennek a cikkeknek az ára nem hanyatlott is, viszont tengeri 10, zab 5 fillérrel lett olcsóbb.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 12.50—12.95 korona, mósoni és győri 11.65—12.— korona, tótfelvidéki 11.70—12.20 kor., déli vasuti 11.65—11.90 korona, marchfeldi 11.60—11.90.

Uj-rozs: tótfelvidéki 11.05—11.30 korona, csepeli 11.05—11.25 kor., pestmegyei 11.10—11.25, korona különféle magyar 10.95—11.20 kor., osztrák 10.85—11.20 korona.

Arpa: morvaországi 8.80—9.20 kor., marchfeldi 7.80—8.25 kor., bécsvidéki 8.—8.70 kor., tótfelvidéki 7.—9.15 kor., csepeli 7.25—7.70, győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki 6.50—7.— korona.

Magyar tengert: régi 7.05—7.25, új — kor., — korona, cinquantin 8.10—8.50, új — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.20—8.45 korona, elsőrendű 8.45—8.70 kor., válogatott 8.70—8.95 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, márczius 17. Az amerikai tőzsdék lanyhasága, valamint a pénzügyviszonyok rosszabbodásáról szóló hír kedvezőtlenül befolyásolta az előtőzsdét. Ez tartózkodásra indította a spekulációt és igen csekély üzleti forgalommal az árfolyamok legnagyobb része kissé csökkent. Déli vasuti részvények kedvezőtlen mérlegbevételek miatt erősebben hanyatlottak. Az irányzat az előtőzsde végéig kedvetlen maradt. A déli tőzsdén helyi vásárlások folytán az irányzat általánosan javult. A zárlat tartott volt.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 639.50, Magyar hitel. 764.—, Länderbank —, Allamvasut 668.—, Elbvölgyi vasut —, Déli vasut 143.25.—, Alpeli bányaárásulat 656.—, Rimamurányi 533.—, Májusi járadék 97.70, Magyar koronajár. 93.80, Orosz érték —, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.65.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 640.25, Magyar hitel 775.—, Länderbank 421.50, Unio-bank 553.50, Allamvasut 669.50, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 143.50, Gőzhajó —, Alpeli bányaárásulat 656.50, Májusi járadék 97.70, Magyar koronajáradék 93.80, Török sorsjegy 187.50, Német márka 117.65, Elbvölgyi vasut —, Rimamurányi 534.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, márczius 17. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.75, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.75, 1860-as sorsjegy 180.65, Osztrák hitelsorsjegy 453.—, Angol osztrák bankrészvény 304.95, Bécsi Bankverein 536.30, Osztrák-magyar bank 1718.—, Déli vasut 143.—, Dunagőzhajózási társaság 1035.—, Dohány részvény 403.50, Cs. kir. arany (vert.) 11.96, Német bankváltók 117.68, Osztrák Lloyd 419.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.75—97.55, Osztrák koronajáradék 97.80, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 640.25, Union-Bank 554.—, Osztrák Länderbank 421.—, Osztrák-magyar államvasut 671.—, Elbvölgyi vasut 423.50, Alpeli részvény 657.60, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.60 Lipótkohó 459.—, Töröksorsjegy 187.50, Gyengült.

Bécs, márczius 17. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.95, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 148.80, Magyar hitelbank részvény 766.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 470.—, Rimamurányi 533.15, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 420.—, Magyar koronajáradék 93.80, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 93.90, Magyar nyer.-k. sorsjegy 191.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 420.—, Magyar keresk. bank 33.80.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 17. (Az Egyetértés távirata.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, osztrák hitelrészvény 201.50, Déli vasut 25.40, orosz bankjegyek 213.60, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 175.50, Dinamit-truszt —, Harpeni 193.60, Unifikált török járadék 94.80, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.40, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 198.25, Gelsenkircheni 182.80, Laurakohó 209.—, Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 17. 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.85, Osztrák hitelintézeti részvény 201.25, Osztrák-magyar államvasut 142.95, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 135.60, Villamos részvény 147.50, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.40, Osztrák koronajáradék 97.70, Magyar koronajáradék 93.60, Osztrák-magyar bank 122.90, Déli vasut részvény 26.40 Elbvölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.50, Párisi váltóár 811.83, Union bankrészevény 139.90, Alpeli bányaárásulat részvény —, Gyenge.

Hamburg, (Zárlat.) márczius 16. 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.10, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut 25.50, 4 százalékos Aranyjáradék —, Osztrák hitelrészvény 201.50, Osztrák-magyar államvasut 143.60, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.60, Nyugodt.

London, márczius 17. Angol consol —.

Páris, márcz. 17. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.20, Osztr. aranyjáradék 100.—, Magyar aranyjáradék 94.70, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.—, 5 százalékos marokkói járadék 510.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.40, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.15, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 508.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 94.40, 4 százalékos unifikált török jár. 97.65, Török sorsjegy 170.25, Török dohányrészvény 436.—, Osztrák föld-hitelintézet 11.90 Osztr. Länderbank 465.—, Magyar jelzálogbank 451.—, Banque de Paris 14.45, Banque Ottomane 719.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 151.—, Meridional vasut 653, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 492.—, Rio Tinto 15.69, Sucrerie d'Égypte 33.—, Tula 239.—, Thomson Houston —, Urikányi köszén 146, Chartered 17.75, De Beers 284.50, East Rand 80.25, Jagersfontein 85.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 44.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.81, Váltó német piacokra (rövid) 123.06, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 1/10, Olasz aranyváltó (rövid) 1/10, Váltó Svájcra (rövid) 1/10, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 2 1/2%. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. márczius 17-én.

A piacon változatlan árak mellett normális a forgalom. Husfélékben csendes az üzletmenet. Baromfiiból a kis sütni való s rántani való csirkék keresettek. A vaj keresett és magas árban értékesíthető. Sajtfélékben gyors elhelyezés biztosítható. Burgonyából a rózsá elég keresett, sárga s különösen kifli burgonya el van hanyagolva. Korai zöldség s főzelék jó elhelyezést talál. A tojáspiacz változatlan. A mai csekélyebb beérkezések időleges áremelkedést eredményeztek.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 120—144 K, eleje 104—116 K, viéki borju, borbén hosszan mérve sulylevonás nélkül 90—102 K, helybeli borjúhús 120—130 K, sertésus szalonnával 126—121 K, lehozott sertés — K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 112—114 K, szalonna füstölt 130—136 K, olvasztani való 124—121 K, háj 140—144 K, sertészsir 140—144 K, mind métermázsánként. Füstöltus

Reggelizés előtt fél pohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

(vidéki) kg.-ja 120-160 K, hazai sonka 1.80-2.- K, szálemi magyar 3.-3.60 K, nyári szálemi 1.20-1.40 K.

Vaa: Oz —. —. —. K, szarvas —. —. K, dämvad —, vaddisznó 90 1.10 K kg.-ként egészben, nyul nagy —. —. K, nyul süldő —. —. K, fogoly —. —. K, fácán —. —. K, szalonka —. —. K, darabonként. Fenyvesmadár kötege 1.—1.20.

Baromfiak: Elő rántani való csirke 2.60-3.- K, sütni való 3.60-4.- K, kacsza sovány 4.—5.- K, kacsza hizott 7.—8.- K, liba fiatal —. —. K, lud hizott 12.—16.- K, tyuk 4.60-5.- K, pulyka 0.—0.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.40 1.80 K, hizott rucza 1.40-1.60 K, hizott pulyka 1.20-1.80 K, levestyuk 1.40-1.60 K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.- darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.80-3.10 K, II. 2.40-2.60 K, főzővaj (köpült) 1.80-2.20 K, tehénturó 30-40 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldsegfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.40-6.- K, róza 5.40-6.- K, fehér 4.—4.80 K, kifli —. —. —. K, sárgarépa 5.—7.- K, petrezselyem 14.—18.- K, vöröshagyma makói 11.—13.- K, közönséges hazai 7.—8.- K, fokhagyma 40.—49.- K, káposzta 3.60-4.- K 100 kg.-ként.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1.60-2.40 fillér kg.-ként. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb.) 1.20-2.- f., másodrendű 40 60 K, harmadrendű apró áru 24 30 K. Körte elsőrendű 1.20-2.- K, másodrendű 70 .80 K, dió I. —. —. K, II. 30 40 K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 69-70 K, erdélyi apróbb áru —. —. K, meszes —. —. —. K eredeti lédánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, márczius 17-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) —. —. fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) —. —. fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 126 128 fillér. Fiatal közép (páronként 251 320 kilogrammig terjedő súlyban) 126 128 fillér. Könnyű (páronként 250 klgr-ig) 128 130 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) —. —. fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) —. —. fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi márczius 15. napján volt készlet 24708 drb., 1908 márczius hó 16-án felhajtott 223 darab, 1908 márczius 16. napján elszállított 140 darab, 1908 márczius 17. napjára maradt készletben 24791 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertésüzletvásár.

Budapest, márcz. 17. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 420 darab sertés, 28 darab süldő, — darab malacz. Pótelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 389 darab sertés, 27 darab süldő, — darab malacz, összesen 809 darab sertés, 55 darab süldő — darab malacz. Eladatott 521 darab sertés, 7 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 288 drb sertés, 48 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 94 100 fillér, ételsúlylevonással — 122 fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 90 94 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — 104 fillérig, ételsúlylevonással 124 134 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 124-134 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — 94 fillér, ételsúlylevonással 130 134 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon

felül —, könnyű 140 300 klgr.-ig — 104 fillérig, ételsúlylevonással 126-138 fillérig. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő 100 — fillér. Malacz — fillérig. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata lanya. Az árak változatlanok.

Borjувásár.

Budapest, márczius 17. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 369 darab élő borjut. Az irányzat lanya volt. Fizettek: elsőrendű borjúért 86-92 fillért, középminőségű 76-84 fillért, silány és rugott borjúért 50-68 fillért kilogrammonként (levonás nélkül).

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, márczius 17. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) Felhajtott 13030 darab sertés és pedig 6088 darab zsir- és 6942 darab hussertés. Árjegyzékek: elsőrendű hizott magyar sertésekért 112 115 fillérig, kivételesen 116 fillérig, szedett sertésekért 96-112 fillérig, kilogrammonként ételsúlyban levonás nélkül. Az irányzat és az árak változatlanok maradtak.

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 17.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Cselágh Gyula főmérnököt a közműves, kőfaragó- és ácsmeisteri képzettség megvizsgálására Miskolcra szervezett bizottság elnökévé; az igazságügyminiszter dr. Kneusel Herdiczka Loránd fiúmei törvényszéki joggyakornokot a fiúmei törvényszékhez jegyzővé, Halász József budapesti VII. kerületi járásbíró-sági díjnokat az ulpesti és Dániel Lajos kuriai díjnokat a kiskunfélegyházi járásbíróshoz irnokokká; a belügyminiszter a budapesti államrendőrséghez Sohar Béla számvivő-altisztet fizetésnélküli hivatalsegédtségre; a vallás és közoktatásügyi miniszter Donáth Gábor okleveles tanítót a felsőcsertési állami elemi népiskolához rendes tanítótá; Rakvác Rezső József okleveles tanítót az újkisodai állami elemi népiskolához rendes tanítótá; Berkv Ida okleveles kisdudóvónót a felső-stubnyai II. számú állami kisdudóvóudához kisdudóvónóvé; a szegedi ítélőtábla elnöke Kakuszi István szegedi ítélőtáblai napidijas szolgát a vezetése alatt álló ítélőtáblához hivatalozgává nevezte ki.

Megegerősítés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Paál Dávid székelyfehérvári gazdasági szaktanítót állásában megegerősítette.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Ottahal Jenő borosjenői járásbíró-sági irnokot az aradi törvényszékhez; a szekszárdi törvényszék elnöke Torma József szekszárdi törvényszéki és Illés Ignác dunaföldvári járásbíró-sági hivatalozgáikat saját kérelmükre kölcsönösen; a tordai törvényszék elnöke pedig Kis Domokos erzsébetvárosi törvényszéki hivatalozgát a tordai törvényszékhez helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Schön János Lajos, Miklós és Regina gyónki lakosok Szászra, kiskoru Czinner Péter budapesti lakos Coborra, Fant (Fond) Mihály budapesti lakos Forgácsra, Szlavits György budapesti lakos Szentirályira, Rozenthal Ignác peregi lakos Radóra, Kohu Lipót budapesti lakos Kardosra, Borovicska Adolf esztergomi lakos saját, valamint Borovicska Adolf Endre, Pál és Borovicska Károly, József és Erzsébet nevű kiskoru gyermekei Borusra, Wallfisch Géza budapesti lakos saját, valamint Tibor nevű kiskoru gyermeke Batóra, kiskoru Uhrin Mihály budapesti lakos Ujházira és Stemmer Kálmán Kázmér budapesti lakos családi nevének Pogányra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A pozsonyi ítélőtáblánál ítélőbírói, az újvidéki törvényszéknél bírói, a beregszászi törvényszéknél albírói, a fogarasi adóhivatalnál díjas gyakornoki, az újvidéki törvényszéknél, valamint a palánkai, titeli és zsablayi járásbíró-ságoknál ideiglenes és állandó díjnoki állásra 2 hét alatt; a kaposvári állami főgimnáziumnál két rendes tanári állásra 4 hét alatt; a szegedi kerületi börtönnél gépész-lakatos, börtön-örmesteri és Aradvármegye alispáni hivatalánál három hivatalozgái állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. márczius 17-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban nagyobbérszt felhős idő uralkodott és ma reggelre az Északi Felföldön kevés havazás is fordult elő. A hőmérséklet lényegtelentül változott; maximuma: Verseczen 12 C°, minimuma Tátrafüreden -9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hőemelkedés és az ország nyugati felében helyenkint csapadék várható.

Allomás	Magasság m	A hőmérséklet Celsiusus szerint	Szélirány és ereje	Felhőzet		Hőmérséklet	
				magasság	szélesség	max.	min.
A-Szalóna	69.7	-1.2	S	3	3	4	3
Ungvár	67.0	-2.4	N	1	3	6	3
Késmárk	67.0	-2.6	S	1	1	0	4
Csonca	66.3	0.4	NWN	2	4	ny	4
Ujvalla	65.2	1.0	R	2	4	ny	4
Budapest	65.3	1.8	NE	1	4	ny	4
Torony	64.1	2.2	S	3	3	8	0
Keszthely	64.0	1.5	N	3	3	5	1
Pécs	64.1	3.1	E	1	1	7	1
Ágráb	63.0	4.5	NE	3	1	10	1
Miume	64.6	0.7	NE	1	4	6	1
Szeged	65.1	0.8	E	3	4	6	1
Kaposvár	65.4	2.4	SE	1	3	—	—
Vagyvárad	68.6	-5.2	S	0	0	6	6
Kolozsvár	67.0	-1.2	SE	2	1	4	1
Nagyzeben	—	0.8	E	2	0	5	1
Szatmár	—	1.4	E	3	4	1	4
Ber	—	1.4	NWN	1	1	0	0
Aradvár	—	-8.8	NWN	1	1	ny	0
Szolmocsbánya	—	-1.6	E	0	0	—	—
Komárom	—	1.6	E	4	4	6	1
Magyar-Ovár	—	0.6	S	1	4	—	—
Sopron	—	-0.2	S	1	2	7	2
Kesz	—	0.2	NE	1	2	7	2
Árkvenca	—	-1.9	NE	1	4	ny	4
Dobozcon	—	-1.0	E	2	4	—	—
Köskömöt	—	-0.4	SE	2	4	6	1
Urosháza	—	2.1	E	3	4	6	0
Arad	—	0.2	E	2	4	7	2
Gombolya	—	4.2	NR	3	4	12	2
Versec	—	5.8	ENE	3	4	—	—
Urova	—	—	—	—	—	—	—

VIZÁLLAS.

Im	m	m árcz. 17. márcz. 16.		m árcz. 17. márcz. 16.			
		m	é	m	é		
Uda	Sharding	0.48	0.47	Tiara	M.-Szeged	0.15	0.13
	Passau	1.91	0.05		Tekoháza	0.60	0.70
	Lins	0.77	0.63		V.-Namény	2.22	2.82
	Bécs	0.76	0.68		Tokai	6.22	6.64
	Pozsony	1.80	1.42		Tiszafüred	6.10	6.10
	Komárom	2.66	2.73		Szolnok	5.88	5.91
	Budapest	1.74	1.80		Csongrád	5.73	5.70
	Paks	2.80	2.77		Szeged	4.98	4.37
	Mohács	3.25	3.21		T.-Bocsa	4.14	4.11
	Gombos	3.11	3.03	Ódava	Titel	0.52	0.41
	Ujvidék	3.76	3.84	Tapolc	Hoór	0.91	0.93
	Pancsova	3.80	3.01	Podroz	Bárfia	6.47	6.58
	Morvafalu	3.12	3.07	Sala	Ladócz	2.22	2.83
	Zsolna	2.28	0.30	Bernád	Zmolara	0.43	0.47
	Troncsán	0.41	0.45	Berettyó	Marrilla	0.45	0.42
	Szered	1.82	0.90		B.-Ulfalu	1.28	1.44
	Szt.-Gothárd	0.10	0.18	Körte	Cemesa	0.28	0.32
	Sárvár	0.10	0.18		N.-Várad	0.11	0.15
	Győr	2.26	2.84		Belényos	0.49	0.51
	Varasd	1.24	0.11		Tenke	0.28	0.11
	Zákány	0.84	0.22		Gurahone	0.61	0.65
	Bárcs	0.18	0.08		Borosjenő	0.50	0.70
	Ezék	1.04	1.12		Békés	3.14	2.54
	M.-Szardah	0.48	0.48		Gyoma	4.68	4.94
	Zágráb	0.38	0.16		Óró	0.10	0.50
	Mitrovicza	2.11	2.12		Branyicska	0.02	0.12
	Szatmár	4.65	0.11		Bobrodin	0.26	1.80
	Déas	0.27	0.37		Arad	1.18	0.80
	Szatmár	1.60	1.73		Makó	0.70	1.11
	N.-Majtény	0.88	1.11		K.-Kostély	0.94	0.93
	Latorcza	0.40	0.46		Kiszéltó	0.02	0.05
	Homonna	0.40	0.45		Ternovák	0.02	0.05
	Perocseny	0.11	0.50		Becakerek	0.70	0.74

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság. Gazgató: ERDŐS ARMAND.

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vilgsház	Király-Színház	Nepsház (Vie-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Jránta színház
19 Csütörtök	Robespierre	Szevillai Tancz egyveleg	Nincs elvámolni valója	Varazskeringő	Bálykirálynő A nagymama	A császár katonái	—	A szerelem története
20 Péntek	A gyermek	Fauszt	Tatárjárás	Varazskeringő	A nagymama	A rab leányzó	—	A szerelem története
21 Szombat	A gyermek	Ellans	A tanítónő	A dollárkirálynő	A nagymama	A rab leányzó	Egyenlőség	—
22 Vasárnap	d. u. este	Szerelom iskolá A gyermek	Magyar tancz egyveleg Rivaletto	Sámson A tanítónő	Janos vitéz A dollárkirálynő	Fuderszerelom Két iskola	—	Atenger A szerelem története

Buzza	100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
	K-100	K-100	K-100	K-100
iszavideki új	22.95	23.35	28.60	24.15
" " " " " "	23.15	23.55	28.70	24.25
" " " " " "	23.30	23.70	28.80	24.35
lehőrmegyei új	22.85	23.25	28.40	23.75
" " " " " "	23.15	23.55	28.50	23.85
" " " " " "	23.30	23.70	28.60	23.95
pestvidéki új	22.90	23.30	28.45	23.95
" " " " " "	23.10	23.50	28.55	24.05
" " " " " "	23.25	23.65	28.65	24.15
bánási új	22.75	23.15	28.35	23.85
" " " " " "	22.95	23.35	28.45	23.95
" " " " " "	23.15	23.55	28.55	24.05
bácskai új	22.85	23.25	28.40	23.85
" " " " " "	23.05	23.45	28.50	23.95
" " " " " "	23.25	23.65	28.60	24.05

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm ára	
		K-100	K-100
Rozs	elsőrendű új	21.10	21.30
"	elsőrendű ó	20.90	21.10
"	középmínőségű új	20.70	20.90
"	középmínőségű ó	20.50	20.70
Arpa	takarmány, elsőrendű	14.70	14.90
"	takarmány, másodrendű	14.50	14.70
Zab	elsőrendű	18.30	18.50
"	középmínőségű	18.10	18.30
Tengeri	magyar	18.40	18.60
Ropozó	középmínőségű	18.20	18.40

Egyéb gabonafélék			
	Fehér	Rózsás	Sárga
Dunántúli	4.10-4.30	4.50-4.70	5.10-5.30
Felsőmagyarországi	4.20-4.40	4.60-4.80	5.20-5.40
Nyírségi	4.30-4.50	4.70-4.90	5.30-5.50
Érdölvi	4.40-4.60	4.80-5.00	5.40-5.60
Bánási	4.50-4.70	4.90-5.10	5.50-5.70
Pesti	4.60-4.80	5.00-5.20	5.60-5.80

Különféle termények		Faj	Pénz	Ár
liszt	budapesti	188	189	
"	vidéki			
szalonna	prima, légszáritott vidéki	108	109	
"	városi légszáritott 4 drboz	114	115	
"	8 drboz			
szilva készárú	boszniai, 1900. évi usanco-mín.			
"	1900. " " 100			
"	1900. " " 85			
"	szérbiai, 1900. " usanco-mín.	41	50	42
"	1900. " " 100 drboz	46	46	50
"	1900. " " 85	53	51	51
szilváz készárú	szlavoniai, 1900.	53	53	50
"	szérbiai, 1900.	53	53	50
ag	lucerna magyar 1906.	186	170	
"	vörös aprószemű 1906.	150	189	
"	középmínőségű 1906.	160	170	
"	vörösmag 1906.	170	180	

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGENY. —
Írta: FRED VILLER

— Tartsd meg a pergament, mondta komolyan Monk és néha-néha vedd elő, hátha tudsz valamit találni, ami megmagyarázná ezen rejtélyes kártyát. Tapasztalatból tudom, hogy néha legváratlanabb módon jut az ember valami felfedezéshez, mikor legkevésbé sem várta, vagy gondolt rá. Ez a pergament az egyetlen összekötő kapocs, mely összetart azokkal az emberekkel akikre vadászunk — miután a Plover expedíciója eredménytelennek bizonyult.

Holtra néztem kérdő tekintettel: tehát épen-séggel semmi nyomra nem bukkantatok a part mentén?

— Hányszor mondtam még — felelt Holt rosszkedvűen, — hogy a vállalkozásunk teljesen sikertelen maradt. Voltunk a következő kikötőkben: El Arisch, Sale, Rabat, Darel-Beida, Azamar, Marighan, Safi, Mogadir és Agadirban. Más kikötő nincs az egész nyugati part mentén, Marokkótól egész Kap-Spartelig. Meg vagyok róla győződve, hogy az utóbbi hónap folyamán egyetlen kisebb jármű vagy csónak nem is kötött ki; és ezenkívül az egész partvidék teljesen hozzáférhetetlen. Még, ha megtörtént volna, hogy másutt kötnek ki, mint a megemlített kikötőkben, a legénység okvetlen felkereste volna valamelyikét a városoknak. De biztosan tudom, hogy ez nem történt meg. Ennyi európai megjelenése ilyen piszok fészkekben okvetlen feltűnik.

— Nem tudok tehát mást gondolni, mint-hogy barátaink az Ozeánról Spanyolország felé vették útjukat és ott kötöttek ki valahol.

— Az angol admirális az egymásután kö-

vetkező parti városokban felhívta az angol konzulokat sürgönyileg — egészen a portugál határig — mind azt jelentették vissza, hogy a tengeről nem jött be egyetlen egy csónak sem: volt Holt válasza.

— Az azért nem akadály, felelte Monk, lehet, hogy titokban szálltak partra, valahol a spanyol partokon.

Ki tudja, nem vette-e fel őket valamelyik elhagyott hajó. Akármiképp is áll a dolog, annyi bizonyos, hogy egyelőre elvesztettük őket. De van még egy körülmény is, amit nem világítottunk meg kellőleg és ez Henriksen kalandja a Frammal.

Híszén ő azt beszélte, hogy utazásait elhagyott parton tette szárazföldre. Férfet-e kétség hozzá, hogy ez az afrikai partvidék lenne?

— Semmi esetre sem, felelte Holt határozottan. — Sokat gondolkoztam ezen a dolgon és mindjebban meg vagyok róla győződve, hogy valami ördögösség rejlik mögötte. Henriksen nem csinált feljegyzéseket, de az irány és az idő után ítélve, a Fram akkor lent lehetett körülbelül Kap Marighannál, vagy kissé még délrebb tőle. Azt is jelentette még, hogy „utasai, aamint te nevezted őket, valahol jelet váltottak a szárazföldről és nagy csónak jött elé, telve emberekkel — ezt nem értem!

— Vajon Henriksen nem volt-e szintén „tele” és csak álmolta az egész rablóhistoriát? — jegyeztem én meg.

Ebben a pillanatban jött Henriksen előre a fedélzetre és megkérdezte, vajon elkészítse-e a horgonyt. Egy pillanatra jól megnéztem gyönyörű tárgyát, napbarnított, nyílt tengerész arczát és becsületes szemét. Ugyanazt tette Monk és Holt is és aztán Henriksen nagy csodálkozásra mind a hárman hangosan nevettek.

— Add csak ide kissé azt a sürgönyt, amit a rendőröknek küldött Krisztiániából és a cadixi konzulét is.

Monk kihuzta a papirokat a zsebéből és át-

adta őket. A Krisztiániából jövő sürgöny így hangzott:

„Ozeán legénysége tegnap érkezett. Ismétlik a Cadixban mondottakat; idegenek súlyedő göziachtról jöttek és hatalmukba kerítették a hajót. Sürgöny utasítása szerint elbocsátottam őket.”

A Cadixból jövő így hangzott:

„Kérelmük szerint ma megvizsgáltuk a csónakot, melyben az Ozeán személyzete menekült. Szép mahagoni csónak. Szakértők azt vélik, hogy kéjutazási hajóhoz tartozott; de nincs tudomásunk róla, hogy utóbbi időben ilyen hajó szerencsétlenül járt volna.”

Hangosan olvastam fel a sürgönyöket; két társam pedig figyelmesen hallgatta, daczára annak, hogy többször olvastuk már.

— Nekem megáll az eszem! Ködben tapogatózunk! Holt dühösen dobta el a szivarvégét, melyet ezidáig rágsált, azután felmelkedett és Henriksenhez ment, hogy segítsen neki az árboczok ritkításában. Már közeledtünk a kikötőhöz.

— Éppen ellenkezőleg! — kiáltotta utána Monk; azt hiszem, most kezd derengeni. Ha sikerül a pergamentet kibetűznünk, akkor azt hiszem, megígérhetem neked, hogy ismét hallasz valamit arról, a személyről, aki után oly nagyon vágyódsz.

Holt már benne volt a munkában és nem volt ideje válaszolni.

A Ploverrel sikertelenül járt expedíció után úgy nekem, valamint Holtnak alaposan megesapant a reménye és mindketten azt óhajtottuk, hagynók el a mielőbb Gibraltárt és utazunk haza. De Monk néhány napi haladékosra kért, hogy néhány spanyol helységet, melyek Gibraltár közelében voltak, meglátogasson.

Ez volt az ok, hogy mi azon a napon Algézirásba hajóztunk.

Folyt. köv.

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908. márczius 18-án.

Nemzeti Színház

Nászinduló. Dráma 3 felvonásban. Irtá Henry Bataille, Fordította Császár I.

M. Kir. Operaház

A nürnbergi mesterdalnokok. Opera 3 felvonásban. Irtá: Wagner. Fordította: Váradi Anta

Király színház

Varázskeringő. Operett 3 felvonásban. Irták Dörmann és Jacobson. Fordította Mérei Adolf.

Magyar színház

GRETCHEN. Tréfa 3 felvonásban. Irtá Dawis és Lipschütz. Fordította Hajó Andor.

Urania színház

A szerelem története. Kezdeté fél 8 órákor

Népszínház-Vígopera

A nagymama. Énekes vígjáték 8 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád.

Várszínház

Vígyszínház

Tatárjárás. Operett három felvonásban. Irtá Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor versére írta Kálmán L.

Apolló színház.

A kis virágáruslány. Három bűn. Napolyi romok. Mezelevenedett játékvilág.

MODERNSZÍNHÁZ KABARET

Andrássy-ut 69. Telefon 83-16. A harisnyakérdés. Tréfa. Irtá: Berzók Árpád. Szereplők: Kardos, Póór Lili, Ural M.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28

Minden este a nagyszerű márcziusi műsor kerüli színr. A közönség politikai aktualitások: Wekerle mondata.

FOLIES CAPRICE.

RÉVAY-UTÓZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETI. Főrendező: ROTTBANDOR. Az előadás kezdete 1/9 órákor.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Márczius 16-tól új műsor. Miss Solay akrobatika transformáció Dancig act. Görög kerti jelenet.

A Tardos bank.

Bökhöz 1 felvonásban. Irtá: Tábori Emil. Azonkívül az összes újonnan szerződött művészek fellépte.

TATRA-MULATÓ

VII. KIRÁLY-UTÓZA 77. Igazgatóság: WABITS és GRUNER. Budapest legelőkelőbb családi mulatója. Ma és mindennap Teljesen új szenzációs műsor.

MARGIT GYÓGY FORRÁS

(Margittelep) Beregmegye. A gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn.

SCHMIDT M szilgyártó, nyerges és bőröndös. Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz

bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő. Dr. Preisz Hugó a. m. kir. állami bakteriológiai Intézet vezetője.

ITT a tavasz??

de visszamaradt sok durva és vörös arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltüntet az elismert kitűnő Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax.

Allandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt puhán, üdén és tisztán megtartja. A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltüntet szepit, pörsenyt, atkát miteszori patánást májfoltot, a ráncos bőrt bársónysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérre teszi.

RÓZSATEJ

kitűnő teint-ápolószert 2 K balzsamszappan hozzá-60. OSAN kitűnő fog-ápoló szájvíz 1 K 76 fill.

TANNINGENE

legjobb hajfestőszert 5 kor. ANTON L. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischgass.

Michelstädter utóda

OSKÓ GEZA

BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. sz.

CZIPŐ-különlegességei

A szabott árak a talpa véseve.

Nászajándékok

jubileumra díszárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

művész ékszerterelepén Budapest, Erzsébet-körút 29. I. em. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.

Merian Kutyaszínház

Humpsti-Bumpsti és a többi attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Előzete 1 jelentés: Csütörtökön d. u. fél 4 kor.

Utolsó előtti gyermek-matiné.

Megnyilt a HUNGÁRIA BUFFET.

Dohány-utca 56 (Akácfa-utca sarok)

Kertalakításokat elvállal Wéber Károly faiskolatulajdonos Békásmegyeren (Budapest mellett), Gyűmölcsfa, díszfa és rózsák árjegyzék ingyen.

Elsőrendű uri-szabó üzlet
Kizárólag mérték szerint

Oszi zakkó öltöny
Raglán v. téli-kabát
40 és 50 kor-ért
Dus választék bel- és
külföldi szövetekben.
Nyáron készült egész
rinom télikabátok 50
koronáért kaphatók.
Mechlovits és Fái
törv. bej. uri szabók,
Budapest,
V., Váci-körút 76.

Gyümölcsfa.

Alma és körte 60 fillértől feljebb.
Dio, cseresznye, kajszibarack,
szilva, őszibarack, stb. 1 ko-
ronától feljebb.
Szőp megasztórú almafa, a mi
választásunk szerint 100 drb
50 korona.
200.000 drb dísz- és sorfa da-
rabonként 80 fillértől feljebb.
200.000 drb vegyes díszbokor
100 drbokonként 6 kor. feljebb.
15.000.000 erdei oszmeto.
Lucs-, erdei- és fekete fenyő,
kocsányostölgy, stb. 1000 da-
rabonként 2-17 koronáig.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen
Gróf Batthyány Zsigmond
uradalmi intézősége, Ósodlak
up. Ferencztelek, Vas megye

Pontos és legjobb
ÓRÁK
5 évi jótállás
mellett.
Arany és ezüst ókszeretek, evő-
eszközök, nászajándékok
részletfizetésre is.
Javításokra és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok.
Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
művész
Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

INGYEN
diszkrét és bérmentve küldjük rend-
kívül érdekes tartalmú ábrákkal és
használati utasítással ellátott árjegy-
zékünket.

HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K fucatlja
PESAR, OGLUS, NŐI ÖVSZER 3-5 kor.
feltétlenül megbízható valódi angol és francia gyárt-
mányok.

„NAKIRA“ törv. védett férfi-övszer különlegesség,
valódi indiai paragummból fel-
tétlenül megbízható, fucatlja. — 12 K

MINTAGYÜJTEMÉNY 19 darab legfinomabb
övszerből — 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védett
női különlegesség — 14 korona.

Universalis-sérvköttők
párallanok, kis gummi nyomólapokkal, a legmagyobb sérv is ol-
szártható. Egyoldala 3-12, kétoldala 10-24 korona.

**Műlábak, műkezek, egyenesstartók, fordénnöt-
teknek, lámpák, stb. stb.**
**Haszkötők, gummiharisnyák stb. Irrigá-
torok, betegápolási cikkek kaphatók.**
Magyar Orvosi Műszertár Budapest
VII., Rákóczi-út 32.
— Fontos eszmére és a vörös keresztre ügyeljünk. —

FRIED J.
műbutorraktár, kárpitos és
diszítő
Bpest, V., Nádor-u. 14
Elfogad teljes lakberende-
zéseket, valamint minden-
nemű kárpitos- és diszítő-
munkákat. 27881
Mintaraktár művész ki-
vitelez butorokból, francia
és angol szövetekből
: KÖNYSÉGVÉTELIS díjmentes. :

**Villamos
világítás**
saját dynamóval, lakó-
házak, gazdaságok ré-
szére. Telefon és villa-
mos cikkek árjegyzéke
ingyen. Aránlátat és
felvilágosítás ingyenes.
Strigl és Gärner, elek-
tromérnökök, Budapest
VI., Gyár-utca 1. sz.
27855

Butor
divatos, szolid minőségben
csakis készízetés ellen hi-
hetetlen olcsó árban eladó
és pedig: két matt szek-
rény 32 forint és feljebb,
két ágy 25 forint és fel-
jebb, két éjjeli szekrény
16 forint és feljebb, egy
mosdó szekrény 15 forint
és feljebb, egy kredenz
valódi márvánnyal 40
forint és feljebb, egy ki-
huzó-asztal 12 forint és
feljebb, egy diván szőnye-
gel 28 forint és feljebb,
egy íróasztal 15 forint és
feljebb, egy ottomán sző-
nyeg 30 forint és feljebb.
Szalagarnitúrák, teljes
háló-, étkező- és uriszoba-
berendezés, mahagoni, pa-
lizander, cseresznyefából
a legolcsóbbtól a legfino-
mabb minőségig. Beraktá-
rozási Vállalat, IV., Veres
Pálné-utca 12. (ezelőtt
Zöldfa-utca) I. emelet.
28048

Grammofonok, hangszeresek, fegyverek,
látesővek és fényképező-gépek
részletfizetés
mellett
árfelajánlás
niskül
kaphatók
Aufrecht és Goldschmied
áruházában
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 26. sz.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve!

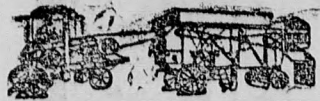
Csemegeszőllöt
fagymentesen csomagolva,
5 kilónként 6 koronáért,
legfinomabb táblaalmát
4 koronáért, mézedes na-
rancsot 3 koronáért szállít
**Böttmann Herman Kiskun-
halasán.** 27850

Az
EGÉSZSÉG KÖNYVTÁRA.
Szerkesztő
GERLÓCZY ZSIGMOND dr.
Most jelent meg
az V. kötet:
A gyermekről
Írta:
BÓKAY JÁNOS dr.
egyetemi tanár.
TARTALMA:
I. fejezet. A gyermek testi fejlődése. Fogzás.
II. fejezet. A gyermek szellemi fejlődése, testé-
nek és szellemének gondozása.
III. fejezet. A gyermekszoba. Természetes táplá-
lás. Az állati tej, mint tápszor.
IV. fejezet. A kis gyermek mesterséges táplálása.
Az Országos Közegészségi Egyesület kiadványa.
Ára kötve 1 K 50 L
Kapható:
Lampel R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
Budapest, VI., Andrassy-ut 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek
Mitos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalata
leltetés legjobban ajánljuk
Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvos-tanár specializált.
Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemiszer-
veket, bizonyos idült húrtól, vizeleti nehézségeket, hólyag-
baj, lakólyeket, syphilis, ideg- és hágerincsbajjait és bármily
máj betegségeket.
Budapest, IX., Raroly-körút 10. I. emelet.
Rendel. d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.
Videktelek levél útján is biztos eredménnyel gyógykeser-
és gyógyszerrel is gondoskodik. — Nőknek külön váróterem,
külön kijárat.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek,
mint húgyveső és hólyagbajok, húgyvesőszűkítések, vizeleti zava-
rok, ójjaik magömlések, sebék és bajakoros bántalmak (syphi-
lis, az önfertőzés utóhatásként fellépő idegbajok, korai ferti-
oró elgyengülés, bármily bőrkülsőek stb. nőknél fehérhólyás,
méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szigo-
rúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddjával
fogja legjobban ajánljuk
DR. GARAI ANTAL
v. cz. és kiki osztály főorvos országos hírt és a legújabb, 82
éve letennélő rendelő intézetét
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgyveső és hó-
lyag bajok vizsgálatára villamos húgyveső-útkör segítségével.
Videktelek levelekre kimerülő választ és szakaszi tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

Benzin-, gyersolaj- és szivógáz- motorok

**Motoros oszép-
lökészetek.**

**A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.**

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és
gépgyárainak
magyarországi kizárólagos képviselője:

Kovács Mihály és Társa
Budapest, V., Hold-utca 23. sz

Ezen specialista legjobban ajánlható szerielett gazda
tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi
és bujakóros osztályán való működése alatt számos
éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac
nemi betegséget

(hugycsőfolyást ebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség
megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendes
foglalkozás megzavarása nélkül).

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszernek.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannónia szállóval szemben.)

Általános ház. — Befutás a lépcsőnél. — Kölön várószobák.

JUMMI

ÓV-
SZETEK

Valódi francia és amerikai gyártmány!
Gyorsilag ajánlva! Feltétlenül biztos!

Gummi.

Eredeti csomagolásban!

Árak: 12 db. finom minőség	K 2-4
12 db. francia gyártmány	K 6-10
12 db. amerikai	K 10-12
12 db. amerikai (rövid)	K 4-6
12 db. finom	K 6-10
12 db. amerikai	K 12-16

Hálógyógyászati
Minta-gyűjtemény
Készült a szexuális betegség, 12 db K 6-
20 db K 8-
Női óvszer „Pasarium” oclu-
sívum — K 3-6

Sérvkezelés orvosi rendelésre valódi
angol szerű rugóval K 7-10. Cs. és kir.
szabad. Keleti-féle pneumotikus per-
forálással — K 12-
Szuszogó (heretáró) darabja — K 1-2.40

Havibaj köté darabja — K 6-11

Haskötő darabja — K 7-24

Gummi görög-hariganya darabja — K 3-12

Irrigator teljesen felszerelve, darabja — K 5-9

Uji „Anto vaginal Spray” legnehezebb női kórtan-
lepiség — K 12-
Szótküldés titoktartás mellett. — Képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

KELETI J. gummlárak és beteg-
ápolási eszközök gyára.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/1.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDÁCSY

v. es. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt,
sebeket, bujakórt (syphilit), bőrbajokat, olgyengült férfierőt,
idősebbeknél is, önterítést és annak utóhatást, ideg- és há-
gernebbait, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógykezelés.

Az egészség

mindenkor legrágább kincsünk, igazi becsét azonban csak akkor
tudjuk felfogni, ha azt elvesztettük. A betegség nemcsak magát a
szemvédőt fosztja meg munkacseréjétől, életkedvétől, de együtt szen-
ved vele egész környezete, családja is. Örömmel kell tehát üdvö-
zölni minden oly eszközt, mely az emberi nem legnagyobb ellen-
ségeinek, a betegségeknek leküzdésére hatásosnak bizonyult.

Ilyen eszköz az egyenletes villamosítás, melynek gyógy-
hatása az általános és részleges idegyengeség ezertéle tüneteinek,
az ideges szív- és emésztési bántalmaknak, az idegfájdalmak,
ischias, zsábak, csuszos, köszvényes, görcsös és hűdéses állapo-
toknak kezelésénél kétségtelennek bizonyult. E gyógymódnak leg-
ideálisabb képviselője az Elektro-Vitalizer készülék, melyet min-
denki foglalkozásának megzavarása nélkül kényelmesen, saját
otthonában használhat orvosi utmutatásunk értelmében. Büszkén
valljuk, hogy ezzel a készülékkel a betegek ezreit gyógyítottuk
meg már és ezen fényes eredmények készítenek arra, hogy eme
kiváló gyógymódot közkincsé tegyék, annak fontosságát és sike-
reit az emberek összességével megismertessék.

INGYEN adunk a közönség kezébe egy népszerű nyelven
megírt, gazdagon illusztrált értekezést, mely **külön** kötetben
férfiak és nők részére tárgyalja gyógymódunkat. Mindenki
Az ilyen alkalmat kár volna elmulasztani, mert ilyen érdekes és szép könyvet nem hisszük, hogy akárki is
tudna ingyen a közönségnek nyújtani. Kérje a **férfiak** vagy **nők** részére szóló kötetet!

Az ELEKTRO-VITALIZER orvosi rend-int., Budapest, Károly-körút 2., félem. 10.

ELISMERO-LEVEL.

Felsőőr, Vasm. 1908. február 12. Örömmel közölhetem, hogy
az eddig elért siker igen nagy, a készülék használata redm igen
jó hatással van. Mióta hasznalom jobb az ötvögyam és testben
is erősödtem, ingerlékenységem csökkent és vidámabb va-
gyok, mint azelőtt. A készülék kezelését teljesen értem, vala-
mint az utasítást is, melyet pontosan betartok. Kijelentem, hogy
ezen eredmény közlése ellen nemcsak kifogásom nincsen, hanem
őhajtom is, hogy közzétessek, mert a készülék megszabadított
12 éves kintő fájdalomtól, melyre haltszori fürdőkúra nem volt
képes. Az intézetet tölem telhető módon ajánlani fogom minden
beteg embernek.

Molnár Sándor, bírósági tisztviselő.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Elektro-Vitalizer orvosi rendelő-intézet

Budapest, Károly-körút 2., félem. 10.

Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen és zárt borítékban
elküldeni a **Moderna villamos gyógymódról** szóló művet,
férfiak részére. (A nem kívánt kötet törölnöd
nők részére.)

Név: _____
Cím: _____

Egy egészen új
Singer hajós varrógép eladó,
VII., Verseny-utca 18a
II. em. 18.

**ROZSA
SZEGFÜ**

Magastörzsű rózsafak
2 éves koránál 10 darab 12-
16 K. Magastörzsű rózsafak
8 éves koránál, csak legibb
legibb és újabb legibb fajtak,
20 K. Bokorozsák, 2 évesek
10 db 6-8 K. Amerikai
óriászegfűk, egy éves, ócska
virágzó, 5 db 10 K. Császár-
szegfűk, fajtán virágzó, 10 db
5-10 K. Koroskedem biztos meg-
fogamzásért és gazdag virágzásért
Szétküldés mindenképp bér-
mentve utánvétellel. Képes
árjegyzék díjtalanul.

Krausz T.
kiváló kertészele
FEKETEHALOM, Brassó mellett.

**Urasági
butorokat,
szőnyeget,
csillárokat**
és legteljesebb berendezé-
seket (gyárakat és üzle-
teket is) veszék és eladók.

Nagy Zsigmond
VI., Lázár-utca 3.
(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg-
finomabb modern és
stiliszerű matt és fényezett
mahagoni plisander vagy
masfajta háló, ebédő, uri
szoba és szalonbutorokban.
Rézhálószobák, bürgermitu-
rák és kárpitosfélékben
Perisa, smyrna és más sző-
nyegekben és függönyökben,
modern bronzcsillárokból
gáz, villamos stb.-hez.

Legjobb minőségű
bontófésűk
bírlyacsont, kauszok, békakékrűc és
életfántesomból dus választék.

Legnagyobb választék békakékrűc és imitáció
hajlók, konty- és oldalfésűk,
hajlók 5 va sak és sítóámpák.

**MÜLLER J. L.-féle
BRISE DE VIOLETTES**
a legjobb, legkeresettebb ibolya-illat,
a frissen szabadított ibolyák illatával egyenlő kelte-
messége, tarbóssága és finomságára nagyvonalú fel-
múlhatatlan, ezen feltűnő ibolyaillat feltűnő min-
den varakozással kiváló bűtő és kellemes illata által.

Övegye 3, 5 és 9 kor.
Angol és francia illatszerek dus választékában.
Müller J. L. Cs. és Kir. Udvar, Szállító
Illatszert- és parfümgyártó-gyárunk Budapestben.
Koronaherceg-utca 2. // Rottenhiller-utca 6. sz.

**dr. Csabart tanár-féle
nővény szappan**
1 db 20 fill. 1 tucat 7.60 kor.
fenyő Eau de Cologne-szappan
1 K, nagyobb 1.60 K

Haj-, fog- és körömkezelők
díszes kasszettekben
körömlapító szettek.

Legjobb... Legolcsóbb...
PAP LAN PAP LAN

Összevonható vasbetű kivétel
4 matracal 10 ft.

Sodronyágybűtök méret
szerint 6 fűtől jobbra.

GICHNER JANOS
ágynevelő rész- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.

**BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.**

Gyár:
Korona-utca 7. és 9.

Árjegyzéket
bárkinek ingyen és bér-
mentve küldök.

Gyermekkezelők nagy választékban. Nag nem által áru ábródián vagy a pénz visszafizetés

Kiss

szerencséje

Nagy!

A magy. kir. szab. XX. osztályosorsjáték V. osztályának húzásán

100.000

koronát nyertek t. feleink az 58.524. számú sorsjeggyel

és a reá következő VI. osztály húzásának már első napján tisztelt vevőink megnyerték a

200.000

koronás főnyereményt a 102.264. számú (8/8) sorsjeggyel.

A mostani XXI. sorsjáték V. osztályának márczius 5-iki húzásán ismét

100.000

koronát nyertek üzletfeleink a 79.170. számú sorsjeggyel.

Ez nagyon kedvező előjel árudánk sorsjegyeire!

Előérzetünk azt sugalja, hogy t. feleink a jelen XXI. sorsjátékban

még sohasem létezett szerencséivel fognak játszani,

A VI. osztály húzása már e hó 24-én kezdődik és tart április 23-ig. E húzásokon

37.500 nyereményt sorsolnak ki **11,940.000** korona összegben.

Főnyeremények: 600,000 k., 400,000 k., 200,000 k.,
100,000 k., 90,000 k., 80,000 k.,

70,000 k., 60,000 k., 50,000 k., 40,000 korona stb. stb.

Siessen tehát mindenki kinek még KISS-től sorsjegye nincs, a KISS szerencse-bankházba sorsjegyet venni, mert

KISS szerencséje NAGY!

Asorsjegyek árai: Egy egész sorsjegy ... K 160.— Egy negyed sorsjegy ... K 40.—
Egy fél " ... " 80.— Egy nyolcad " ... " 20.—

Kiss Károly és Társa

házánk legnépszerűbb és legkedveltebb osztályosorsjáték főelárusítója.

KÖZPONT:

Kossuth Lajos-u. 13.
Telefon 496.

KISS

szerencséje

NAGY

FIÓKÜZLETEK:

Váci-körut 5, szám.
Erzsébet-körut 22. sz.

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C 286

Fényképezőgép,
alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elsüléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN UJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép Görz objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfényképezőgép, fényképezőgép binoklet, hangszerek, műtárgyak stb. veszek a legmagasabb árban ugyis minden minden eladok és újakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Vigyázzon,
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 23271 sz.

Nősülni óhajt?
Hölgyektől (ezek között olyanok törvényt, gyermekekkel, testi hibával stb.) 5-500000 kor. vagyonnal fel vagyunk hatalmasra, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélküliek is) akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak jelge alatt e címre L. Schlesinger, Berlin 18.

Tisztviselői kölcsön
20,000,000 korona all rendelkezésre 6 1/2 százalékkal, 10, 15, 20 éves törlesztésre, 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró köztisztviselőknek katonatiszteknek, nyugdíjasoknak, nyugdíjkezes magántisztviselőknek. Legjobb esetben kezes nélkül. Régi tartozások előnyösen konvertáltak. Váltó nem kell, csak kötelezvény. Gyors lebonyolítás. Levonás nincsen. Fővilágosítás gyors és díjtalan. Előzetes költség nincsen. Szerény jutalék utólagosan fizetendő. Kérdezőkódoknál közzendő életkor, törzsfizetés és szolgálati idő. Weiner Miksa, bankképviselő, Budapest, VI. Teréz-körút 15 081/A

Pipakedvelőknek
Finom faragott tajték, kupa-kal; ábrázolja Attila találkozását Leo pápával, jutányosan eladó. Megtekinthető: Administration, Wien, III., Kollergasse 7. I. emelet, balra.

Mérnöki
mérőasztal és többféle műszerek olcsón eladók. Házmester, Károly-körút 6. sz.

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, reál, mai kanvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészítő (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítvényekből is) Kolozsvára, Budapestre ugyisintén Államzámviteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI. Rózsa-u. 44. III. 8.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Gyümölcsfa
diszta és rózsaszínűgöyökkel ingyen szolgálat Weber falkolaja Békásmegyeren (Budapest mellett.) 27117

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 1911. Sommergeasse 1. Főraktár Budapest, Török I. Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz. Dr. Egger Vácikörút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik

30 forint. Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép, zárszekrényvel 6 évi jótállással csakis SINGER A. mügépszéknél Budapest, főútel Akácfa-utca 55. Mindenemü varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Alégy ünyosevő részleltizotesre

zongorát, pianinót, czim balmot,

hegedüt

készpénzbeni átlakon a legújabb rendszerű

bankhitel

utján kizárólag csak Reményi nagy magyar hangszerelepen.

Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-u. 58. szám.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börteliek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzasszony és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Magánkutató iroda
Rákóczi-út 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 27750

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.— bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm 26973

Diszkerkedvelők
kériknek árjegyzéket az Első magyar diszönyofaiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmenen 120 fajta tülevellék, lombfák, sorkák, diszcserejk és rózsafák kaphatók! 5565

Fénykép-készüléket
objektívvel vesz, elad, cserél, híres Appolo lemezek egyedül-elárúsító helye.

HATSCHEK EMIL
Andrassy-ut 18., főútkja: Erzsébet-körút 38. Alapítotott 1877. Sokkal olcsóbb, mint részlet fizetésre.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Építkezéseket!
Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes felkérést törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építési iroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Autom. pályán tömeges 2 ft. egységek 120 ft. egy éjjel felgyűlés nélkül vagy 40 darabot fogtak nem hagynak szagot hátra és önmaguk állnak fel. „Központ” szabványos szerkezet fogja előrelent a svábokát és mészpákat. Ára 150 kor. Mindentől a legjobb eredmények. Székhely: Károly-utca 23. sz. II. E. Kurbanergasse 1/a Szám alatt Köszönő és elismerőlevel.

Pénzkölcsönt

4, 4 1/2 és 5% alapon földirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. H. III. helyen 5-70 évig törlesztethető. Személyhitel tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik.

HOFFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és írói teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárak, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezeltött Gyár-utca. Telefon 14-09.

Mérnöki műszereket
vez, elad, cserél, lejtmérők, Planiméter, Teleskop Goerz-Zeiss-Triäderstb
HATSCHEK EMIL
Andrassy-ut 13.
Főútkja: Erzsébet-körút 38

Zalogcédulákat,
arilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Aczélsodrony-
ágybetétek a legjobb kivételben kaphatók, fakezzel 3.50 ft, vaskerettel 5.50 ft és feljebb. Sodronykerítésekért kérjen költségvetést. Heizer és tea sodronykerítés- és ágybetégyárában. Népszínház-utca 4-3. sz. 27910

Polgáriskolai
gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítettnek rendes és magántanulók, valamint felnöttek (hölgyek is) kik tanulmányait félbeszakították legelővidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárokat vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számúban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut S. I. 3. 27997

Nem kell
már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börtarnitörök eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Eszter-utca sarok.

Börszékkipar
börtartolás és börtaragás

KENDI ANTAL
Budapest, IV., Károly-utca 2
az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
Használt székek átalakítása börszékekre olcsó árakban. Legelőcsőbb börszék és állványok. 26618

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőttes, málna, szamócza-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzerveket, pastetomokat alán a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegeye. Kérjen árjegyzéket.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rézagy — — — 45.— ft
Vaságy matracczal 8.50 »
Gyermekágy — — 11.50 »
Sodronyágy-betét 8.50 »
Vas- és rézbutorok gyártárban. 28046

WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Alkalmi vétel.
Butorok, visszamaradt szőnyegek kényszerítő körülmények miatt eladók; mahagoni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 ft. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarokpince. 26614

1000 családnak
azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 2766-

Kolozsvári
jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legelővidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélbel érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagoni hálószobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szimta szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia
Allandó nagy lakberendezés kiállítás!
IV., Semmelweis-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon 17-77.
Fiókület nincsen. 26618

STENOGRÁFIA
Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró iskolában Sokszorosított tanfolyamok, copying office, Biztos állásközvetítés. V. Váci-körút 33

Lakást,
üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Méréleg-u. 2. Telefon 81-08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

Veresáfonyabefőttes
BARTA-féle, 5 kilós postakosártyveg 6.— korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 28972

Lakást,
bérhelyiséget, üzletet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81-08. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva.

Polgári árák!
Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
angol ur szabóterem.
BUDAPEST,
Andrassy-ut 56. I. em.
Allandó vázlatok a legdivatosabb angol és Német földi szövetekből.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

30 korona
finom szövethől divatos férföltöny vagy feltöltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Hasi Varseny-szabóság” Budapest, VII., Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre mintát kérek bérmentve.